

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, április 17-én.

106. szám

Sas vagy korona.

Két téren csinálódik Bécsben a nagy politika. Az egyik a Ballplatz, a másik a Judenplatz. Az egyik a külügyminisztérium van, a másikon a miniszterelnökség. Mind a két helyen nagy a panasz miránk magyarokra.

Valaha, nem is nagyon régen, ha Budapesten miniszterválság volt, mindig Bécsben volt az oka. Se ellenzék, se kormánypárt, se obstrukció, se passzivitás nálunk nem szokott kormányokat buktni. Csak Bécs bukattott. Ő volt az ügyesebb uszó a folyamban. Mostanában fordult egyet a világ. Most mi vagyunk a jobb uszók, most mi bukattunk minisztereket Ausztriában. Meglehető szaporán: hol a Ballplatzon, hol a Judenplatzon. Az utóbbin gyakrabban, mert hiába, mifelénk is, ha már mindenáron ütni kell, inkább a Judenplatzon ütünk.

A judenplatz-i palotának két nap óta újra lakója van. Tegnapelőtt költözött beléje gróf Thun Ferdinand, a miniszterelnök. Nagy butorszállító szeke-rek álltak meg a pompás palota előtt és szállították a sok drága holmit a miniszterelnöki rezidenciába. Jó jel a kiegyezésre, bizonykodtak az optimisták. Thun biztosnak érzi magát a bársonyszékben. Különben várt volna egy-két hetet a hurczokodással. Aki négy hétig tud várni, várhat ötödiket is.

Nem bizonyít ez semmit, vetik ellen a szkeptikusok. A kiegyezés kérdése

tiszta matematika. Gróf Thunnak 23-án kell benyújtania a kiegyezési javaslatokat. Ez egy hét. De addig le kell tárgyalatni a vád alá helyező indítványokat, a nyelvrendeletek dolgában tett javaslatokat, ami jó időben eltarthat egy hónapig, rosszban egy örökkévalóságig. Lehetetlen a kiegyezést idejében megcsinálni.

Semmit se tesz, mondják a kiegyezés barátai. Az ilyen apró állomások csak nehézkes tehervonatokat állítanak meg, amilyen a Gautsch-kabinet volt, meg a Badenié. A Thun-kormány keleti expressze elröpül mellettük, mint a szélvész. Meg se áll a kiegyezésig.

Megint megszólalnak a hitetlenek: De van ám ennek a száguldó vonatnak egy hatalmas kerékkötője. Egy veszedelmes gőzfék, a parlament. — Azzal pedig nem bír Thun Ferdinand. Épen tegnap adták ki a német-radikálisok az új programjukat. Az új programot, amely voltaképpen a régi. Olyan hangzásu, mint a hajdani kuruczok csatakiáltása volt. Olyan rövid is és az is az értelme, mint a „rajta-rajta“-é.

Csak ennyi: „Drauf und Dran.“ Ez pedig annyit jelent jómagyarán, mint harcz és háboru késhegyig. A politikai nihilizmus ez, a buddhista Nirvāna után való törekvés. Ezekkel a szöke Schönere-fajta teutonokkal, a Wolf-ördögökkel nem bír a Thun vonata. Ez megállítja, gáncsot vet neki s olyan pompás kisiklás lesz a vége, hogy Thun kabinetjét darabokban szedik ki a töltés árkából.

Akkor pokolba kergetik ezt a fékevesztett parlamentet. Itt van a Nothparagraph, nem lesz baj semmi. Meglesz a kiegyezés mégis.

Igy jönnek egyre-másra a hírek, a hangok Ausztria-Bécsből. Mint mikor a kis gyerekek garasfeldobást játszanak: fej, vagy irás? Most a levegőben van a tallér, izgatottan várják, egyre találgatják, melyik oldala lesz fölül: sas vagy korona?

És ebbe a dühöngő vitába, németek és csehek riadó harci danájába, a találgatás vad kiáltozásaiba egyszerre belevegyül egy okos, higgadt, értelmes hang. Meghökkenünk. Okos szó Ausztriából? Itt valami hiba történt.

És kitől fakad, honnan jön ez a hang? Azt mondják Wertheimertől, a gyárostól és jön a kiviteli enquetéből. És találgatják, ki ez a Wertheimer és mit akar a kiviteli enquete?

Pedig olyan mindegy, hogy ki mondta és hol mondta az okos szót Bécsben. Mert nem Wertheimer ur, a gyáros nyilatkozott, hanem igenis megszólalt, megszefutó hangon megszólalt az osztrák közvélemény. Az a lassujárásu, nehézkes közvélemény, amely csak negyven esztendőskorában adja ki az okos szót, de akkor aztán nem enged belőle.

Tessék rá vigyázni, bizonyos, mert úgy kell neki lennie, a gyáros szavának hamarosan visszhangja kél túl a Lajthán. Olyan erős visszhangja, hogy a sárka teutonoknak és a nyírotthaju ifju-

A generális.

Örvendezni illenék, hogy újra megjöttek. Nem a fecskék, hanem a komáromi apát ur interpellációi. Mert hosszú szünet után megjöttek ma, még pedig mindjárt párosan. Nyegre László szinte nevetve olvasta ki a könyvből, hogy Molnár Jánosnak a husvét alatt megint két interpellációra akadt anyaga. A jobboldal vele nevetett, a szélsőbalra továbbragadt s az a sok nevető arcz mintha mind azt mondta volna:

— Egy apát többet kérdez, mint amennyire kilencz miniszter felelni tud.

De a Molnár interpellációin kívül szerencsére egyebek is megjöttek. Régen látott alakok bukkantak ki a folyosó homályából: Az Andrásyak, Csáky, egy csomó volt miniszter és államtitkár — mintha csak valami ünnep csalta volna őket a Házba. Pedig még csak nem is Szilágyi Dezső elnökölt. (Aztán nem is lehet az ünnep, hiszen eljött a — szélsőbal is).

Ott kavarognak együtt a folyosón. Thaly Kálmán valami interpellációt szorongat a háza alatt, Kiss Albert a beszédét mondja el részletekben (és így sokkal hatásosabb). Hentaller Kossuthot környékezi, Győry Elek is tanácskozik Komjáthy Bélával, csak Meszlény Lajos nem tanácskozik senkivel. Némán jár és társtalan, mint az üstökös. Mig egyszer

csak elshog mellette valami. Azt hiszi szoknya; hát fölne. Pedig csak Hock János sétáltatja arra a reverendáját.

Meszlény Lajosban mozogni kezd a manó.

— Mért jársz te most mindig reverendájában, Jancsi? Vagy igazán komoly az a budavári dolog?

Hock szendén görbiti meg a fejét.

— Lehet. A plébánia üres, én pedig kapható vagyok. Hát csak nincs lehetetlenség.

— Aztán ki lehetne a pártfogód?

— Az Isten. Vagy esetleg a — zsidók.

(Azokra a városatyákra gondolt a nemzeti párt jegyzője, akik talán nem fognak rászavazni.)

Meszlény tovább kérdezősködik:

— Aztán Jancsi, ha a két pártfogó közül kellene választanod, melyiknek segítségéből kérnél?

— Isten segítségével a legfőbb — feleli Hock, ha nem is minden habozás nélkül.

Meszlény megfenyegeti:

— János, János! Te nem vagy őszinte. És én nem is bizom most már benne, hogy plébános légy Buda várában...

Hock mosolygás nélkül sétál tovább, míg a szélsőbal most már befelé hömpölyög a tanácsterembe, mert Kiss Albertet kell meghallgatni. Lassankint kiüresedik az egész folyosó és még a generális széke is üres. (Már igazuk

lehet az ujságoknak, hogy Tisza Kálmán beszélni fog.) Akik most jönnek, csak ezt a széket nézik s hogy nem látják benne a generálist, egyenest a terembe sietnek. Talán már beszél, hogy nincs a folyosón! Pedig nem. Kiss Albert keserves hangja ömledezik el a gyülekezeten és az öreg Tisza még nem is vette le fejről a kis fekete sapkát.

De a völgy, de a karzat már őt figyeli. Nagyon kíváncsiak. Talán nem is a szavát lesik, hanem a hatást. Mert régen beszélt utóljára a generális, még valamikor a Hoch-korszakban. Vajjon milyen munkát végzett azóta a történelem? Mit törölt el a Tisza alakjáról? Mit ragasztott hozzá? Most is a szavába akadnak, vagy úgy kapják el, mint az ereklyét, amiből már kevés van?

Valahol az utolsó padban, nyakába huzott fejjel, az öreg Csernátorny lesi a dolgokat legjobban. (Talán még félti is az öreg vezért!)

Kell is azt félteni! Olyan csönd van, hogy a szélsőbal talán meg is hallja a mamebuk-szivek dobogását. Mert erősen dobognak. A végén mégis csak nagy dolog, hogy a generális nagy idő után újra kiáll a sörbe. Aztán meg a kép is olyan különös. Tisza Kálmán csöndesen pergeti a szavakat s mintha a Ház minden oszlopából egy-egy delegátus ment volna elébe diszörségnek, ott-ülnek már előtte egy sorban a különböző párti luteránusok.

rezhessen a felfejtés alapján meggyőződést a valódi helyzetről.

En tehát ennek folytán magam is elhatározom, hogy részt veszek ezen vitában. És mielőtt most tovább mennék, mindenesetre az előttem szólott tisztelt képviselőtársam előadására kívánok csak pár szót szólani. (Halljuk! Halljuk!)

Elsőben higgye el, hogy én részéről azt hiszem, mi mindnyájan épen oly tisztelettel viseltetünk az elmúlt időnek nagyjai iránt, a kiket ő a történelemből felidézett, mint akár ő, akár pártjának bármelyik tagja. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Higgye el, hogy elismerjük az 1848-iki alkotások óriási jellegét, amelyekre csak olyan idők és azt is elismerem, hogy csak olyan emberek voltak képesek. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Mozgás a szélsőbaloldalon. De azért ne követelje tőlünk, hogy mindent, ami akkor, más viszonyok között, megtörtént, a mai viszonyok között is létesítendőnek, az ország érdekében állónak tartunk. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Igenis az 1848: XX. törvény-cikknek 2. szakaszában lefektetett nagy és magaslatos elvekhez és mindahhoz, ami azokból következik, én legalább — csak a magam nevében beszélhetek — feltétlenül ragaszkodom.

Polónyi Géza: Az előadó ur nem. Ő mást beszélt. (Mozgás a jobboldalon. Zaj. Halljuk! Halljuk! Elnök csenget.)

Tisza Kálmán: Én ismételve megmondtam, hogy én a magam nevében beszélek; (Halljuk! Halljuk! Halljuk!) azonban — ismétlem — a 3. §. végrehajtására nézve azt hiszem, nemcsak az én nézetem, de — legalább amely felekezetek viszonyait ismerem — azoknak nézetei is sokban módosultak és épen ezért látjuk azt, hogy felirataikban, határozataikban sohasem a 3. §. végrehajtását, hanem a 3. §. szellemében való eljárást követelik. Ugy van! Ugy van! a jobboldalon) mert higgye el, akár mit tart erről tisztelt képviselőtársam a 3. §-nak szó szerinti végrehajtása csakugyan nem vonatkozhat logice másra, mint arra, amire mindenütt a világon vezetett; oda tudnillik, hogy az egyházi célokra fordított javadalmak az állam kezében egyesíttessenek lelkész és tanító, quasi államhivatalnokká tétessék. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.) Ezt én legalább részéről — bármit mondjanak is mások — sohasem fogadhatnám el és egy nagy általános veszedelemnek tartanám. (Egy hang a szélsőbalon: Nem is mondtak ilyent!) Nemcsak jogi szempontból, de még kulturális szempontból is, mert én, aki — amint mai beszédemben is igazolni fogom — az állam behatását mindenütt elismerem, ahol az okvetlenül szükséges, azt, hogy az összes magyar nemzeti fiatalság nevelése sablon-szerűleg az állami hatalom kezében központosítva legyen, kulturális szempontból sem tartanám helyesnek. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Most, tisztelt képviselőhöz, mielőtt tovább mennék, legelsőben is tiltakoznom kell azon feltevés ellen, (Halljuk!), melyet, mint az egyházpolitikai törvények vitájában fölmerült eszméknek visszhangját, a tegnapi napon magától gróf Apponyi Albertől és másoktól is hallottam, mint hogyha ezen törvényjavaslat keletkezésének, beadásának indoka az egyházpolitikai törvények megalkotása miatt állott volna elő. (Élénk helyeslés jobbfelől. Zaj balfelől.) Engedelmet kérek, ez a legtávolabbról sem áll és részéről, amit gróf Apponyi Albert bizonyosan nem is tett, de ha talán valaki azt hinné, hogy akkor a felekezetekhez tartozóknak eljárása, azoknak beadott szavazata alku tárgyát képezte egy egyházuk számára nyerendő előnyért, azt határozottan visszautasítom. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Felkiáltások balfelől: Azt nem mondta!) Mondom, gróf Apponyi nem tette, meg is mondtam, kérem, beszédem első részében, de, hogy olvastam és hallottam, arról meg jót állók, az ellen tiltakozni tehát teljes jogom van. (Helyeslés jobbfelől.) De hát, uraim, bizonyítani is akarok. Első sorban is a lelkészi fizetések miben szenvedtek csorbitást az egyházpolitikai törvények által? A stólában! Már most milyen az a stóla? Hol játszik nagy szerepet a lelkészi jövedelemben? Ott, ahol a nagyobb, népesebb, erősebb egyházak vannak, amelyeknek lelkészei felülállanak azon, hogy reagyon ez a törvény vonatkoztassék. (Ugy van! Ugy van a jobboldalon.) De különben is ezen javaslat a még fennmaradó veszteséget — szó sincs róla — abban csökkenti, hogy a keresztelési és esketési stólát nem veszi számításba a lelkészi jövedelmek közt. És ezt szerintem igen helyesen teszi, azért, mert azt hiszem, hogy az állam szempontjából óhajtanunk kell, hogy az új törvények mellett is az egyházi összekötés, ép úgy, mint a keresztelés továbbra is fennmaradjon. (Helyeslés jobbfelől.) és pénzügyi nehézségek attól a népet vissza ne riasztják. (Helyeslés jobbfelől.)

De különben is, hiszen méltóztassanak utána nézni, az egyházpolitikai törvények keletkezése előtt hosszú évekkel indult meg az egyházkerületi hatóságok részéről az egyházuk érdekei iránti jogi igényeknek kifejtése, később a sürgetések. Igaz,

előlte nagyon óvatosan és gyengén. Miért? Mert ezek a felekezetek mindig megszokták, hogy akkor, amikor az államot bajban látják, ne akkor igyekezzenek a maguk követeléseivel is szaporítani a bajt, de amint az állam pénzügyi helyzete javult, mind sürgetőbbé váltak ezek a kívánások.

De különben is, mi, amint azt már talán beszédem legelején is érintettem, amit egyházunk számára és javára kérünk, még ma is az állam pénzügyi helyzetének teljes respektálásával tesszük, nem tesszük valami újabb alapon, hanem tesszük a 48. XX. törvény-cikk 3. szakaszában befektetett elvek alapján. (Helyeslés jobbfelől.) És itt előzetesen legyen szabad egy megjegyzést tennem egy tegnapi, gondolom, gróf Zichy János által felhozott eszmére, akitől különben meglepett, de köszönettel veszem, hogy a mi szegény, elhagyatott, önérejtében nem bízó felekezetünk autonómiáját hatalmas pártfogásába vette. (Élénk derűtség a jobboldalon. Mozgás a baloldal padjain.) Higgye el s nézzen vissza egy kicsit a történelembé, akkor meg fog róla győződni, hogy mi is és az újabb recepta religió — mert erre is hivatkozott, az izraeliták is — meg fogjuk tudni védeni a mi érdekeinket, csak hogy soha sem állítjuk szembe azokat az állam érdekeivel. (Zajos helyeslés a jobboldalon. Mozgás a baloldal hátsó padjain.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Tisza Kálmán: Már most legyen szabad még azt a kérdést is érintenem, mert ez is szóba hozott, végleges-e, vagy ideiglenes-e ez a törvényjavaslat. Természetesen itt is csak egyéni nézetet mondok, mert nem vagyok abban a szerencsés helyzetben, hogy pártelhatározatokra hivatkozhatnék, amit — megvallom — még részben kizárnak is tartok a parlamenti szabad vitaközös szempontjából. (Derűtség balfelől. Helyeslés a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! Halljuk!) A tisztelt urak beszéde sokszor méltán elsomorít hazafiúi szempontból; örülök, hogy ha az enyéim önöket mulattatja. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Tisztelt Ház! Én ezt a törvényjavaslatot annyiban, hogy — történjen bármi kormányválság, remélem, nem történik egy hamar — (Derűtség a szélsőbaloldalon.) abból, amit ez a törvényjavaslat megad a recepta religiónak, el nem veheti a kormány, annyiban véglegesnek tartom; de ha azt nézem, vajjon befoglaltatik-e mindaz, ami az 1848: XX. törvény-cikk 2. szakasza folytán méltányosan és jogosan igényelhető, akkor természetesen belenyugszom ugyan, hogy ma csak ez legyen, de véglegesnek, olyannak, amely minden továbbit kizárna, nem tekintem. (Helyeslés a jobboldalon.)

És itt mindjárt rátérek arra is, ami tegnap felhozott s minék az igazságát nem lehet megtagadni, hogy tudnillik e törvényjavaslat által kétségtelenül nagyobb segélyben részesülnek az állam részéről oly egyházak, melyek hiveiket eddig nagyon gyengén adóztatták meg és kisebbben azok, amelyek egyházi buzgóságból hiveik adóterhet a lehetőségig felemelték. (Helyeslés a jobboldalon.) De, uraim, ezen azután oly módon segíteni, amint gróf Apponyi Albert képviselő urnak különben igen tisztelettel fogadott határozati javaslata mondja, hogy a törvény tárgyalása félbeszakhitattatván most, a kormány érintkezék az egyházi főhatóságokkal, rögtönözve állapítson meg egy általános adótételt, mely azután szolgáljon mértékül az adandó segélynek, ezt nem tartom lehetőnek. Először nem tartom lehetőnek azért, mert ha akarjuk, amint én legalább akarom, hogy ezen törvény hatása már a jövő év január elsején érezhető legyen, erre az idő maga ma már a tulságig rövid. (Helyeslés jobbfelől.) Ez azonban mellékes. De hát nem akarhatom azért sem, mert az egyházi adózást rendezni — és itt már igazán az autonóm jogoknak igen fontos része jön kérdésbe — (Ugy van! Ugy van! jobbfelől) nem lehet másként, mintha az illető felekezetek, egyházak intézkednek először a saját körükben, hogy a saját törvényeik szerint is lehetőleg méltányosabb egyházi adóztatás, ahol csak possibili, hozzassék be, azután összeállítják az egyes egyházakra vonatkozólag az adatokat, hogy mennyi járul a legszegényebb egyházi tagokra egyházi teherként az állami adók terheivel szemben és még azt is, hogy az egyes egyházak összes terhei hogyan hárulnak az egyház összes hűveire állami adóterheikkel. Ezeknek az adatoknak összegyűjtése, összehasonlítása után lehet azután szó arról, hogy egy bizonyos általános szabályul szolgáló kulcs kerestessék a felekezeti hatóságok által, akik azután a kormánytól, az államtól, ha ezekkel kimutatták az igazi szükségletet, igenis jogosan kívánhatják, amint a pénzügyi helyzet engedi, hogy ami azután hiányzik, az az állam által pótolassék. (Helyeslés jobbfelől.) De azt most rögtönözve nem lehet. Mert a kormány vagy a felekezetek általi rögtön megváltoztatás ma teljesen igazságos nem is lehetne. De ki is volna a megállapodás néve az autonóm hatáskörből, amelyre pedig, úgy látom, némelyek még ott is féltékenyek, ahol én azt legalább veszélyeztetve nem látom. (Ugy van! Ugy van! a jobboldalon.)

En tehát ezt a törvényjavaslatot — mint az eddigiekből is talán látszik — majd megmondom, miért, mielőtt nemely részletekhez szólanék, úgy, amint van, elfogadom. Elfogadom annyival is inkább, mert, amint fentebb is kifejtettem, ha nem old is meg mindent, de legalább teljesíti azt, amit saját egyházi hatóságaink, — nemcsak a miénk, de mindegyiké, amelyik hozzá szólt — mint legelső, égető szükségét jelölték meg. Azonban az egyes észrevételekre nézve gróf Apponyi Albert tisztelt képviselő ur azt mondta, hogy ő nem látja azt az indokot helyesnek, hogy római katolikusok közjogi helyzete az állammal szemben más volna vagy lehetne, mint a többi felekezeteké; az anyagi helyzete más, amely helyzet ezen egyháznak lehetővé teszi, hogy a kongrua és az egyházi kiadások kérdését a saját erejéből, az állam segélyének igénybevétele nélkül rendezze, de egyébként helyzete nem különbözik. Gondolom, nem rosszul értelmeztem. Az elsőre nem tudok teljesen egyetérteni gróf Apponyi Albert képviselő urral; nem tudok egyetérteni azért, mert a római katolikus egyházra nézve megvan a legfőbb kegyuri joga a koronának, itt van azután — amint ő is elismeri — az a nagy vagyon, amelyelyel szemben meg kell, hogy az állami hatalomnak bizonyos korlátolt, de nagyobb hatásköre legyen, mint azokkal az egyházakkal szemben, amelyek ilyenekkel nem rendelkeznek. (Helyeslés jobbfelől.)

Ez mindenütt a világon így van, tessék elhinni; így van Angliában, így van másutt. De ne méltóztassanak félreérteni — a helyzetet okvetlenül módosítja még egy kérdés. Ha valaki, úgy én tökéletesen respektálom és tiszteletben tartandónak vélem a római katolikus egyház fejének minden, szorosán egyházi téren való ingerenciáját. De azt még sem lehet elfeledni, hogy ezen egyház e feje az állam határain kívül élő souverain. Mindezek oly viszonyok, melyek bizonyos különbséget okvetlenül szükségessé tesznek. (Ugy van! jobbról.) Azonban azt, hogy gróf Apponyi szerint a római katolikus egyház oly anyagi helyzetben van — melyről én, mellesleg megjegyzem, semmi körülmények közt megfosztani nem akarom — hogy egyházi kiadásai, kongruája kérdését önmaga erejéből, a saját birtokában levő vagyonából rendezheti, tudomásul veszem. És megvallom, nagy megnyugtatómra szolgál, hogy ezt oly férfiu szájjal hallom, kit én, ezt dicserőleg, nem gáncsolólag mondom — saját katolikus egyháza igaz, buzgó híve gyanánt ismerem.

Kétségtelen, hogy meglehetősen ellentétes támadások intézettek a javaslat ellen. Így például gróf Apponyi azt hibáztatja, hogy az állam, habár kisebbmértvű, de mégis kiegészítésben részesíti az oly lelkészeket is, kiknek az a magasabb, a többi lelkésznél meglevő kvalifikációjuk nincs meg. Ellenben a mi autonómiánk igen tisztelt védője, gróf Zichy János, az autonómia szempontjából megítámadja azt, hogy mint mer egyáltalában a javaslat különbséget tenni a lelkészi kvalifikációk közt, midőn ennek meghatározása tisztán az egyház autonóm jogköréhez tartozik? Hogy először erre felelek: engedelmet kérek, ez a javaslat nem azt határozza meg, hogy valamely felekezetben milyen lehet a lelkész, hanem csak azt, hogy aki nagyobb műveltséget igazol, annak fizetését nagyobb összegig egészítik ki, mint azét, aki kisebb műveltséggel bír. (Ugy van! jobbról.) Ehhez az autonómiának nincsen köze. Az államnak pedig van annyi köze, hogy oda igyekezzenek, hogy a fontos lelkészi hivatást betöltők, ha nem bírnak ma, igyekezzenek legalább a jövőben mennél nagyobb kvalifikációt szerezni. (Helyeslés jobbról.) De gróf Apponyi nézetéhez sem járulhatok s megmondom egyenesen, őszintén, hogy miért nem. Először is nekünk minden törvényhozásunkban, egyházi, iskolai, sőt legtöbb esetben polgári téren is az volt a nézetünk, hogy ha valaki az eddig fennállott törvények szerint jogosultan jutott valamely helyzetbe, azt abban zavarni, attól megfosztani nem akarjuk, ez volt törvényhozásunk rendes menete. Igaz, hogy bekövetkezhetik az is, amit gróf Apponyi mondott. Bekövetkezhetik más is. Bekövetkezhetik, hogy éppen azon felekezet lelkésze fog segélyt kapni, mely felekezetnél legszamosabban fordul elő az az eset, amint itt sokszor felhozott, hogy a lelkész nem is magyar és melyre nézve felhozott azon szempont is, minek neki adni, mikor még nem is magyar, igaz, csak közbekialtásként hozott fel; de ez szerintem egy okkal több arra, hogy az igazságnak megfelelően kisebb mértékben ugyan, de azok is részesüljenek az állam jótékonyágában, (Helyeslés a jobboldalon.) hogy ne lehessen — bár nem igazság szerint, de az igazságot jól nem ismerő előtt annak okvetlenül látszatával — azt mondaniok, hogy ime mert nem vagyunk magyarok, meg segélyt sem kapunk, mikor más kap és másfelől, hogy a segélyezésbe bevonatnak, adassék meg az államnak a mód, belelátni az ő ügyükbe és ahol szükséges, azokkal, akik ellenséget az államnak, éreztetni az állam megtörtöl hatalmát. (Élénk helyeslés a jobb oldalon. Mozgás balfelől.)

Tisztelt Ház! Gróf Bethlen András, aki, igen sajnálom, de el kell ismernem, elsőnek ritte bele az élesebb hangot ebbe a vitába, azt mondja: megdöbbsz a 9. szakasztól és élénk, fiatal fantáziájában megjelenni látja a szolgabíró, kinek egy lelkész nem köszönt, és ezért elveszti a segélyt. Én nem tudom, miután ezen törvényjavaslat mindenütt, hol államellenes bűnökről és ezek fenytéséről van szó, az 1893. XXII. törvényzikk 13. szakaszára hivatkozik, hol fedezte föl az én igen tisztelt képviselőtársam azt a kellő köszöntésben nem részesező szolgabíró, mert ott ugyan igen komoly állami vétségekről, de ilyen nevetséges dolgokról szó sincs. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon. Felkiáltások bal-felől: A rendszerben!)

De különben gróf Zichy is megtámadja ezt és pedig az autonómia szempontjából. De hát mit mond a törvényjavaslat 9. szakasza? Először azt mondja: ilyen esetekben az a miniszter jogosítva van felszólítani az illető egyházi főhatóságot a fegyelmi eljárásnak az egyház saját törvénye szerinti megindítására. Hogy ha a felekezeti hatóság megtagadja a fegyelmi eljárást megindítását, vagy, ha megindítja ugyan, de e törvény értelmében nem jár el, akkor a miniszter megvonhatja a segélyt, de azért a fegyelmi bíróság egyéb eljárása érvényes, illetőleg, ha tetszik annak az egyháznak, felekezetnek az a lelkész, ha esetleg a büntető-bíróság nem szól bele, hivatalban marad és még a segély megvonásánál is meg van a adva a jog 30 nap alatt a közigazgatási bírósághoz folyamodni, mely azután véglegesen dönt. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.) No hát, uraim, hogy ebben hol van az állami omnipotencia, azt én nem tudom. A felekezetek kezébe van letéve a dolog, ha valamelyik hibásan jár el, a segélymegvonási jog, a miniszteré, de még ez sem végleg, mert a közigazgatási bíróság, ha helytelennek tartja az eljárást, igazat adhat az illető felekezetnek. (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Tisztelt Ház! Én — megvallom — ezen szakaszban sem a kormány omnipotenciájának magvát, sem az autonómia sérelmét nem látom. Epen azért én ezen szakaszt úgy is mint magyar ember, úgy is mint protestáns ember elfogadom. (Helyeslés a jobboldalon.) Elfogadom, mint magyar ember, mert akarom, hogy ez országnak minden fia érezze azt, hogy amely perczben a haza ellen vét, az államtól többé semmimennü segélyre nem számíthat. (Élénk helyeslés a jobboldalon.) Elfogadom pedig annál könnyebben, mint protestáns ember, (Zaj bal-felől. Halljuk! Halljuk!) mert meg vagyok róla győződve, hogy oly eset, midőn ezt az én felekezetemhez tartozó ellen kelljen alkalmazni, nem fog bekövetkezni. (Helyeslés a jobboldalon) ahol pedig bekövetkezik következzen be, mert ott a bűnöst fogja sújtani, nem pedig az ártatlant. (Tetszés és helyeslés a jobboldalon.)

Tisztelt képviselőház! Gróf Zichy János a 17. szakasz ellen is felszólalt. Ezen szakaszban más alakban való szövegezést indítványozza gróf Apponyi Albert határozati javaslata is. Nevezetesen ez az a szakasz, amely arról szól, hogy a kormány az egyes felekezetekkel egyezséget köthet az iránt, hogy a felekezetek adja az összeget kiosztás végett, számadás és bejelentés kötelezettsége mellett és azután, ha valahol azt tapasztalja, hogy valamely felekezet nem felel meg a hazafias vagy egyházi kötelezettségeknek, akkor álljon elő az az eset, midőn egyes lelkészeket megvonja a kiegészítési összeget. Ez volt, gondolom, az értelme gróf Apponyi javaslatának, épen úgy, mint megfordítva ez az értelme a törvény 17. szakaszának, mert ez nem kerül uton meggy, hanem egyszerűen megmondja, hogy a miniszter köthet és tartozik kötni egyezséget a felekezetekkel, de csak arra nézve, hogy további eljárás végett az összeget hozzájuk tegye át. Ha azonban valamely felekezet ilyen egyezséget kötni nem sikerül, vagy ez a felekezet a feltételeket meg nem tartotta, akkor megvan a kormánynak a joga ahhoz, amirehöz uton gróf Apponyi javaslata által ér. Azt hiszem, hogy ez az egyezség itt sokkal célravezetőbb lesz.

De azt kérdezi gróf Zichy János, hogy hát akkor mit fog csinálni a kormány? Az egyes lelkészekkel fog alkudni? Én nem tudom, hogy tisztelt képviselőtársam ezt honnan vette. Hiszen megmondja a törvénynek, gondolom 7. §-a, hogy ha megvonatik valamely lelkésztől a kiegészítési összeg, akkor mi történik. Nem az, hogy a kormány más lelkésszel alkuszik, hogy neki adja az összeget, hanem az történik, hogy ha az az egyház megtartotta azt a lelkészt, akkor az az összeg megmarad, nem adatik ki senkinek, ha pedig az az egyház egy oly más lelkészt választ, aki nem lelkész ilyen hibákban, bűnökben, az új lelkész számára megkapja az egyház a kiegészítési összeget. (Helyeslés jobboldalon.) Itt tehát ne féljen gróf Zichy attól, hogy ha a kormány ennek folytán lelkészekkel fog alkudni, kortestanyákká lesz az egyház. Én nagyon örülök, hogy épen a tisztelt képviselő urtól hallottam kifejtetni, hogy úgy állami,

mint egyházi szempontból mily veszélyes az, ha kortestanyává tétetik az egyház. Miután hiszem, hogy nemcsak a mi egyházunkat, hanem a magáét sem akarja kortestanyák veszélyének kitenni, azt hiszem, oda fog hatni, hogy ez ott többé elő ne forduljon. (Derűtség és élénk tetszés a jobboldalon.)

Buzáth Ferencz: De azok nem hivatalos kortestanyák!

Tisza Kálmán: Tisztelt képviselőház! Még azt is szives volt Zichy János képviselő ur fellemlíteni, — ismétlem: teljes jóakarattal, — hogy a kormány ne kössön a felekezetekkel adásvevési szerződést, hanem kössön ajándékozási szerződést.

Zichy János: Ezt nem mondtam! (Felkiáltások a jobboldalon: Szó szerint ezt mondta! Mozgás és zaj a baloldalon.)

Tisza Kálmán: Engedelmet kérek, én egy lapban is utána néztem és abban is úgy találtam. Különböztet, tisztelt képviselőház, gondolom, hogy abból, amit az 1848. XX. törvényzikk 2. szakaszához való ragaszkodásom és az azon alapuló kívánságok méltányos voltára nézeteimet illetőleg elmondtam, talán kitűnik, hogy adásvevési szerződést kötni az állammal sem most, sem máskor nem akartam és nem akarok. De viszont épen azért, mert itt jogos és méltányos dologról van szó, ajándékot sem kérek felekezetemnek, még az államtól sem. (Egy hang a baloldalon: De elfogadja a segélyezést!)

Tisztelt képviselőház! Ismétlem és a magam megnyugtatóására is mondhatom, hogy beszédem végéhez értem. (Halljuk! Halljuk!) Én ezen javaslatot elfogadom, úgy, amint azt beszédem elején kifejtettem, mint ezen tételnek megkötésére nézve véglegeset, de mint ideiglenest azon szempontból, hogy különösen az adózási viszonyok rendezése után, okvetlenül további, nagyon fontos intézkedések szükségossége fog fennforgni. Elfogadom és igen sajnálom, ha gróf Bethlen András engem is saját felekezetének összes, legrégebben szolgáló a conventben megnyilatkozott tagjaival együtt a lelkészek közé számít. azzal is valódván bennünket, hogy a servilizmust akarjuk terjeszteni. Engedjen meg, én nem akarom kétségbe vonni, hogy neki, ki okvetlenül érzi magában, hogy az egyház érdekében sokkal többet tett, mint az azon egyházat 40—50 év óta szolgáló férfiak, hogy neki joga van ezt tenni. Miattam teheti, nekem ugyan egy cseppet sem fáj. Higgye el a tisztelt képviselő ur (Halljuk! Halljuk!) nekem volt szerencsém már, épen az egyházi téren, egészen más komplementumokat kapni. Midőn 1883-ban a középiskolai törvényt tárgyaltuk — utána néztem, hogy jól emlékezem-e — volt itt a házban képviselőtársam, aki azt mondotta, hogy Trefort akkori volt és Isteben boldogult minisztert és Tiszát karaffai szellem vezette.

Volt szerencsém azután ugyancsak itt a házban azt is hallani, hogy ezentúl a magyar reformált egyház ezt a három nevet együtt fogja említeni: a nagy Thunét, aki azon pátenst kiadta, a Trefortét és Tiszát. Azt is hallottam — ez már nem engem illet — hogy a szél el fogja fújni azon törvényt; hallottam azt is, amint egy képviselőtársunk egy bibliai magasztos példára hivatkozva, a magyar reformált egyház fölött — ha a törvény elfogadtatik — siránkozni akart, mint az azon magasztos példában volt, hogy siránkoztak az elpusztuló és soha fel nem épülő Jeruzsálem fölött. De, uraim, mi történt? Azóta az én hitrokonom nem neveztek engem sem Karaffának, sem Thunnak; a törvényt nem fújta el a szél; az egyház nem bukott meg; de áll és erősödött azóta úgy, hogy ma körülbelül 30 középiskola van az országban olyan, amelynek legnagyobb része akkor nyomorgott és azóta tönkre ment volna, minden esetre pedig kikerült volna a felekezetek kezéből. Mig azon törvény alapján, amely megadja az államnak úgy mint ezen törvény, azt a jogot, amely okvetlenül szükséges állami szempontból, ha az állam valamihez hozzájárul, ezen virágzó középiskolák megvannak tartva az államnak kulturális szempontból; de megmaradtak az illető felekezetek felügyelete, kormányzata, igazgatása alatt, amelyből mindkiszultak volna, hogyha ezen törvény létre nem jön. (Helyeslés jobboldalon.) Ugy lesz, tisztelt uraim, higgyék el nekem, ezen törvény nyel is. Ezt sem fogják, ha egyszer meglesz és életbe lép, azon szép vádakkal vagy nem vádakkal, mert nem személy szerint vádolnak, hanem odairányzott mondasokkal vádolni; — eddig sem tette más, csak gróf Bethlen András tisztelt barátom — hanem örülni fog az egész országban minden felekezet, amiről a törvény szól, ha ezen törvény életbe lép és létrejön és az épen fog állani, teljesen mindaddig, míg az általam is jelzett alapokon és az ország pénzügyi helyzeténél fogva tovább is lehet fejleszteni azt, ami — ismétlem — az 1848. XX. törvényzikk 2. szakasza szerint jogosan igényelhető.

A magam részéről, tisztelt Ház, nem bánom soha életemben nem bántam azt, hogy helyesnek-e bánatnak-e, szidnak-e, ütnek-e, amit lelkiismeretem meggyőződése sugall, azt megteszem.

Polonyi Géza: Ismerjük! (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Igaz! Ugy van! Éljenzés a jobboldalon. Nagy zaj. Elnök csenget.)

Tisza Kálmán: Meglehet, hogy van ember, aki a lelkiismeret meggyőződését nem ismeri; én ismerem. (Tetszés és éljenzés a jobboldalon. Ellenmondások a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisztelt Ház! Egész életemben egy vezetett, (Halljuk! Halljuk!) egész életemben — talán ismét nehéz kimondást teszek — a servilizmust utáltam és utálok (Nevetés és zaj bal-felől. Halljuk! Halljuk! a jobboldalon) Mulathatnak önök jól, hanem én a servilizmust egész életemben utáltam, mindig úgy tettem, amint meggyőződésem sugallta, hogy egyfelől magyar hazámnak, másfelől felekezetemnek szolgáljak. Mert arról vagyok meggyőződve — bár megtennék minden felekezet — és minden nemzetiségi különbség nélkül a hazának fiai — hogy két dolgot nem szabad elfelejteni: az első az, hogy az ember e haza polgárának született, (Élénk tetszés jobboldalon.) a másik az, hogy amely felekezethez kerestéltek, ahhoz tartozzék. Az ezen kettő iránti kötelezettséget összeegyeztetve kell teljesíteni. Elfogadom a törvényjavaslatot. (Zajos helyeslés és éljenzés a jobboldalon. A szónokot számosan üdvözlék.)

Elnök: Kiss Albert képviselő ur személyes kérdésben kíván szólni. (Hosszantartó nagy zaj. Felkiáltások: Öt perczet kérünk!) Csendet kérek! (Folytonos zaj.)

Kiss Albert félreértett szavait igazítja helyre. Az elnök az ülést öt perczre felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök: Az ülést megnyitom.

Hock János jegyző: Sággy Gyula!

Lepsényi Miklós: Nincs miniszter! (Zaj.)

Elró Lajos: Nem vagyunk negyvenen! (Zaj.)

Kubik Béla: Lássuk a kormánypártot! (Zaj.)

Elnök csenget.)

Sággy Gyula: Szinte örült már Tisza Kálmán ama kijelentésének, hogy pártatharozattól menten saját egyéni nézetét kívánja előadni, mivel a generálshól lett közlegény meg akarja törni a pártkötelek korlátait. Ebben csalódott, mert Tisza Kálmán egyéni nézetével teljes mértékben csatlakozott a kormánypárt határozatához s úgy fogadja el a javaslatot, amint van. Tisza ugyanakkor, amidőn gunyokódott azon, hogy Kiss Albert pártatharozathoz köti magát s magamagáról azt hirdette, hogy egyéni meggyőződését követi: ugyanakkor támada gróf Bethlen azért, mert gróf Bethlen függetlenítette magát a kormánypárt klubhatározatától. Hol az a hires logika? (Zaj.) Ezután azt bizonyítja, hogy a javaslat egy egyházi jogi, mint történelmi és politikai szempontból következtelen. Mig a zsidóság felekezetileg nincs szervezve, amig csak hitközségi életet él: addig állami segítséssel nem részesíthető. A zsidóság nem is panaszkodott egyházi adója miatt s amig más felekezetek számos kulturintézményt, iskolát tartanak fenn: addig a zsidóságnak nincsenek középiskolái s praktikusan a más felekezetek kulturáját használják ki. Ilyen szervezeten felekezetnek egyetlen európai állam sem ad segítséget.

Lepsényi Miklós: Nagyon helyesen! Ez az igaz.

Sággy Gyula: A zsidóknak egyívő foglalása a protestánsokkal, nem folyik sem a régiebb, sem a recepcionális törvényekből. A zsidóknak saját érdekében kellene protestálni, hogy őket e javaslatba foglalják. A zsidók csak akkor kérhetnek segítséget, ha majd annyi iskolát tartanak fenn, mint a protestánsok. Amig a galicziai és sziléziai zsidó bevándorlás ellen gátat nem emelnek: vétség az állami érdek ellen a kvalifikálatlan zsidó lelkészek állami kitartása. Ha a kormány meg akarja szervezni a magyar kultúra számára a rabbinusokat: tessék úgy intézkedni, hogy csak az kapjon állami segítséget, aki kvalifikált lelkész és magyarul tud. Az államellenes magatartásról szóló panaszokat és az ezekael összefüggő intézkedéseket pusztán a görög-keletieknek való tekintetből vették javaslatba. Gróf Apponyi Albert határozati javaslatát pártolja.

Rádó Kálmán beszéde.

Rádó Kálmán: Tisztelt Ház! Tisza Kálmán tisztelt képviselő ur nagyszabású beszéde után, amely felolálta a törvényjavaslat minden részét és reflektál az azok ellen felhozottakra, de tekintettel a nagyon előrehaladott időre is, beszédemmel igen rövid leszek, annak legnagyobb részét elhagyom és csak egy-két észrevételre és megjegyzésre fogok szorítkozni. (Halljuk! Halljuk!) A tisztelt előadó ur tegnap a vitát bevezető beszédében bizonyos összefüggést keresett a szövegben lévő törvényjavaslat és az egyházi politikai törvények között. Gróf Zichy János tisztelt képviselő ur pedig már a „de, ut des” elvön tiltakozott, hogy a protestánsok és a zsidók kedvéért az autonómia szentélyébe behurcoltassák a kortestanyákat. Én a magam és egyházam

nevében a leghatározottabban óvást emelek és tiltakozom az ellen, hogy bárki — egyén vagy politikai párt — a magyarhoni protestantizmus százados multját ismerve, azzal gyanúsítsa, hogy a magyar nemzet és a magyar állam érdekében szükséges intézkedéseket a protestáns egyház nem meggyőződéséből, hanem alacsony önérdékből és haszonlesésből támogatja. (Élénk helyeslés és tetszés a jobboldalon.) A tisztelt Ház előtt ismeretes, mert hiszen a teljes nyilvánossággal történt, hogy a magyarhoni ágostai hitvallású evangélikus egyház egyeteme azonnal, amint a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat nyilvánosság elé jutott, a megfelelő formában és alakban megkereste az összkormányt a miniszterelnök útján és a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot képviselő reszort-miniszter urat, hogy az egyházak bevételeit, egyházi alkotmányunkat érintő oly intézkedéseit a törvényjavaslatnak, melyek az állam érdekében — Staatsraison — mindenképp föltétlenül szükségesek, módosítani legyen szives. És én nem habozom, aki első voltam, aki aggodalmamat jelentettem, kifogásokat tettem a törvényjavaslatban foglaltak felett, nem habozom itt a Házban őszinte elismerésem, köszönetemet kifejezni, hogy a tisztelt miniszter ur azzal szemben, hogy a jogos aggályokat államférfiúi bölcseséggel figyelmébe vette és tényekkel is beigazolta, amiket mondott, legigazabb óhajta, szándéka, ezen törvényjavaslatlal békét és megnyugvást teremteni és lehetővé tette ezzel, hogy a tárgyalás alatti törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadhassuk. Igaz, inkább óhajtottam volna, ha az eddigi gyakorlat mellett az egyes egyházak dotációját emeltetik fel és azok gondoskodjanak a papi fizetések rendezéséről: (Helyeslés balfelől.) A többi, másik egyházak, felekezetek pedig, melyek talán szervezettül nem bírnak, szintén a mai gyakorlat szerint a dotáció felemelésével a kormány útján nyerjék lelkészeik fizetéseinek javítására szükséges összeget.

Igazat kell adnom azoknak is és csatlakozom hozzájuk, akik kijelentették, hogy óhajtották volna, miszerint az egyenjóság, viszonyosság nagy elvéből folyólag, ha már a kongrua kérdése külön törvény által rendeztetik, abban az ezen törvény 1. szakaszában említett egyházak is befoglaltatnak volna.

Osztokom gróf Apponyi Albert tisztelt képviselőtársam nézetében is, hogy az arány, amelyben az államsegély igénybe vétetik, nem helyes, sőt kimondom nyíltan, igazságtalan. (Élénk helyeslés! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Azok az egyházak, amelyek megerőltették magukat, a más célokra szánt alapítványok kamataival lelkészeik fizetését a megélhetés minimumára már rendezték, azok az egyházak csakugyan büntetettek és mint gróf Apponyi Albert igen helyesen mondta, praemiumban részesülnek azok az egyházak, melyek ezt a gondosságot és buzgóságot, áldozatkészséget lelkészeik fizetéseik rendezésére nem tanusították.

Nem kételkedem, tisztelt Ház, hogy a tisztelt miniszter ur és a kormány különösen azok után, a miket tegnap a miniszter urtól hallottam, ezen aránytalanság segíteni szándékozik, mert hiszen szavaik idezve: nincsen kormány, mely azok orrosítása elől kitérhetne. Ez engem megnyugtat. De ha soká késnek, akkor, azt hiszem, és ezt nem hangsúlyoznám, és nem hangsúlyoznánk mi, a kiknek alkalmunk van, különösen az ágostai hitvallású evangélikus egyház érdekében itt felszólalni, nagy mulasztást követnénk el egyházunk, de a hazai közérdek iránt is, mert nemcsak ezen törvényjavaslatból folyó ezen aránytalanságok kiegészítését látom szükségesnek, hanem határozottan elkerülnék látom az idejét annak, hogy az 1848: XX. törvényzikk szellemében a magyarhoni protestáns egyházak állami segélye, dotációját felemeltesék. Hangsúlyozom — félre ne értessem — csak a szellemét értem a hivatkozott törvényeknek, az annak 2. szakaszában letett nagy elvet, mert sem ma, sem a jövőben további intézkedéseik, hol az egyházi javaknak az állam részére való konfiskálása, a lelkészeknek állami hivatalnokká való átalakítása foglaltatik, szavazatommal soha sem fognék hozzájárulni, mert függetlenség kívánom látni minden időben az egyházak lelkészeit. A protestáns egyházak, tisztelt Ház, 200 év óta nagy, igen nagy terhet vettek le kulturális adó szempontjából a magyar állam vállairól. Az hiszem, elérkezett az ideje, hogy a magyar állam figyelmébe vegye, hogy egyházunk tagjaira ma már a fokozódott igényekre való tekintettel, kulturális, egyházi és hazafias szempontokból nagyobb adó róni nem lehetne, mert ez annyit jelentene, a valóságosságát előmozdítani, már pedig ez az állam érdekében nem állhat.

Molnár János: A felekezeti különbséget miért csinálták? (Zaj.)

Radó Kálmán: Nem értem, nem is vagyok rá kíváncsi. De, azt hiszem, a képviselő ur sejt tagadja, hogy a vallástalanság előmozdítása nem az

állam érdeke, mert nem tudnánk annyi büntető paragrafust teremteni, amennyi kell, ha a vallás erkölcsi érzést kiirtanák a népből.

A római katolikus egyházat a régi magyar királyok nagy dotációkkal látták el, amint azt gróf Apponyi is tegnapi beszédében jelezte. Hazafias feladatának mindenkor meg is felelt. Most, úgy tudom, autonómiáját, önkormányzatát kívánja kivívni. Nem kétem, hogy amennyiben hierarchikus szervezete mellett ez lehetséges, a törvényhozás szívesen fogja azt törvénybe iktatni. A protestáns egyházak azonban századokon át először autonómiájukért küzdtek. Most elérkezett az ideje, hogy az állami dotációt és nagyobb mérvű segélyt is kérhessünk. Nem dotációkat, nem is milliókra menő értéket értek én és egyházam, figyelemmel az állam pénzügyeire és a mai viszonyokra, hanem bizonyos évi jövedéket és ezt nem budgetszerűleg, a változó kormányok kegyetől függővé téve, hanem törvényben biztosítva.

Az abszolút hatalom alatt, a híres pápens korában két kézzel nyújtották a protestáns felekezetek felé az államsegélyt; hazafias kötelességüknek tartották azt, a katolikus egyház legjobbjainak helyeslése mellett, visszautasítani. Most a szabad államtól, a független alkotmányos magyar államtól, ez erős meggyőződés, amit akkor visszautasítottak, most ezt bizalommal kérheti és méltósággal el is fogadhatja.

A magyar állam érdeke, hogy a protestáns egyházak szabadsága ne lazuljon. A magyar állam érdeke, hogy azok függetlensége sértetlenül fennálljon. (Élénk helyeslés.) annál inkább, mert hagyományainkhoz híven soha egy esetben sem jöhetnek ellentétbe sem az állam, sem a magyar nemzet érdekeivel. A törvényjavaslatot elfogadom. (Élénk helyeslés jobboldalon.)

Következtek

az interpellációk.

Thaly Kálmán: Ma a munkácsi vár bástyáján ahol a millenniumkor Erdély miniszter beszédét elmondotta, a fekete-sárga zászló leng, német kommandó hallatszik és talán már az ezredévi emléket is befűstölték fekete-sárgára. Megszállotta ezt a várat a közös katonaság. Ez a vár a magyar állam kincstárának tulajdona volt a Rákóczy-család kihaltja után, ám a kataszter készítése idején teljesen jogtalanul a császári és királyi katonai kincstár javára írták be. A várat mégis 70 óta mint fegyházat a magyar államkincstár kezelte: tehát elbirtokolta. Mikép jön hát abba a császári és királyi katonaság? A kormány megkereste a közös hadügyminisztert a telekkönyv kiigazítása iránt. S mit tett a hadügyminiszter? Az ungvári 65. gyalogezred 600 katonáját kirendelte és ezek a katonák nagy dob és trombitaszó mellett elfoglalták a várat április elsején! (Mozgás.) Ez okkupáció, amelynek következtében a Zrínyi Ilona bástyáján a turul madár a kétféjű sas szárnya alá került. A millenniumis emléket megnézni az okkupáló katonaság a napnak csak bizonyos órájában enged meg. (Mozgás.) Ideiglenes-e ez a vármegszállás vagy nem? Ezt kérde az igazságügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel és vajjon gondoskodtak-e arról, hogy a vár hat nagy termét, a Lorántffy Zsuzsannáét, a Báthory Juliáét és a Zrínyi Ilonáét megkíméljék a beszállástól? És hogy a látogatók az emlékművet a pappali órákban bármikor szabadon megzemlélhessék s végül intézkedtek-e az iránt, hogy az országos emlékművet a katonaság meg ne csonkítsa, hanem érintetlenül és tisztán maradjon?

Molnár János két interpellációt terjesztett elő a kultuszminiszterhez. Az elsőben azt kérdezte, van-e tudomása Wlassics miniszternek arról, hogy Pösch Jenő középiskolai tanár ateistának vallotta magát és hajlandó-e ezért őt elmozdítani?

Wlassics Gyula miniszter azonnal válaszolt a kérdésre. Kijelentette, hogy ha valamelyik tanárnak a magaviselete rossz hatást szűlné az iskolában, ez fegyelmi eljárást provokálhatna. Amde a tudományos szabad meggyőződést korlátozni nem lehet. Ha Pösch tanár, akinek a működését figyelemmel kíséri, az iskolában is terjesztendő elveit, a legszigorúbban fog eljárni ellene, mert nem tűri, hogy ateisztikus világnézetet tanítsanak az iskolában. (Élénk helyeslés.)

A Ház a választ tudomásul vette.

Molnár János ugyancsak Wlassics miniszterrel azt kérdezte, igaz-e, hogy Guta komárommegyei község, amelyben nyolczezrenyi katolikus lakosság mellett csak nyolcz zsidó család lakik, egy kisdédóvót állított s a képviselőtestület azt katolikus felekezeti kisdédóvó gyanánt óhajtotta fenntartani, mégis a zsidók föllebezésére felekezetiellennek nyilvánították ezt a kisdédóvót?

Az emök ezután az ülést 2 óra 15 perczkor bekezesztette.

KÜLFÖLD.

Oszták parlamenti helyzet. Bécsből táviratozók: Egészen biztos forrásból eredő értesülések szerint a kormány a nyelvitáiban már a plenum előtt nyilatkozatot fog tenni, amelyben ki fogja jelenteni, hogy a nyelvkérdésben összeülő bizottság munkálataiban hajlandó részt venni. Ez elé a bizottság elé tárgyalás végett nem szándékoznak kormányjavaslatot terjeszteni. A kormány nyilatkozatától és attól, hogy miképen fogadják azt a pártok, függ majd aztán, hogy a Ház micsoda munka-programot fog megállapítani és hogy azt keresztül is tudja-e vinni. Nagyon kevés remény van arra, hogy az ellenzék a kormányt a nyelvkérdésben teendő nyilatkozatai kielégítsék és hogy az a kormány munkarendjét egészben vagy részben elfogadja. Arra az esetre, ha a pártok e kérdésben megegyezni nem tudnának és egy nyelvügyi bizottság megválasztását, valamint a kiegyezési javaslatok első olvasását megakadályoznák, a Reichsrathot el fogják napolni.

H o c h e n b u r g e r képviselő a reichsrathi német néppárt nevében kommunikét tesz közzé, amely a belpolitikai helyzetet vizsgálva, kijelenti, hogy az obstrukciónak az erőszakoskodáshoz semmi köze és természetesen sohasem lehet öncél, hanem mindig csak eszköz valamely cél elérésére. Behatóan fejtegeti ezután azokat az okokat, amelyek a német néppártot arra indították, hogy a Gautsch-miniszterium vád alá helyezését célzó Schönerer-féle indítványt nem írta alá; megjegyzi, hogy a német közösség semmi esetre sem az autokratikus, hanem egyedül a demokratikus kormányformát vallhatja magáénak és végül kijelenti, hogy a német néppárt kötelességének tartja, tőle telhetőleg azon dolgozni, hogy a nyelvkérdés törvényes megoldást nyerjen, aminek elvégzésére is be kell következnie; de e célból szükségesnek tartja, hogy a különböző német pártcsoportok előzőleg megegyezésre jussanak egymással a számbajövő szempontokra nézve és szükségesnek tartja ezenfelül a talaj előkészítését, amennyiben a többi érdekelték jóakaratát is biztosítani kell.

Spanyolország és az Unio.

(Távirati tudósítások.)

Spanyolország mindenképen el akarja kerülni azt, hogy a háborút ő üzenje meg. Az ügyet egyelőre azért engedí meg huzni-halasztani, hogy végül kitűnjék teljes valóságában Amerika brutalitása. Arra az esetre, ha a kongresszus határozatához még ultimátumot is csatol, Spanyolország vissza fogja hívni követeit és nagykövetét Amerikából, de a háborút még ekkor sem fogja megüzenni. Ha Amerika fegyveres erővel fenyegetné Kubát, akkor Spanyolország erőhatalommal fogja ezt megakadályozni.

Egész biztosra vehető, hogy a szenátus az elnököt határozatában utasítani fogja a fegyveres erővel való rendelkezésre. Ez esetre természetesen mindkét ház közös tanácskozására lesz szükség; ezek azonban alig fognak dönteni szerda vagy csütörtök előtt. A merikai katonai körökben a jövő hét vége felé várják a háború kitörését.

Washingtonból jelentik, hogy a szenátus a mai napon feltétlenül be fogja fejezni a vitát a kubai rezolúció tárgyában. A határozatot valószínűleg kis többséggel ugyan, de elfogadják. A kongresszus két háza hétfőn megválasztja a két ház határozatainak kiegyenlítésére összeülő bizottság tagjait.

A szenátus döntő ülése.

New-York, április 16.

A szenátus tegnap este tizenegy órakor mára halasztotta az ülést. De már tegnap este hét órakor üres padok előtt beszéltek a szónokok, úgy, hogy szükségessé vált a Ház tagjainak megszámlálása. Természetesen nagyban korteskedtek az egyes pártok a szavazatokért. A tulzók azt állították, hogy hét szavazattal többségben lesznek, míg ellenesik úgy vélték, hogy tíz szavazattal ők fognak győzni. Ma mindenesetre meg lesz a szavazás.

Általában az a nézet az uralkodó, hogy a

két ház közös tanácskozásában Mac Kinley kívánásainak megfelelőleg kiküszöbölik a Kuba függetlenségéről szóló passust a határozatból.

A repülő hajórajnak visszatérése a Jingóknál nagy csalatkozást keltett.

A hajóraj ezuttal csak próbauton volt. A hadikölcsönről sem tudni még biztosat. Annyi azonban bizonyos, hogy P a a d e s államtitkárnak kijelentették az amerikai bankok, hogy három százalékra 400 millió dollárt aranyban bármikor késznek adni.

L e e tábornokot értesítették, hogy vezénylete alá egy önkéntes ezredet is beosztanak majd. L e e azonban mindenképen a kubai harczoló csapatokat akarja vezetni a spanyolok ellen. (N. Fr. Pr.)

Az Unio hadikészülődései.

London, április 16.

Az amerikai kormány táviratilag azt az utasítást adta a southamptoni konzulnak, hogy a „New-York” és „Saint-Louis” személyszállító gőzösöket, amelyeket Amerika megvett, haladéktalanul hazaküldje. A Southamptonba megérkezett hajók látni vélték már a spanyol hajóhadat. (N. Fr. Pr.)

Washington, április 16.

Az Egyesült-Államok katonai parancsnoksága nagyszabású katonai intézkedésekre határozta el magát, amennyiben a szárazföld fontosabb városai nagyszámú katonaságot rendelt. Így Mexiko északi részén 22 gyalogezred, 6 lovas-ezred, 3 lovas-tüzérezred és 10 üteg tüzérség áll készenlétben. Nyolcz gyalogezredet New-Orleansba, hetet Mobilebe (Alabama) és hetet Tampaba (Florida) rendeltek, míg a lovasság és tüzérség zöme a Chickamanga folyó vidékén táboroz. A Chickamanga folyó vidékén táboroz. A Chickamanga a Tennesseek egy kis mellékfolyója Georgia északi részén. A folyó vidéke mindenesetre igen alkalmas az expedíció nagy loanyagának élmezésére, azonkívül a közeli vasutakon a katonaság szükség esetén rendkívül gyorsan szállítható Mobile, New-Orleans és Tampa városokba, ha az ottani katonaság már Kuba szigetén partra szállott. Daczára annak, hogy az Egyesült-Államoknak csaknem egész katonasága mozgósított, a háboru esetén nem valami imponáns hadsereg fog a spanyolokkal szemben állni, mert az egész expedíció 11.550 gyalogoshól, 3700 lovasból és 2680 tüzérből fog állani. Hogy vajjon az amerikaiak mozgósítása nem pusztán ijesztgetés-e csak, azt egyelőre természetesen nem lehet tudni.

A spanyolok azonban minden eshetőségre gondolnak. Nyolcz zászlóalj gyalogságot a sziget széleire rendeltek, hogy Kuba fővárosát minden eshetőség ellen megvédelmezzék.

A spanyolok készülődése.

Berlin, április 9.

A helyzet teljesen változatlan. A „Times”-nak az a híré, hogy Spanyolország le akar mondani a kalózhajókkal való operálásról, csakis az angolok azon, különben teljesen jogosult kívánságának tudják be, hogy nagyon szeretnék, ha a háboru alatt a kalózhajók a kereskedelmet nem veszélyeztetnék.

Az angoloknak ezt a reménykedését lerontja a „N. W. T.” egy madridi híre, amely szerint a spanyolok a háboru esetére minden hajó ellen, amely csak az amerikaiak segítségére megy, megszeméltési háborut fognak folytatni.

London, április 16.

A spanyol és amerikai diplomacziái szolgálatnak formális beszüntetését a közeli jövőben várják. Nem hiszik, hogy Spanyolország nyugodtan nézze, hogy miképen nyer időt Amerika a halogatással.

Madrid, április 16.

A spanyol kormány a konzulátusok útján felszólított minden külföldön élő hadköteles spanyolt, hogy haladéktalanul térjen vissza hazájába. (N. Fr. Pr.)

Don Carlos.

Venecza, április 16.

Az itteni lapok Don Carlosnak egy levelét közlik, melyet egy olasz képviselő kérdésére válaszképpen ad. Don Carlos szerint a pápai

intervenció a nemzeti becsület megsértése. Spanyolországnak vissza kell utasítani a hatalmak mindennemű közbenjárását. Spanyolországnak már egy év előtt casus bellit kellett volna teremteni, sőt New-Yorkot bombázni és Florida tengerpartját megszállani. Don Carlos Spanyolország jövőjéről azt hiszi, hogyha Spanyolország a háboruban megmenti becsületét, akkor nem üt ki a forradalom; de ha a mostani politikát folytatja, maga lép föl, hogy harczra szólítsa a népet és hadsereget.

Börze manőver.

Berlin, április 16.

A kubai felkelők meghódolásáról szóló híreket egyszerű börzespekulációk szolgálatában bocsátották világra.

Unio ellenes tüntetések.

Barcelona, április 16.

Az itteni amerikai konzulátus ablakait tegnap este a spanyol diákok betörték.

Malaga, április 16.

Az utcákat több tüntető csapat járta be, különböző jelszavakat kiabálva. Az Egyesült-Államok konzulátusához érve, a tüntetők kövekkel dobálták meg az épületet. Egy ember létrára mászott és lelépte az amerikai címet, amelyet ezután az utcákon hurczoltak. A prefektus megjelent a helyszínen és nyugalomra intette a tüntetőket. Az izgatottság igen nagy.

TÁVIRATOK.

Csapatok hazaérkezése Krétából.

Póla, április 16. Ma reggel 8 óra 15 perczkor érkezett ide Krétából az „Aurora” Lloyd-gőzös a 87. gyalogezred második zászlóaljával, amelynek Guzek ezredes a parancsnoka. A kikötői őrhajó ágyulovésekkel üdvözölte az érkezőket. A csapatok a Riván szálltak partra a törzkari épület előtt, ahol az itteni gyalogezred diszszáza volt fölállítva zászlóval és zenekarral. Ott állott a tengerészzenekar is. A hazaérkezett csapatok üdvözlésére megjelentek: Kriehammer hadügyminiszter és Succovaty lovag hadtestparancsnok, akik ma érkeztek ide, a tengernagyok, köztük Hinke ellentengernagy, Sluka ezredes, a 87. gyalogezred parancsnoka, az itt levő szárazföldi és tengerészcsapatok szolgálatban nem levő összes törzs- és főtisztjei, Rosetti kerületi főnök és igen nagy közönség. A csapatok partraszállásakor a zenekarok a néphimnuszot játszották. A zászlóalj a partraszállás után a Riván állott fel. Kriehammer hadügyminiszter átvette a jelentést, azután végigment a zászlóalj arcvonalán előtt és beszédet intézett a tisztetekhez, amelyben legfelsőbb megbízásra kifejezte ő felsége megalégedését a csapatoknak krétai missziójuk alatt tanúsított fegyelmével és maguktartásával. Erre átadta a hadügyminiszter Guzek ezredesnek az ő felsége által adományozott III. osztályú vaskorona-rendet és Jedina lovag századosnak a katonai érdemkeresztet. A zászlóalj, amely pompás színben van, erre elvonult a hadügyminiszter előtt és a kaszárnyába tért, ahol Sluka ezredes intézett beszédet a csapatokhoz.

Elmaradt reformok.

Bécs, április 16. Rómából érkező hírek szerint elhatározták, hogy a Vatikánál felállítandó nagykövetség és a portánál létesítendő pápai képviselő tervét elajtották. Ez a határozat francia befolyásra vezethető vissza. Franeziaország tekintette ugyanis magát eddig-él a keleten élő katolikusok védőjének. Ez állások létesítésével azonban a fennebbi szolgálatokat abban hagyta volna.

Panizardi elutazott.

Páris, április 16. Panizardi ezredes, olasz katonai attasé tegnap este Párisból elutazott.

Megczáfolt eljegyzés.

München, április 16. Itten Ferencs Ferdinand főherczegnek Károly Tivadar herczeg egyik leányával való eljegyzéséről szóló híreket teljesen alaptalanoknak jelentik ki.

Külföldi betegek Oroszországban.

Pétervár, április 16. A belügyminiszterium — mint néhány lap jelenti — utasította a városi hatóságokat, hogy beteg külföldieket azonnal, minden akadály nélkül felvegyenek a kórházakba és a gyógyítási költségeket esetleg utólagosan, diplomacziái uton hajtásák be.

A német flotta-törvény.

Berlin, április 16. A „Reichsanzeiger” közli a német flotta-törvényt.

Faure elnök utazása.

Nizza, április 16. Faure elnök a „Brennus” pánczéloshajó fedélzetén jelen volt egy tengeri hadgyakorlaton. Az elnök visszatértkor a „Ramilis” angol pánczélos hajó és Viktoria királynő „Astrea” nevű yachtja 21 üdvölvést tettek. Faure elnök és Ferdinand herczeg román trónörökös ma kölcsönösen meglátogatták egymást.

Szoczialista értekezletek betiltása.

Triesz, április 16. Sterk püspök rendeletére berekesztették a szent Antonius-templomban tartott keresztény-szoczialista értekezletet, amiről a kormány képviselője a községtanácsnak ma délben tartott ülésén jelentést tett. Hosszabb vita után a községtanács elfogadta azt a határozati javaslatot, amely sajnálatosnak mondja az értekezlet megtartását és tiltakozik az ellen, hogy a jövőben ilyen tartsanak.

A párbaj ellen.

Róma, április 16. A kamara elhatározta, hogy a párbaj ellen benyújtott két indítványt tárgyalás alá veszi és a bizottságokhoz utasítja. Az egyik, a de Martini részéről benyújtott indítvány becsületbíróság kiküldésére vonatkozik, a másik, a Berennini részéről a szoczialisták nevében benyújtott indítvány pedig arra vonatkozik, hogy a párbajt, mint közönséges büncselekményt büntessék.

Uj regényünk.

A legközelebbi napokban uj regény közlését kezdjük meg. Egy híres-nevezetes angol írónek: B. M. Crokernek legujabb munkáját mutatjuk be olvasóinknak, akiknek bizonyára nagy gyönyörűségére lesz a két-kötetes rendkívül érdekes munka. Címe:

A MILLIOMOS.

Angol-indiai regény, mint Croker minden munkája, amelyeket szelvében-hosszában az egész világon egyre nagyobb érdeklődéssel olvasnak. A meseszöveg érdekessége, az idegen világ rajzolása és mindennekfölött az a találó gúny, amelylyel az angol író az emberek nevezetes gyengéit leírja, remélhetőleg sok élvezetet fog szerezni olvasóinknak. Tárnya egy fiatal milliomos szerelme, aki hazájától messze, távol idegenben találja föl ideálját. A regénynek főalakjai rajta kívül asszonyok, akik egymással vetélkednek a legnagyobb és a legkisebb dolgokban egyaránt, csak az a vágyuk, hogy egymást minél inkább bosszanthassák és szinte az az életcéljuk, hogy egymást lefőzzék. Ebben a környezetben, melynek leírása csupa meglepően kitűnő megfigyelésre vall, két életre, nő és diadalmaskodik a milliomosnak egy szegény leány iránt való szerelme. A regény kifejlődését érdekes epizódok kísérik, melyek a nevezetes angol író általános ismert művészetével vannak megírva. Uj regényünk mulatságos, érdekes és tanulságos.

Figyelmeztetjük tisztelt előfizetőinket, hogy a lapot a fürdő-szezon alatt mindenhol — rendelkezés szerint — szivesen utánuk küldjük, akárhány-szor változtatják is tartózkodási helyüket. Csak arra kérjük, hogy valank mindenkor a pontos címeket idejkorán — egyszerű levelezőlapon — közölni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldésében fennakadás lehessen.

Azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, kérjük, hogy a megújításról sietve gondoskodni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal.

HIREK.

Szociáldemokrata szenzációk.

Igazi szociáldemokraták között nem történhetik más, csak szenzáció. Ők mindig szenzációban utaznak, akár csak valami jóra való reporter. Dolgoznak is nyakra-főre, hogy el ne muljék a nap, amelyen tudomást nem vesznek rólok.

A mai nap legérdekesebb mozzanata egy vidám esküvő volt, amely rendőri asszisztenciával történt a terézvárosi anyakönyvi hivatalban. Kalmár Henrik betűszedő néhány napig volt toloncházi lakos, aki ma este fájó szívvel és kényszer utlevéllel örökre elhagyta Budapestet, esküdtött örök hűséget elvtársójának és szíve választottjának. Bokányi Dezső és Heimlich Salamon elvtársak voltak a tanúk. A vőlegény két detektív kíséretében jött az anyakönyvi hivatalba s ezzel a két kísérelővel távozott is. Az esküvő után a lakomán is mellette ültek a policia képviselői. A lakomáról bekalauzolták a vőlegényt a toloncházba s este utnak indították illetősége helyére, Pozsonyba. Vele ment a menyasszonya is. A vasutnál egybegyűlt elvtársak zajos éljenzéssel is jutalmazták nemes elszántságát.

A párt közlönyét megint lefoglalták, mert valami lázító cikkekért akart szélnék eresztetni. Nagy emiatt az elkeseredés s most már — amint tudósítónk jelentik — olyan újságon török a pártvezérek a fejüket, amely Szabadkán, Zomborban, Budapesten, Baján, Ujvidéken és az ország nagyobb városaiban egy napon jelen meg, hogyha egyik helyen elkobozzák is, a másik helyen, ahol talán kevesebb figyelt a hatóság, zavartalanul szétküldhessék újságjokat. Erre a célra már pénz is gyűjtene.

Eközben pedig gyártják a nyomtatványokat rakásra, hirdetik, hogy alá ne írjon egyetlen elvtárs se olyan jegyzőkönyvet, amelyet el nem olvasott és fölebbezenek meg minden kiutasítási végzést, mert „szociáldemokrata elvtársnak semmiféle törvényes jogáról lemondania nem szabad”.

Akit pedig kigolyóztak a pártból, Várkonyi István volt szociáldemokrata néplapszerkesztőt köröztetik. Ma jelent meg az arcképe a rendőri közlönyben.

Nyiregyházi tudósítónk jelentése szerint a szabolas megyei tiszai járásban a munkások minden akadékoskodás nélkül megkötötték a szerződést.

Lővőpatri-ban a szociálisták nagy tüntetést rendeztek. Bejárták a falut, azután a bíró lakása elé vonultak s nagy lármaival fenyegettek.

Bezdeden is tüntetés volt, a csendőröknek kellett közbelépniök. A kisbíróra haragszanak főképen, a csoportulás is emiatt volt és ha a csendőrség meg nem akadályozza, a kisbírot megverik.

Tuzséron a csendőrség lefoglalt egy nagyobb postacsomagot. Battyan Károly szociálista agitátor nevére jött. Husz röpirat volt benne, ezek között találták a párt budapesti lapjai legutóbb lefoglalt számainak néhány példányát is. Ma hirdették ki különben a járásban lakó 24 szociálista kihágási ügyében a másodfoku ítéletet is. Az elítéltek közül egy se felebbezett.

A miniszterelnök Kolozsvárról. Bárbánffy Dezső miniszterelnök ma reggel Kolozsvárra érkezett és az egész napot édes anyjánál, a jótékonyasága miatt szeretett és tisztelt özvegy Bánffy Dánielnél töltötte. A miniszterelnök az éjjel visszautazik Budapestre és holnap fogadja Kolozsvár küldöttségét, mely a polgármester vezetése mellett átadja Kolozsvár város diszpolgári oklevelét.

Gold tábornokot nyugalmazták. A hadsereg rendeleti közlönyének ma kiadott számában olvassuk, hogy a király lovag Gold Károly altábornagyot, a krakkói hadtestparancsnok adlétsát, saját kérelmére nyugalmazta és ebből az alkalmából a tábornosnagyi címmel és jelleggel s a második osztályú vaskorona-renddel tüntette ki. Gold altábornagy hosszú ideig szolgált Budapesten; régebben vezérkari törzstiszt volt és alezredes korában a hadi iskolában a stratégiát tanította; azután

a 23-ik számú zombori gyalogezred parancsnokává lett Budapesten s később ugyancsak itt volt vezérőrnagy és dandárparancsnok. Ebben a minőségben 1890-ben, az új véderőtörvény életbeléptetése után, ő volt az elnöke a kötelező rendszer szerint tartott első tartalékos tisztvizsgálatnak Budapesten; a katonai szolgálat törvényes szigorítása után az akkori egyéves önkéntesek nagy aggodalmakkal néztek a vizsga elé — amelyet azután Gold tábornok tapintata és méltányossága megfosztott minden rettenetességétől. A nyugalmazás híre alkalmából ép ezért egész generációk szeretettel gondolnak a tábornokra, akinek elegáns alakjára, aranyfoglaltat monoklijára a budapesti közönség is bizonyára emlékszik.

Antidinasztikus mozgalom Görögországban. Athenből jelentik, hogy Patras városában, mely az antidinasztikus mozgalom főszékhelye, egy kisebbszerű vendéglőben számos forradalmi röpiratot találtak. A rendőrség azt hiszi, hogy nagyobb szerű összeesküvésnek jutott a nyomára. A vendéglőt, nejét, apósát és néhány pinceszert letartóztatták.

Fejedelmi vendégek Sopronban. Érdekes vendégei lesznek a napokban Sopronnak. A dán trónörökös ugyanis ma érkezett oda feleségével kis unokájának, Schaumburg-Lippe herceg, 9. huszárezredbeli kapitány második fiának keresztelőjére, mely 18-án lesz a herceg házában.

A krétai kirándulás epilógusa. A napokban érkeztek vissza Triesztbe a 87-ik gyalogezred zöldhajtókás katonái, akik épen tizenhárom hónapot töltöttek a földközi tenger hájos, de rossz közbiztonságú szigetén. Polából ugyanis azt táviratozzák, hogy ma délelőtt érkezett oda a krétai osztrák-magyar hajóraj Hinke ellenternagy vezetésével; a hajóraj a „Wien” toronyos hajóból, a „Magnet” torpedóhajóból és az „Aurora” Lloyd-hajóból állott; az utóbbi hozta a 87. gyalogezrednek második zászlóalját, mely Gutserek ezredes parancsnoksága alatt Szudában állomásozott. A kikötőben óriási néptömeg szívesen üdvözölte a katonákat. Krieger hadügyminiszter Bécsből és Szukováti altábornagy ideérkezett a visszatért katonák üdvözlésére. — A harci kirándulás tudvalegleg nagyobb szenzációk nélkül folyt le és ehhez a békés színezethez méltó az az epilógus, melyről ma olvassuk a hadsereg rendeleti közlönyében: Gutserek Leo ezredes, a krétai kirándulás volt parancsnoka, a harmadik osztályú vaskoronarendet kapta, Zedina Angelo 87. ezredbeli százados pedig a katonai érdemkeresztet. Kréta tehát sem tömeges babérok, sem tömeges kitüntetések nem szerzett katonáinknak. Az epilógus fénye megfelel a hadi vállalkozás jellegének; szerény rendjeleső kíséri az osztrák-magyar hadviselés történetének legigénytelenebb lapját.

A görög trónörökös pár utazása. Athenből táviratozzák: Konstantin trónörökös és neje Zsófia hercegné, valamint György herceg csütörtökön utaznak Kopenhágába. A trónörökös és neje azután Berlinbe és Londonba utaznak.

Vége. Ma délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Hutfless Aladár bankhivatalnokot, aki, mint megirtuk, elborult émiével előbb borotvával összevagdalta kezét, azután agyonlőtte magát. A holttestet a törvényszéki bonczieremből vitték ki a kerepesi utjára, amelynek déli sarkán ástak neki sirt. Horváth Sándor evangélikus lelkész bucsuztatta el a szerencsétlen fiatal embert, akit számos barátja és rokona kísért el utolsó útjára.

A hesseni nagyherceg családi élete. Darmstadtból táviratozzák, hogy egyes lapok jelentései, amelyek szerint a hesseni nagyherceg és neje között viszálykodások voltak és hogy a házasságot fel akarják bontatni, az udvar részéről határozottan megczáfolják. Szerdán a nagyhercegi pár Homburgba utazik a német császár meglátogatására.

Jégverés. Bodrogszerdahelyen, mint tudósítónk táviratozza, ma nagy jégeső esett. Előbb galambtojás-nagyságú, később mogorónyi jégdarabok hullottak alá, úgy, hogy rövid idő alatt bokáig ért a jég. A gyümölcsösökben és a szőlőkben nagy a kár.

A főfelügyelő nyugdíjazása. Bécsből jelentik a „N. W. T.” utján, hogy lovag Szamolek altábornagy, a katonai iskolák főfelügyelője nyugdíjaztatni akarja magát. Szamolek az első tábornok, aki ezt az állást betöltötte.

Egy egyetemi tanár katasztrófája. Bécsből jelentik: Egyik helyi értesítő szerint Bühler udvari tanácsos, bécsi egyetemi tanár hónap 8-án Lindau mellett csónakázás közben a Bodentóba fuladt. A holttestet még nem találták meg.

Személyi hírek. Erdély igazságügyi miniszter vejének, Pálffy főispánnak látogatására Verseczre érkezett, ahonnan kedden tér vissza a fővárosba. — A román királyi pár ma Abbáziából Fiuméba rándult és József főherceget meglátogatta.

Tűz. Szolnoki levelezőnk táviratozza: Adler Ignác takarékpénztári igazgató gőzfűrésztelpe déli fél tizenkettőkor kigyulladt. A tűz a nagy szél miatt alig volt oltható; az oltási munkálatokat a lakosság a hatósággal együtt végzi. A kár már most meghaladja az ötvenezer forintot. Az óriási deszkahalmazok most is égnek és a gyárteleppel szomszédos házak lakosai nagy rémületben vannak, mert félnek, hogy a tűz még tovább terjed.

Halálozás. A magyar kereskedelmi világának gyásza van: Fischl G. Károly nagykereskedő, az Osztrák-magyar bank igazgatósági tagja, 9 hónap 14-én Budapesten, 66 éves korában meghalt. Az elhunyt általánosan tisztelt, jeles tagja volt a kereskedők testületének. Számos iparvállalat az ő fáradozásának köszönheti fennállását és jótékonyaságáért, nemeslelkűségéért mindenki szerette és becsülte. Halálát előkelő családja gyászolja. Dr. Bamberger Béla, az elhunyt veje, a család nevében 300 forintot adott át a polgármesternek a szegények javára.

Rigóné asszonyról. A múlt héten bejárta a lapokat az a hír, hogy Bécsben öngyilkossági kísérletet követett el egy asszony, akinek az volt a rögeszméje, hogy ő Rigó Jancsinak a felesége. Csakhamar kiszült, hogy a szerencsétlen asszony nem a híres Rigó Jancsi felesége. Most Rigó József hegedűművész, aki férje a Bécsben öngyilkossági kísérletet elkövetett asszonynak, a következő levelet küldötte be nekünk:

Elváltan élő feleségem, Jamandy Mária asszony néhány nappal ezelőtt egy ideges rohamában öngyilkossági kísérletet követett el Bécsben, a Metropol-szállodában. Ez alkalmából házasságunk és elválásunk történetéről a budapesti sajtóban téves adatok jelentek meg, melyeket most — hogy időközben oroszországi művészkörutamból haza érkeztem — kötelességemnek tartok helyreigazítani. Jamandy Máriát, aki férjétől, egy orosz állami tisztviselőtől elváltan élt, 1887-ben ismertem meg Szt.-Pétervárott. Akkor egy cigányzenekarral jártam az orosz fővárosban. A dúsgazdag asszony, akinek Besszarábiában nagy birtokai vannak, szívével és kezével tisztelt meg. Atyja nem ellenezhette a házasságot s miatta nem is tagadhatta ki az örökségből, mert még jóval házasságunk előtt meghalt, de különben is Jamandy Mária akkor már — mint férjétől elvált asszony — önmagával és vagyonával szabadon rendelkezett. Házasságunk első éveiben beutaztuk egész Európát, néhány évvel ezelőtt pedig Budapesten telepedtünk meg. Én nem pazaroltam el a feleségem vagyonát, jövedelmeiből közösen, együttesen éltünk és költekeztünk. Ha olykor-olykor baráti társaságban kártyáztam és vesztettem, a magam tisztességes keresményét vesztettem el s nem a feleségem pénzét. Annnyira nem pazaroltam a feleségem vagyonát, hogy az asszonynak még ma is érinthetetlenül megvan az évi ötezer forint jövedelme, melyet besszarábiai birtokainak bérlete után kap. Elválásunk egészen más okokból történt. Művészi ambíciómat kielégítendő, nagy európai körutat terveztem, amelybe feleségem csupa féltékenységből nem akart beleegyezni. Idegességében folytonosan elválással fenyegetőzött, ha tervemet megvalósítom. Mikor pedig visszavonhatatlanul elhatároztam, hogy a körutra elindulok, beadta ellenem a válókeresetet, mely most is folyamában van. Nem felel meg tehát a valóságnak, hogy a feleségemet én hagytam volna el. A feleség követni tartozik a férjét, ő azonban nem követett s így ő hagyott el engem. Válópörünk óta ideges izgatottsága mind súlyosabb alakot öltött, úgy, hogy nemrégiben — orvosai tájécsára — azért utazott Bécsbe, hogy ott egy ideg-

gyógyintézetbe vétesse föl magát. Ennyit az igazság érdekében. Meg kell még jegyezni, hogy semmi okom sincs cigány származásomat titkolni vagy szégyenlenni. Művészetemmel immár pozíciót szereztem a társadalomban mindenütt, ahol csak eddig megfordultam s azt hiszem, csak büszkeségemre válhatik, hogy cigány származásom dacára ennyire föl tudtam emelkedni. Budapest, 1898. április hó 16-án. R i g ó J ó z s e f legedőművész.

— **Tavaszi parádé.** Bécsben, a Schmelzen — mint tudósítónk telefonozza — ma volt a tavaszi katonai parádé, melyen a király is megjelent. A katonai parádénak főérdekesége az volt, hogy Ferencz Ferdinand főherceg új katonai méltóságában ma állott először a király főparancsnokságának rendelkezése alatt. A főherceg altábornagyi egyenruhát viselt s a csapatok elvonulásánál a király mögött levő sorban Ferdinand, Péter Ferdinand és Rainer főherczegek mellett jobbra az első helyet foglalta el. Ott főherceg magyar tábornoki egyenruhát viselt s a kirukolt lovasdandárt vezérelte. Ferencz Szalvátor főherczeg, akit a király csak nemrég nevezett ki a 15. számú huszárezred tulajdonosává, huszárezredesi egyenruhában jelent meg s a király elé vezette ezredét. Ferencz Ferdinand főherceg kitűnő színben van. Szakállja kissé megvörösödött. Tegnap érkezett meg Meránból s már ma reggel nyolcz órakor kihallgatáson volt a királynál, aztán főudvarmesterével a Schmelzre hajlatott s az obelisznél lóra szállt. Ő felsége végiglovagolt a négy csoportban föllállított csapatok arcvonalal előtt, mire a diszvonulás következett. Tíz óra után ő felsége az összesereglett nagy közönség lelkesült ovációi közt visszalovagolt Schönbrunnba. A diszszemle előtt, reggel nyolcz órakor ő felsége magánkihallgatáson fogadta Ferencz Ferdinand főherczegét.

— **A differitisz pusztításai.** A Kisjénővel szomszédos Zaránd községben — mint tudósítónk táviratozza — a vörheny és a differitisz óriási mértékben pusztít. Nyolczvan kilencz megbetegedett gyermek közül ötvenhárom halt meg a veszedelmes betegségben.

— **Kedélyes könyvlopás.** Bélgárdból jelentik a következő igazán különös esetet: Az itteni nemzeti könyvtár ma egyszerre minden hivatalos jelentés nélkül bezárták. Ennek a lépésnek oka nem egyéb, mint hogy a könyvtárból eltűntek a könyvek. A közpénzekből alapított könyvtárban pár évvel ezelőtt vagy 40.000 kötet könyv volt. Minthogy mindenki kölcsönözte a könyveket, de senki sem hozta vissza, nem maradt egyéb meg, mint a katalógusok és a custos. Egyes tanárok egész könyvgyűjteményeket harácsoltak össze a könyvtárból.

— **Operette.** Villányon Mohács mellett történt. Dr. Zima a László szerajevói kerületi főnök valamiképen hozzájutott egy csinos parasztleány fotográfiájához. Meglátta s megszerette őt. Ami ezután következett, kissé kínos volt dr. Zima László szerajevói kerületi főnökre, mivel némi detektívtalentum is megkivántatott a dologhoz: ki kellett nyomozni, hogy hívják a bájos fruszkát. Az idő azonban minden bajt meggyógyít, megszüntette dr. Zima László szenvedéseit is, mert meghozta azt a pillanatot, amelyben tudomására juttatták, hogy a bájos fruska, akinek arczmását kebelén hordja, senki más, mint Bleyer Anna, egy villányi földművesember leánya. Dr. Zima a László levelet írt. Bleyer Anna válaszolt, de Zima László megint írt, Bleyer Anna megint válaszolt, azután egyszerre írtak mind a ketten és megtörtént az eljegyzés. Egymást ugyan nem látták soha, de az melléke, gondolta a leány és a legény egyaránt — majd nézhetik, meg is unhatják egymást nemsokára. Tegnap lett volna az esküvő, legalább így állapodtak meg az egymásnak ismeretlen, de azért szerelmes házastárs-jelöltek. Dr. Zima László meg is érkezett Villányra. Meglátta a menyasszonyt, megfogta a kezét s elvezette a paphoz gyónni. Ő is meggyónt és azután ünnepélyesen és szólanul haza mentek a menyasszony anyjához, hogy az anyakönyvi hivatalban való fényes esküvőhöz felkészüljenek. Bleyer Anna föl is szedte magára a szép selyem vigánót, rokokóját, feltűzte a menyasszonyi koszorút, hát induljunk! De dr. Zima Lászlónak a borbélynál

volt dolga, mert beretválatlan arcczal nem akart az anyakönyvvezető elé állani. Megvárják, csak siessen. Aztán vártak, vártak, de nem jött. A menyasszony átíent a borbélyhoz, eressze már a vőlegényét és kiderült, hogy dr. Zima nem beretválkozás céljából, hanem elutazás végett távozott. Hazament Szerajevóba. Ohó, nem oda Buda! kiáltott Bleyer Anna, a menyasszony. Ladobia a koszorút és kiment a pályaudvarba: elutazott ő is Szerajevóba. Ezóta talán már ki is békültek — a legnagyobb mértékben.

— **A Kutka-család tragédiája.** Szarvasról ma megrendítő hírt hoz a táviró. Ismét a Kutka-család egyik tagjának szerencsétlen haláláról van szó. Kutka Elek, a nem régen öngyilkossá lett máramarosi alispán fivére, aki vasuti osztálymérnök volt, öngyilkossá lett. Ma a kutban találták halva. Hamarosan kihúzták és ekkor konstatálták, hogy a mellén öt törzsúrás van, melyek közül az egyik egészen a szívig hatolt. Az asztalán horvát nyelven írott női levelet találtak, melynek írója agyonütéssel fenyegeti Kulkát. Kutka gyakran emlegette, hogy öngyilkossá válik meg az élettől, mert — mint mondotta, a Kutka-család minden tagjának az a sorsa, hogy öngyilkos lesz. Az öngyilkos, aki nagyon népszerű ember volt, az utolsó ójjel nagyot mulatott. Ugy látszik, hogy miután törrel megszurta magát, nehezen vérzett el és ezért ezután a kutba ugrott, ahol halálát lelte.

— **Blaháné balesete.** Blahánét, Aradon, ahol most vendégszerepel — mint levelezőnk írja — baleset érte. Tegnap délelőtt ijedt futkosás támadt a Fehér-Kereszt folyosóin. Az első emeleten a 3. számú szoba körül rémülten szaladgált szobasszony, pincér, a szobából meg sikító női hangok hallatszottak:

— Segítsé! Tűz!

Mire lélekszakadva berohant a cselédség, piros arcczal, de már mosolyogva fogadta őket Blaháné.

— Nincs már baj. Csak egy kicsit megijedtünk... De siessenek orvosért!

Az egyik legény elszaladt orvosért. Blaháné meg nevetve mesélte:

— Jaj, de megijedtünk! Azt hittem mindjárt végem van, megégek... Ez a csuf kolmizó csinálta! Még le is késem majd a próbát...

A nagy művésznő a haját sütötte a tükör előtt reggeli toilletében s éppen egy kis hajfűrtöt göndörített homloka fölött, mikor egyszerre ijedten kap a jobbvállához. A fehér kis csipkefodrok lángoltak a vállán. A fodorintó-vasat melegítő kis szeszlingtől valahogy tüzet fogtak az ingváll csipkái s bár a dolognak hamar elejét vették, meglehetősen súlyos égési seb esett Blaháné vállán. Tényrnyi nagyságban perzselődött pirosra a hófehér váll, nem kis fájdalmat okozva a művésznőnek. Az orvos előbb borogatásokat tett a sebre, majd erősen befáslizta. Azután ment csak a próbára Blaháné s így, befáslizott vállal játszott este. Mikor a herczegnői toilletében jött ki, aki figyelmesen nézte, meg is láthatta a jobbvállon azt a finom fehér kőtet.

— **Öngyilkosságok a nagyváradí várbán.** Nagyváradon — mint levelezőnk írja — élénk feltűnést kelt három 37. gyalogezredbeli baka öngyilkossága. Ezelőtt egy héttel Venter Péter köztívét lötte agyon magát a vár udvarán, tegnap és tegnapelőtt ismét két katona menekült a halálba: Szívós János szakaszvezető és Baranszky János gyalogos. Az előbbinek éppen halála napján mult egy éve, hogy ugyancsak a nagyváradí várbán öngyilkossá lett testvér bátyját kísérte a temetőbe; Baranszky büntetésből való oktalán félelmében emelt fegyvert magára. Mind a hárman szolgálati Manlichérükkel oltották ki életüket.

— **Orgazda városi tanácsos.** Jászberényben — mint levelezőnk jelenti — Szikszay Antal városi tanácsost, különben szabómestert, Kádár Péter fővárosi detektív orgazdaságon érte. Szikszay Dósó Mátással, aki szintén szabómester, Zajak Pál, Pruga és Szabó Sándor czizmadiákkal: a posztót végszámba és

a bőrt métermázsa számára egy Horváth nevű tolvajtól vásárolta, aki a vasuti állomásokon lopkodta azt össze. Most, hogy a fővárosi rendőrség a gödöllői csendőrőrsrel a nyomukba jutott, Kádár detektív tegnap rajtuk ütött és szekérszámba foglalta le a lopott holmit. Az orgazdák szabadlábban maradtak. Leleplezésük, mert mindannyian jómóduak, nagy feltűnést keltett.

— **Vilmos gázosillárokat ajánl a Csillárgyár** részvénytársaság Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés Zuglói közuti vasuttal.)

— **Krigner-féle Akacia arcczreme** 1 frtért, szappan 50 krért kapható országszerte a gyógyszerárakban. Főraktára: Budapest, Kálvin-tér, Korona-gyógyszertár.

— **Szenzációs újdonság** a ruházat terén. Deutsch F. Károly kitűnő hírnevű angol férfiruhaszabósága egy új, eddig még nem létezett kedvezményekkel egybekötött ruhahátlet nyitott, mely rendkívüli előnyöket nyújt.

— **Linhart Vilmos festő műintézetét** ajánljuk színházi díszletek, czimorok, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

— **Dominka János** volt cs. és kir. százados katonai irodája, minden néven nevezendő katonai ügyben a legjobb tanácsos szolgál. Lásd a mai hirdetést.

— **Díjmentes tagfölvétel.** Az alkotmány 50 éves jubileuma alkalmából a Zion-egylet VII., Erzsébet-körút 26. sz. a. irodájában naponta a hivatalos órák alatt (9-12; 3-6) április hó végéig a szokásos fölvételi díj nélkül vesz föl tagokat. Telefon sz. 59-49.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* **Nemzeti színház.** Barriére és Murger „Bohémvilág” című öt felvonásos színművének első előadása pénteken e hónap 22-én lesz; a szereposztás ez: Durandin — Szigeti; Rodolf — Mihályfi; Marcell — Dezső; Schaunard — Császár; Colline — Gabányi; Benoit — Egressy; Baptist — Zilahy; De Bonoeresne — Paulayné; Mimi — Török Irma; Musette — Csillag Teréz; Phemie — Keczeri. A darabot Szomor y Emil fordította.

* **Utazás egy apa körül.** A Magyar Színház legközelebbi újdonsága Varneynek a „Kék asszony” a „Báránycsók” és a „Tisztaurak a zárdában” című operettek szerzőjének műve az „Utazás egy apa körül” című operette lesz. E hónap 22-én kerül bemutatásra.

Felhőszakadás.

— **Gerő Károly népszínműve.** Első előadása a Népszínházban 1898. április 16-án. —

Egy mátravidéki faluban vagyunk. A pünkösöd előtti napok illatos varázsa ömlik el a természetben. A falubeli gyárba is nemsokára új, friss élet költözik. Egy idő óta nem zakatol benne a gép, mert a gyáros megbukott és munkásainak pénz helyett utalványokat adott, amelyeket azóta sem váltott be. A munkások koplálnak és zugolódnak. A gyár új gazdája, Kócsi Gábor, csak pünkösöd után kezd dolgoztatni, addig a fűrészmalom és a dongagyár táján minden csöndes, csak egy-egy éhes munkásmagzat nyöszörgése hallatszik.

Az új gyáros kezére került a nemes Balajthy Máté lakóháza is. Balajthy egy tönkrement földesur, akinek feje fölött a hitelezők apránként elliczítetták mindent, jóformán anélkül, hogy az öreg ur valamit észrevett volna. Utóljára a háza is dombra került, ő azonban gondtalanul tovább vadászgat és imádja kutyáit. Van egy Boldizsár nevű vén szolgája, ez tudja, hogy a Balajthyéknak nincs többé egy árva garasuk sem, de gyöngédségből hallgat és megtakarított pénzecskéjén tartja az egykor híres familia fejét.

Azon a napon is, amelyen Kócsi Gábor bevonul új otthonába, az öreg Balajthy vidáman, fűtőréssze tér haza a vadászatról. Nem sejtül, hogy az ősi lakóház már nem az övé többé, s hogy Kócsi Gábor vette meg harmadkézből az eladósodott földesur valamelyik hitelezőjétől. Mikor Balajthy be akar menni a házába, ahol már az új gazda szolgáncsai rendezkedik, a vén Boldizsár csak egyre tartogatja. Éjjeli szállásra azonban kikönyörgött a maga és gazdája számára egy szobát, ott fognak meghálni.

Már esteledik, mikor egy szekér fordul be az országúton. Kócsi Gábor leánya, Lidike érkezett meg és vele jött az ifjú Balajthy Péter, az öreg Máté uram fia. Péter két esztendő teltől külföldön, tanult és dolgozott, és most hazajött apjához. Neki sincs halovány sejtelve arról, hogy a Balajthyak nem a régi urak többé.

Lidikével az uton ismerkedett össze. Nem sok idő kellett ahhoz, hogy mélyebben nézzenek egymás szemébe és mire együtt megérkeznek, már úgy találjuk őket teljes virágfakadásban. Boldogságuk azonban nagyon rövid ideig tart. Péter a vén szolgától megtudja, hogy apja tönkrement és hogy idegen kúszób az, amelyet átlépni készül. Büszkesége most föllázad az ellen, hogy Lidike atyjától kegyelemhajlékot fogadjon el. Nem fél a munkától, dolgozni fog. Van még néhány ezer forint anyai jussa is. Atyjával együtt a gáti malomba fog költözni, amely azóta, hogy beléütött a villám, üresen áll; a nép azt is tartja róla, hogy kísértetek járnak benne.

Kócsi Gábor meghívja Balajthyékat, ne vessek meg vendégszerető hajlékát és tartsanak vele a vacsoránál. Az öreg ur azonban, aki most már tisztán látja katasztrófájukat, keményen rámondul és cikeseredésében még bucsukezet sem nyújt a gyárosnak. „Csak tiszta kezet szoritok meg!” kiáltja elvakult göggel és Péterrel együtt elvonul a gáti malom felé. Lidike a holdvilágos éjszakában bánatosan néz utánuk.

Balajthy Péter úgy tesz, amint megfogadta. Dolgozik szorgalmasan, felgyürt ingujjal. Ujra jár a gáti malom kereké; a nép azt hiszi, hogy a kísértetek indították el. Közben pedig a gyári munkások gyomra egyre jobban korog, a nép zugása egyre hangosabbá válik. Már nem győzik bevárni, hogy az új gazda pünkösöd után megkezdése a munkát. Rajta követelik azokat a munkabéreket, melyekkel a régi gazda adósuk maradt. Követelésük okatlan, de ők nem nézik a gyárost, csak a gyárat. Fizessen a gyár!

Balajthy Péter, aki most maga is két keze munkájából él, szintén azt tartja, hogy a népet nem szabad éheztetni. A munkások ezért lelkesednek is érte. Az elégtelenség utóbb nyílt zendüléssé fajul, úgy, hogy Kócsiék élete is veszélyben forog. Mikor a tömeg rájuk akar törni, Péter menti meg őket, lecsendesítve a népet. De rosszul fizetnek meg neki érte. A gyáros üzletvezetője, Valkó Mihály ugyanis, aki maga is példázik Lidike kezére, mindenki fülhallatára meggyanúsítja, hogy csak azért adja a lovat Kócsiék mellett, hogy elnyerje a gazdag leányt. Balajthy Péter erre ünnepélyesen megfogadja, hogy soha Kócsiék felé egy lépést nem tesz.

Mint felhőszakadás, úgy éri a két familiát a nagy szomorúság. De Lidike ötletes szivecskéje megtalálja ebből a helyzetből a kivezető utat. A munkásoknak valóságos órangyala lesz; osztogat nekik kenyeret, befőttet, — sőt még nullalisztet is!

Az élőkamarák így mind kiürülnek, de e helyett Kócsiék házába csakhamar beköltözik a boldogság. Lidike egy rendkívül poétikus jelenetben a lakásukra csalogatja Balajthy Mátét. Az öreg ur, mintha nehéz álomból ébredt volna föl, nem tudja, mese-e, vagy való az, ami vele történt. Most újra itt van az ősi házban, előtte terített asztal és Lidike mosolygós arca.

És az égbolt csakhamar teljesen kiderül. Balajthy Péter az anyai örökségéből beváltja a munkások utalványait, a Lidike apja meg személyesen megy el érte, hogy hozzáadja a leányt.

Ez a darab meséje. Látnivaló, hogy Gerő romantikus elemekkel dolgozik. Ha a kritika egyformán osztja az igazságot, úgy Gerő Károlynak is meg kell engednie azt, amit megengedett Feuilletnek, Ohnetnak, Echeegaraynak és mindazoknak, akik földolgozták a szegény ifju és a gazdag leány történetét vagy ennek egy variánsát. Lényeges az, hogy Gerő a meséjét saját szerűen vonzóvá tudta tenni, alakjainak jellemző kifejezést, szeczeriájának életet és hangulatot, az egész műnek pedig poétikus színezetet tudott adni.

Végre egy népszimbi, melyet nem a boszantó naivság vagy eltévelyedett izlés rött össze, amelynek tragikus jeleneteim nem kell mosolyognunk, humorán pedig röstelkednünk. A „Felhőszakadás”-ban emberi fizionomiák vannak, többnyire igen élesek is, és senki benne nem gondolkozik és nem érez kifeszamodott aggyal és szívvel. Azt meg épenséggel nem tudjuk a szerzőnek eléggé betudni érdemül, hogy darabjának nívója és hangja elejétől végig

irodalmi; ebben a tekintetben (bár másban is) magasan fölülte áll a „Felhőszakadás” az utolsó évek jóformán valamennyi népszimbiévének. Sőt Gerő messzire is ment abban, hogy minden részletet aprólékos gondnal kicsiszolt, mert e kaligrafia alatt helyenkint szenved a drámai közvetlenség és folytonosság.

Van aztán a „Felhőszakadás”-nak néhány jelenete, mint a második felvonásban, amikor a koldusbotra jutott Balajthy „leereszkedik” Kócsi uramhoz és a fia számára megkéri Lidike kezét, vagy a harmadik felvonásban, ahol Lidike az öreg Balajthyt fogva tartja abban az illúzióban, hogy a saját portáján van, mondom, e jelenetek a magyar színpadi irodalomban nagy becsületre tarthatnak számot.

Szociális irányzata a darabnak egyáltalán nincsen. A múlt hónapban tehát, amikor elhalasztották a premiéret, kár volt attól tartani, hogy nagyon felizgulnak tőle a „negyedik rend”-beli kedélyek. A munkáshad a „Felhőszakadás”-ban kizárólag szeczenikai és dekoratív elem; a cselekményt is segíti, de nem irányozza. Tüntetéstől ma este különben sem kellett félni, miután a rendőrség már minden szociálistát eltolonczoltatott! . . .

A darabot a zsufolt nézőtérén osztattalán és z a j o s t e t s z é s s e l fogadták. A szerzőnek minden felvonás után hatszor-nyolcszor meg kellett jelennie a lámpák előtt.

Küry Klára (Lidike) ma este aratta legfényesebb népszimbi sikerét. Amennyi invenczióval és hájjal a harmadik felvonást eljátsza, azt Budapest minden színházjáró ember meg fogja nézni és csodálni. Szirmai (Péter) a második felvonás végső jelenetében briliáns volt. Ahogy a Valkó Mihály gyanuját erős és nyugodt hangon visszautasítja, ilyen drámai biztossággal és intuiczióval még nem hallottuk beszélni, sőt fájdalom nem tudnak beszélni ama drámai hőseink sem akik ma Grillparzert recitálják. Nagyon jó volt Lubinszky, Vidor, Kiss Mihály és Vidorné is.

M. G.

FŐVÁROS.

(Uj közúti vasut.) A kis-zuglói közúti vasútnak az államvasut keresztezésén túl levő villamos közúti vasúttal való összekötését, továbbá a Hermina-úti összekötő közúti vasúti vágányt ma délután vizsgálták meg műtanrendőri szempontból. Rendben találták, de öt-hat napig egyik új vonalat sem adhatják át a közforgalomnak, mivel még itt-ott van valami csinálni való.

(A Margit rakpart.) A Margit-híd budai fejének a környéke évek óta rendkívül elhanyagolt állapotban volt. Vizes gödrök, szemétdombok, pocsoték váltakoztak egymással, a Zsigmond-utcában pedig ronda vaskók csúfították a városrészt. Sokat is panaszkodtak a környéken lakók emiatt, míg végre a hatóság tavasz elején hozzá nem fogott a hídfő rendezéséhez. Két oldalt a partot feltöltik, parkozzák és sétahelylyé alakítják. A rozoga kunyhókat pedig sorra lebontják. A Margit-híd környéke így egyike lesz a főváros legszebb üdülőhelyeinek.

(A terézvárosi előjáróság háza.) A VI. kerületi előjáróságnak új palotát építenek. Az épület, amelynek elhelyezésére az Aradi- és Csengery-utca sarkán 140.820 forintért két házat sajátítottak ki, háromemeletes lesz. A tervek szerint az előjáróságot, a kerület mérnöki, orvosi, állatorvosi hivatalát, a munkakönyvi osztályt, a községi bíróságot és az anyakönyvi hivatalt helyezik el a palotában, amelynek építésére 210.000 forintot irányoztak elő. Az első emeleten nagy diszterem, több kisebb tanácskozóterem, a földszinten az anyakönyvi hivatal mellett díszes esketőterem lesz. Az építkezést a jövő ősze fejezik be.

(A borbélyok rendszabálya.) Az iparhatóság a borbélyok megrendszabályozásán fáradozik. Sok bajt szerezhetni a borbély-műhelyekben amiatt, hogy a beretvát, ollót nem tartják tisztán, hogy szás és szás embert megnyírnak, megbereitálnak és megvágják, anélkül, hogy az eszközöket valami fertőtlenítő szerrel megmosnák. Ezentul mindennek másképen kell lennie. Kést, ollót, sütváscs szublimátba

kell mártani valahányszor használják. Az arczport se pamacsos kenik föl, hanem fujtatóval futtatják a páczians ábrázatára. Különösen vasárnap nagyon mulatságos dolog lesz ez, ilyenkor meglehetősen türelmetlen a szószakosztály pártfogására szoruló emberiség.

VIDÉK.

Fiumei ügyek.

Fiume, április 16.

A közbejött husvétünnep miatt a hónap második hétfőjén megtartani szokott közigazgatási bizottsági ülést csak tegnap délután tarthatták meg.

Az ülésen a tegnap Fiuméba visszatért gróf Szapáry László kormányzó elnököl a jelen voltak az összes bizottsági tagok.

Az ülés első tárgya volt Selmecz-Bálabánya közigazgatási bizottságának 356. számú átirata, melyben kéri az itteni erdészeti tanárok és ezek helyettesei eskümintájának megküldését. A bizottság e megkeresésre oly értelemben fog felelni, hogy Fiumében ilyen tanárok nincsenek.

Azután tudomásul vették a földmivelési miniszter 18.891. számú leiratát az erdőgégek esetén követendő eljárásról.

Következett a vallás- és közoktatásügyi miniszter 72.370. számú körrendelete az iskola-épületek felépítése és a tanrendek beosztása tárgyában. A bizottság elhatározta, hogy e körrendeletet azzal az észrevétellel adják ki a municzipiumnak, hogy ezt betartandó szabálynak tekintse.

Dr. Gaál Tibor miniszteri tanácsos akkor kijelentette, hogy a miniszter elrendelte, hogy a tanköteles gyermekek összeírása a jelenleg érvényben levő módozatok szerint eszközöndő s kéri, hogy a közigazgatási bizottság fölhatalmaztassék az e tekintetben szükséges lépések megtételére.

A bizottság ezeket tudomásul vette s azután áttért Haynal Antal miniszteri osztálytanácsos technikai havi jelentésére. A miniszteri osztálytanácsos ebben ismételt hangsúlyozza a puntofrankóban fölépítendő állandó raktárak szükségességét, hogy ezáltal tűzvesz-eshetőségek elkerültessenek, nem különben dícsérettel emlékezett meg a vízvezetési hálózat czélszerűségéről és annak működéséről, mely a közelmúltban lehetővé tette, hogy egy nagy tűzvesztovaterjedése megakadályoztassék.

E jelentés még foglalkozik az Eneo (Recina) folyó szabályozására vonatkozó felterjesztéssel, ugyszintén a kikötői munkálatok stádiumával, a kikötői, posta-, távirda- és telefonforgalom statisztikai adataival.

Következett dr. Feichtinger pénzügyigazgató több jelentése az adókról; megjegyezte, hogy márczius hónapban kevesebb a vámbevétel, minek az volt az oka, hogy a kóla j behozatala csökkent.

Az ülés befejezése előtt dr. Gaál Tibor erősen kikelt a fiumei telefonszolgálat ellen, mire Haynal miniszteri osztálytanácsos megjegyezte, hogy a zavarok a most folyamatban levő átalakítási munkálatoktól származnak, melyek közelebről befejezettek s akkor remélhetőleg a panaszok is meg fognak szünni.

Fiume, április 16.

Gróf Szapáry László kormányzó ma délután az új városatyákat a kormányzó palotába tanácskozásra hívta meg. Az 56 városi képviselő közül csupán három nem jelent meg, ezek is kimentették magukat, mert a megjelenésben akadályozva voltak. A kormányzó az egybegyűltekhöz beszédet intézett, amelyben kijelentette, hogy ha a legközelebb megválasztandó podeszta a programbeszédében állását bármind feltételekhez köti, a kormány a másodszeri podesztaválasztás mellőzésével a reprezentanszág nyomában feloszlattja és a provizóriumot lépteti életbe. A kormányzó után Smoquina kamarai titkár hangsúlyozta, hogy az életbe léptetett törvényekben feltétlenül meg kell nyugodni. Kucher autonomista a képviselőtestületnek a jogait az eddiginél jóval szeré-

nyebb keretben követelte. Grossiel városi főorvos Smoquina nézetéhez csatlakozott. A kormányzó tapintatos eljárása a kedélyeket tagadhatatlanul megnyugtatta. A legújabb podesztajelölt Meynier Károly papírgyáros, Ciottának, az egykori podesztának a veje.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Berde Mózes végrendelete. A kolozsvári törvényszék, mint tudósítónk táviratozza, ma másodszer tárgyalta a Berde Mózes volt kormánybiztos ismert végrendeleti ügyét. Ezuttal is kimondotta, hogy a végrendelet érvényes és a vagyon az unitárius egyházat illeti.

— Harcz a gyermekért. Érdekes bűnper kerül nemsokára tárgyalásra a büntetőtörvényszéknel. Simon Gyula földbirtokos 1889. év óta különválva élt nejétől, Kovács Teklától. A különválás alkalmával az asszony közjegyzői okiratban kijelentette, hogy gyermeküket, Flórentet, az apának engedi át. Később azonban megbánta a dolgot és az árvaszék útján visszakövetelte gyermekét. Az árvaszék hatályon kívül helyezte a közjegyzői okiratba foglalt egyezséget és a kis Flórentet visszaitélte az anyjának. Simon Gyula ekkor végrehajtást eszközölt ki „a gyermek visszaadása iránt”, azután megjelent felesége lakásán a bírósági végrehajtóval, aki a síró-rívó ingóságát lefoglalta, és átadta az apának. Simon Gyula a gyermekkel Tordáról Budapestre jött. Az asszony utána utazott, és rimánkodva kérte vissza gyermekét, de férje hajthatatlan maradt. A múlt héten, nagypénteken Simon Gyulánál egy Umlauf Teréz nevű barátnőjével az Andrassy-uton sétálgatott, midőn észrevette gyermekét nevelőnője kíséretében. Tüstént hozzá sietett, karjai közé vette és összecsókolta a kicsiny jószágot. E perczen ott termett férje, aki azt hívének, hogy el akarja rabolni a gyermeket, nagy lármát csapott és rendőrt kiáltott. Nagy népcsoport támadt, Simon Gyula egyre ingerültebb lett és mikor a rendőr előkerült, kihuzott a zsebéből többféle írást, hivatkozott arra, hogy ő a volt belügyminiszternek a sógora és követelte felesége letartóztatását. A rendőr engedelmessékedett és nemsokára Simonét, de vele volt barátnőjét is a VI-ik kerületi kapitánysághoz kísérte. Itt Urs Gyula rendőrkapitány tüstént kihallgatta Simonét és barátnőjét és a jegyzőkönyv főtábla után szabadlábra helyezte. A bekisért hölgyek most Simon Gyula és a rendőr ellen személyes szabadság megsértése miatt panaszt emeltek és a királyi ügyészség ez ügyben a vizsgálat megindítását indítványozta.

— Wahrman René négyszázezer forintja. Abban a perben, amelyet Beretvási Endréné, született Wahrman René indított első férje, megyeri Krausz Izidor ellen, ma egyezés jött létre és a szép fölperes elállott a pertől. Ezután tehát szent lesz a békesség az elvált házastársak között.

— Tolvaj fegyenc. Cserecsik Antal Ede hírhedt betörő két évvel ezelőtt a lipótvári fegyházba került, ahol példás magaviseletért jutalmul házi munkára alkalmazták. A fegyházigazgató szobájában dolgozott, s ott egy szép napon feltörte az ellenőr szekrényét, ahonnan kétszáz forintot ellopott és megszökött. Nemsokára azonban hurokra került és törvény elé állították. A nyitrai törvényszék két évi fegyházra ítélte, s ezt a büntetést a pozsonyi ítélőtábla megtoldotta egy esztendővel. Ma tárgyalta Cserecsik ügyét a kuria és helybenhagyta a másodbíróság ítéletét.

— Fiai rablógyilkos. A beregszászi törvényszék e hó 14-én tartotta meg a végtárgyalást Gerő József 15 esztendő sühancz gyilkossági bűnperében. Gerő február 4-én délután orozva megöltte Biró Károly kocsislegényt, Lutovics József jómódu beregszászi polgármester kocsisát, aki a szántóföldek felé hajtott. A gyilkosság elkövetése után áldozatát az útféle dobta, aztán felült a szánra, egyik közel lakó rokonához hajtatott és annak gyermekeit szánkértatta. Csak harmadnapra tért vissza a városba, a határon hagyva a szánkát és a lovakat. A fiatal gonosztevő azzal

védekezett, hogy nem akart terhére lenni szegény szüleinek és azt hitte, hogy ha majd tulad az elrabolt szánon és lovakon, annyi pénzhez juthat, amellyel jövőjét Erdélyben megalapíthatja. A törvényszék Arnold Sándor bíró elnöklésével Gerő Józsefet öt esztendő börtönre ítélte. Dr. Bősörményi József közzvándó megnyugodott az ítéletben, Roth Gábor védő azonban főbbebezt jelentett be.

— Árvczináló sühanczok. Szeghalmon történt, hogy a Körös mellett levő nagyobb tó körül épített védőgátat két paraszt sühancz: Tóth Pál és Kóti József átrágtá, mire a víz előntött egy-néhány holdnyi szántóföldet. A hatóság hamarosan betömte a vágásokat, de a vásolt ficzkók megismételték a rossz tréfát, nagy kárt okozva a szeghalmi gazdáknak. A törvényszék és a tábla vizáradás okozásának vétsége miatt két-két heti fegyházra ítélte a vádlottakat, a királyi kuria azonban büntettnek minősítette az esetet és Tóth Pált egyévi, Kóti Józsefet pedig háromnapos börtönre ítélte.

A papok ellen.

A politikus csizmadiák típusa állt ma, osztály- és hitfelekezet ellen való izgatással vádolva, a budapesti esküdszék előtt. Kiss Imrénének hívják az együgyű férfit, aki a csizmadia-mesterség mellett ráér arra is, hogy ne csak szóval, de nyomtatásban is szidja a papokat, lévén ő a papi osztálynak körlelhetetlen ellensége. Két röpiratba foglalta főrmedvényeit s a röpiratokat ingyen küldöztette szét a szélrózsa minden irányába.

„A katolikus papság sok lelket gyilkoltatott le, — írja többek között, — hazudik a titlomban az Isten előtt is. Én nem hajlok meg a lélekrabló papi törvények előtt. István király alatt tolvaj-uton lopták be a keresztény vallást. A papok, mint rablók, a reformáció papjai pedig mint orgazda rejtették el a haza szabadságát — a stóllért. Vessük meg az álnok, ragadozó és Isten igéjét hazugsággal magyarázókat. Meddig nézitek el, atyámfiai, a papok bűneit? Legyünk vallásfelekezeten kívülvalók!”

Az esküdszéki tárgyaláson Zsitvay Leó elnökölt; a főügyészséget Stocker Ferencz királyi alügyész képviselte, a Sarkadról való csizmadia védő nélkül jelent meg.

A vádléval és az inkrimált röpiratok felolvasása után kihallgatták a vádlottat. Negyvenhét esztendő, büntetlen előéletű csizmadia-mester, református vallású.

Az elnök: Református?

A vádlott: Azaz hogy három hónap óta felekezeten kívüli vagyok.

— Bejelentette azt?

— Hogyne!

— Nem azért lépett ki az egyházból, mert sajnálta az egyházi adót?

— De nem ám. Szívesen fizettem az adót.

— Nem volt valami baja a papokkal?

— Sohasem volt.

— Szorgalmasan olvasgatta a bibliát?

— Vagy kilencz esztendeje. Azóta, hogy a feleségem meghalt.

— Honnan vette röpiratához az adatokat?

— Isten parancsolta.

— Miért gyűlöli maga a papokat?

— Istenemet és Jézus Krisztusomat hiszem, de a papokban bünt lettem. Nem mondhatok mást: Isten parancsolta.

— Ne mondjon ilyet!

— Hát kérem, így volt: Előbb a Szűz Mária ment meg és azt mondta, hogy ha nem leszek jóerkölcsű, nem jutok a mennyországba. Másodszor egy titkos kéz megfenyített és egy titkos hang így szólt hozzám: Térj meg! Harmadszor az Isten szólt hozzám. Nem láttam; csak hallottam. Azért mondom, hogy Isten parancsolta.

— Elmondta ézeket a papjának?

— Csak annyit mondtam neki, hogy javuljon meg. (Derűlt ség.)

— Nem volt valami baja odahaza a bírósággal?

— Sokszor hívtak, de mindig csak arra figyelmeztettek, hogy hagyjak fel a profétáskodással.

— Orvossal meg nem vizsgáltatták?

— Megvizsgált az orvos többször, de nem szólt semmit.

Az elnök közli az esküdtekkal, hogy az orvosok épelméjűnek mondják a vádlottat.

A bizonyító eljárás befejeztével a közzvándó hosszabban beszélt a magyar papság áldozatkészségéről, hazafias erényeiről, és kéri az esküdteket, hogy mondják ki a vádlottra a véteket.

Ezután Kiss Imre, az istenfélő és papgyűlölő csizmadia-mester mondott egy prédikációzú kis dikciót. Nincs Sarkad városában lélek, aki meg nem csufolta és le nem gyalázta őt, amiért az Isten sugallatát követi. Am ez nem keseríti el, szívesen tűr még ostorcsapásokat és megvesszőztetést is az igazságért, küzdenie kell a bűnös papok ellen. Végezetül csak neki leszen nyitva a mennyeknek országa...

Az esküdtek, akikre a majsztrám — minden orvosi vélemény ellenére is csak a félkegyelmű rajongó benyomását tehetette, erre visszavonultak tanácskozni. Hamarosan elkészültek a verdiktrel, melyet aztán Fábry István főnök hirdetett ki. Kimondták az esküdtek egyhangulag, hogy a röpiratokban van osztály (papok) elleni izgatás, de arra a kérdésre, hogy vétekes-e a vádlott, hat igen és hat nem volt a felelet. Hitfelekezet elleni izgatást nem találtak az esküdtek. E verdikt alapján a sajtóbírószág Kis Imrét felmentette.

— Akar-e költséget? — kérdezte most tőle az elnök.

— Nagyon szegény ember vagyok, de azért nem követelem. Ha ám megadja az esküdszék, nagyon megköszönöm.

— Hát mennyi a vasutköltsége, meg amit azonkívül költött?

— A vasut 8 forint, — de többet már igazán nem instállok. (Derűlt ség.)

A sajtóbírószág ítéletében érdekes, hogy az elközbött röpiratok visszaadását rendeli el, miután az ítélet felmentő. Kérdés azonban, ha vajjon helyes-e ez? Mert hisz az esküdtek izgatott tartalmunak nyilvánították a röpiratokat s a felmentésre csak azért szavaztak, mert látták, hogy oly vádlott áll előttük, akit nem lenne igazságos dolog börtönbe csukni.

SPORT.

+ Lóverseny Debreczenben. A debreczeni versenyek első napjának eredménye — mint levelezőnk jelenti — a következő:

1. Eladóverseny. 1200 korona. 1600 méter. Futott 8 ló. Geist G. Chimay herceg 6, lovagolta Horthy Szabolcs, könnyen egy hosszal első, Pebble második, Margit A. harmadik, Tot. 5: 15.

2. Debreczeni dija. 100 arany. 1400 méter. Futott 6 ló. Liptay Béla Balsamina, lovagolta báró Eltz, három hosszal első, Hegyes második, Millarjoug harmadik. Tot. 5: 11.

3. Hortobágyi dija. 1400 korona. 1600 méter. Futott 7 ló. Geist G. Fodrász, lovagolta Horthy Szabolcs, két hosszal első, Nyiribicskás második, Lala harmadik. Tot. 5: 9.

4. Eladó gátverseny. 1400 korona. 2400 méter. Futott 3 ló. Geist G. Dogaresse, lovagolta Horthy Szabolcs, feltartva két hosszal első, Torontál második, Zaunkönig harmadik. Tot. 5: 6.

5. Szentgyörgyi akadályverseny. 1400 korona. 4000 méter. Futott 4 ló. Liptay Béla Csehi, lovagolta báró Eltz, egy hosszal első, Limlom második, Olyan harmadik, aztán Galád. Tot. 5: 10.

6. Eladók akadályversenye. 1200 korona. 3200 méter. Futott 4 ló. Báró Szentkereszty Pál Buksi, lovagolta báró Szentkereszty István, két hosszal első, Denevér második, Kakadu harmadik, aztán Nevermind. Tot. 5: 16.

+ Sikertű vadászat. Fehérmegyében a velencei tavon e hónap 12-én fényesen sikerült vadászatot tartottak, mely alkalommal több mint 900 darab vizivad került terítékre, köztük 18 vadkacsa és száznál több szárcsa, míg a többi vizibuvár. A vadászatot huszonnégy puskás vett részt.

+ Gyalogló verseny. A „Magyar Athletikai Club” vasárnap, április 17-én tartja idei mezei (cross country) versenyt. A verseny módja a gyaloglás bármely tetszés szerinti formája papírszeletek által megjelölt irányban, mezőn, közbeeső természetes akadályokkal. A távolság körülbelül 10 km. A versenyre a „Magyar Athletikai Club” és a „Magyar Uszó-Egyesület” nevezett be csapatot. A verseny kezdete délután 4 órakor van, kiindulási pontja a kerepesi országút mellett levő „Sárga csikó” csárda, a czinkotai helyi érdekű vasutrákosfalvi állomásától rövid távolságra.

+ Sakkverseny. Bécsben jelentik, hogy a császárbürokrácia alkalmából június 1-én Bécsben nagy sakkversenyt tartanak, amelyre a világ elsőrangú matadorai el fognak jönni. Magyarországból jelentkeztek Charousek és Maróthy.

+ Ganache nincs rendben. Gróf Batthyány Elemér Ganache-ja, mint értesülünk, nem indul a Király-díjban. Ugy látszik, nincs rendben.

+ Lulu. Bárány Springer Gusztáv derbijelöltje, Lulu, valószínűleg a Prater-díjban fog először a nyilvánosság előtt megjelenni. Lulu, úgy látszik, kitűnő kondícióban van, a Trial-Stakes-re tegnap is nagyobb összeggel fogadták.

+ Buserl. Dreher Antal derbycrackje, Buserl, már megérkezett a Freudenauba. A derbyjárat legjobbját remekül teletelt át.

+ Malckönig letört. Ez a hír van elterjedve Bécsben. Malckönig állítólag a tegnap reggeli galopp után meredt lábakkal tért volna vissza boxjába.

Bécsi tavasi meeting.

— Negyedik nap. —

A holnapi versenynap sokkal érdekesebbnek ígérkezik, mint a tegnapié. Az egyes futamok nagyszámu nevezéssel zárultak és a program számja, a Kisbér-verseny, melynek startjánál előreláthatólag jobb háromévesek fognak megjelenni, mint tavaly, amikor Harry-nak Anatole-t és Meccá-t, a mostani Sehr möglich-t kellett levernie. A holnapi versenyben a következő lovak várhatók a mértőrdés starthoz:

Sylvester vagy Primula lovagolja	labet
Gagerl	Smith
Csipke	A. Bulfort
Vivó	Barker
Hebe	Wilton
Pavolin	Hyams
Véletlen	Adams
Félenk	Cleminson
Nickerl	Sharpe

Ezek közül az idén Primula, Csipke, Félenk, Nickerl és Hebe futottak. Primula, a szabad handicap győztese, ezuttal jobb lovakkal kerül össze, Csipkét Nickerl verte meg az első napon. Félenk első futása ugyan győzelemmel végződött, ámde a győzelem nem sokat ér, mert nem volt mit levernie, Marasca és Bertha rossz lovak.

Hátra vannak még: Hebe és Nickerl. Ezek már egy ízben összekertültek, a Zsupán-versenyben, hol az előbbi — a nemet beleszámítva 2 1/2 kg-al vitt többet, mint az Üchtritz-mén. Nickerl ekkor nyakkosszal volt első Hebe előtt. Ez a nyakkosság, tekintettel a ravasz Sharpe számító lovaglására, két kilogrammal is felért. Hebe ezek szerint egy fonttal jobb, mint Nickerl.

Az idén már futott lovak közül Hebe-nek van legtöbb esélye.

Lássuk már most azokat, melyek tavaly óta csak most jönnek ki először. Ezeknél csak a tavalyi forma után lehet eligazodni. Sylvester, Gagerl, Pavolin, Vivó és Véletlen közül a két utóbbi mutatják a legjobb formát. Véletlen a két évesek nagy handicapjában relative nagy súly alatt Csipke mögött, melynek 5 1/2 kilogrammot czedált, második lett; de maga mögött hagyta Wienerwald-ot, Crampon-t és Vivó-t. Igaz, hogy Vivó revanche-ot vett rajta az Abon-ot nent-handicap-ban, ahol Moring mögött — melynek kilogrammot engedményezett, fejhosszal volt második, ámde akkor Véletlen abszolút magas súlyt, havan kilogrammot vitt nyergében. Vivó még azután egyszer jött ki a pályára, a Henckel-Memorial-ban, ahol Komámasszony és Pressburg mögött harmadik lett. Vivó tehát folytonos javulást mutatott. Már most az a kérdés, hogy a hosszú tél melyiknek használt legjobbat. Vivó mellett hittem, a kancza mellett

az istálló jó formája szól. Minthogy pedig az istálló-forma sokkal többet ér, e két ló közül Véletlennek, mely tavaly tavasszal is jó volt, adjuk az elsősegét. Azt hisszük, hogy az ideai Kisbér-verseny rendkívül érdekes futam lesz, melynek finishében fej-fej mellett lesznek a telivérek s ezek közül a cél előtt valószínűleg az annyira megjavult

Hebe

fog elsőnek elhaladni. A második helyért Nickerl és Véletlen küzdhetnek. Meglepetést Pavolin okozhat.

A többi futamokra nézve tipjeink a következők:

- I. Vigéc—Duna—Hajadon.
- II. Baccillus—Csintalan—Dorflump.
- III. Hebe—Nickerl—Véletlen.
- IV. Jason—Marilla.
- V. Termidor—Rache.
- VI. Old Jack Dickinson—Anatole.
- VII. Futár—Arany.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A földmivélsügyi miniszter Neugebauer Sándor királyi mérnököt a magyar királyi fölyammérnöki hivatalok személyzeti létszámába királyi főmérnöké, Hegyi Dezső kisegítő segédet a budapesti magyar királyi vetőmagvizsgáló állomáshoz ideiglenes minőségű gyakornokká; a kereskedelemügyi magyar királyi miniszter Ary László miniszteri számellenőrt miniszteri számvizsgálóvá, Mike Zoltán miniszteri számírtet miniszteri számellenőrré, Pitze Lajost, a magyar királyi állami hidak felügyelőségénél alkalmazott segédírtet és báró Malcomes Gyulát, vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszteri számgyakornokot, miniszteri számírtetké végleges minőségben, Cseh Lajost, Winkler Jánost, Szacsvai Károlyt, Józsa Györgyöt, a központi számvélségénél alkalmazott számvélségi díjnokokat pedig miniszteri számírtetké ideiglenes minőségben; a honvédelmi miniszter dr. Eördögh Ferenc debreczeni 3. honvéd gyalogezredbeli egyéves önkéntes és az összes gyógytudományok tudora, az egyéves önkéntesi tényleges szolgálat második felének teljesítése alkalmából, 1898. április 1-ei ranggal segédorvos-helyettesé nevezte ki.

Árverések a fővárosban. Báró Glaubitz Alfonz ingóságai VII. Garay-tér 14. április 18. Schröft Herman ingóságai VII. Nefelegts-utca 28. április 18. Mautner Adolf ingóságai V. Ferencz József-tér 6. április 18. Szelár József ingóságai IV. Koronaherczeg-utca 16. és VII. István-ut 5. április 29. Eisenstädter Zsigmond V. Klotild-utca 18. április 18. Tyroler Irma ingatlana Alkotmány-utca 22. földszint 1. május 6. Kohn Mór ingóságai VII. István-tér 15. VI. Szerecsen-utca 26. és VI. Lázár-utca 13. április 18.

NYILTTÉR.

12.000 vagy 18.000 frt betéttel

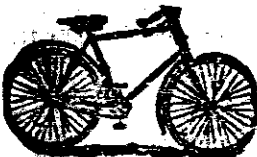
társ kerestetik egy már üzemben levő vasútiipari gyárhoz a fővárosban. Czim a kiadóhivatalban. 880

ROYAL nagyszállóda BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonliórokban. Legnagobb cognacó kisinyben, nagyban árak mellett eladnak. Színházi előadások után friss ételek, naponta hangverseny. Schmitt Károly igazgató.

HURUT KÖHÖGÉS
REKEDTÉS-ÁRTINA SZÉLLEN
ELISMERT LEGJOBB A
BLEICHENBERGI
CONSTANTINUS ÉS EMIL FORRÓ

Téli és nyári kerekpárkókia.
Columbia

a legelső amerikai kerekpár

1898 újdonsága a láncz nélküli.

Fodor Károly és társa.

Magasbet-tér 17. sz.

Telefon 14-18

MATTONI-FÉLE
GISSHUBLER
TERMÉSZETES
SAVANYÚ-KUT

Férfiruha-bérlés

uj, eddig nem élvezett kedvezményekkel, bármikor felbontható.

Mindazok, kik elegáns és fashionablé angol ruhákat szeretnek viselni, bizonyára örömmel fogják üdvözölni új ruhabérlési rendszereket, mely a legszolidabb elveken épül, hogy a t. megrendelő urak megelégedése és ajánlása folytán mindig szélesebb és szélesebb körökben verhessen gyökeret.

Minden további magasztalás helyett itt az egyes főbb föltételek, valamint az általam összeállított 10 ruhacsoport kivonatának közlésére szoritkozom:

A ruhabérlés két évi időtartama terjed; bármikor megkezdhető és

bármikor és bármily oknál fogva felbontható!

A megrendelő a ruhákhoz való anyagot az összes, raktáron levő dus választéku legfinomabb angol divatelmékből izlésének megfelelőleg, szabadon választhatja.

A megrendelő azon kedvezményben részesül, hogy a bérlés tartama alatt a szállítandó ruhaneműeket nemcsak saját, hanem családja tagjai részére is megrendelheti.

A ruhabérlési összeg negyed- vagy félévi részletekben törlesztendő.

A bérlés tartama alatt nálam készült ruhák tizenkétszer díjtalanul kivásaltatnak és kitisztíttatnak.

A két évi bérlési tartama a következő ruhaneműeket szállítottom:

I. csoport.

125 frtos évi bérlésszegnél.

1 téli kabát	1 nyári öltöny
1 felöltő	1 tavaszi öltöny
1 jaquet-öltöny	1 őszi öltöny

IV. csoport.

200 frtos évi bérlésszegnél.

1 téli kabát	2 tavaszi öltöny
1 salon-öltöny vagy	2 nyári öltöny
1 frakköltöny	1 őszi öltöny
1 felöltő	1 finom téli nadrág
1 jaquet-öltöny	

VI. csoport.

250 frtos évi bérlésszegnél.

1 téli kabát	1 tavaszi öltöny
1 átmeneti kabát	2 nyári öltöny
1 felöltő	1 őszi öltöny
1 salon-öltöny vagy	2 sport-öltöny
1 frakk-öltöny	1 finom téli nadrág
2 jaquet-öltöny	1 finom nyári nadrág

VII. csoport.

300 frtos évi bérlésszegnél.

1 városi bunda	2 jaquet-öltöny
1 téli kabát vagy	1 tavaszi öltöny
1 átmeneti kabát	2 nyári öltöny
1 felöltő	1 őszi öltöny
1 salon-öltöny	1 sport-öltöny
1 frakk-öltöny	1 finom téli nadrág

Felvilágosításokkal és prospektusokkal készséggel szolgálék

Deutsch F. Károly

elsőrangú mértékutáni angol férfi-szabóság

BUDAPEST,

Andrássy-ut 1., félemelet.

Felmenet a főléposón.

Szt.-Lucásfürdők. **Gőzfürdők**
Téli és nyári (155) **urak és hölgyek részére**
gyógy-hely. **egész nap nyitva**

THE MUTUAL

NEWYORKI ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG.

Biztosítói alap 1897. december 31-én

1,314,955,635 frank.

Nyereségy-eredmények:

Kötvényszám 420.481. — Kiállított

Budapest 1890. szeptember 10-én.

**Haláleseti biztosítási élethossziglati díj-
fizetéssel, 5 évi nyereségy-felosztással.**

Biztosított összeg 10.000 frt. Évidíj 444 frt.

**Nyereségy az első öt évi nyereségy-felosztási idő-
szakra készpénzben:**

505.11 frt, azaz egy évi díj 113.76%-a.

**Ha a biztosított a nyereségyeket nem veszi fel
készpénzben, hanem a kötvény gyarapítására
fordítja, akkor ez**

**897.37 frttal, azaz egy évi díj 202.11%-ával
szaporodott volna.**

Díjtáblázatokkal és bővebb felvilágosításokkal készségesen szolgál a

Magyarországi vezérigazgatóság

Budapest, IV., Károly-kört 26.

780

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde hete.

A Rothschild-csoport tehát lemondott az optió-jogáról, melyet beruházási kölcsönünk utolsó részletére, 17 millió forintra birt. Nem nagy összeg, a hatalmas csoport rendes üzletheihez mérve; de ezt sem vette át. Először halasztást kért. Azt megadták neki. Aztán, mikor az új határidő elérkezett, hallgatott, amivel azt mondta, hogy nem kér belőle.

Keresgéljük, fürkészik e ténynek okát mindenfelé. Azt mondják, hogy Berlinben nagyon nehéz a koronaértékre szóló papírjainkat elhelyezni. Ott aranyat kérnek a szelvényben. Ez nem lehet az igaz ok. Berlin vasszekrényiben annyi a mi korona-értékünk, hogy az a csikóösszeg, amely e 17 millióból Berlin tőzszeire jutott volna, nem is számíthat.

Kicsinylik a 3¹/₂%-os járadékot, mondják mások. De ez sem igen észszerű; 91¹/₂ átvételi áron a 3¹/₂%-os járadék-papír nem is nagyon drága, mikor a 4%-os 99.45-ön áll és rendes tőzsdevizonyok között mindjárt párira szokken föl. Sőt — a viszonyítástól eltekintve — 3¹/₂% a fizetési képesség és jöhitelű államtól nem is kevés, mikor azok az államok, melyek többet fizetnek, sorra bukhatnak, fél és háromnegyed bankrottokat csinálnak, mint ahogy egy ilyen szelvényleszállítás most is a levegőben lóg a pénzügyvilág feje fölött.

A tőzsdevizonyok rosszak, hangzik a harmadik vélemény. Már hogy volnának rosszak, mihoz imminens háború idejében a tőzsde árfolyamai egész három forinttal hanyatlanak és a legcsekélyebb megnyugtató hirre mindjárt négy forinttal szokken feljebb és mikor mindenki csak az első ágyudördülésre vár, hogy merészen „bevásároljon.”

A negyedik vélemény az, hogy a csoport az átvétel megtagadásával még egy percentske hasznot akar kitaposni a pénzügyminiszter urtól. Ily koldusszerűen komisztnak a csoportot nem hisszük. Mi jutna egy-együkre az összegből, melyet ily módon nyuznának a magyar államtól! De ily ügyetlennek sem gondolhatjuk a csoport embereit. Hiszen jól tudják, hogy a miniszter, ha csak kissé akar hozzá látni a szűkebb rendezkedéshez, akár pénztáiraiban is tarthatja az egész 17 milliót.

Tehát mért nyúzóskodik a csoport? Mért ümmög? Mért húzóskodik? Nem marad más gondolni való, mint hogy nincs bátorsága. Valamitől fél. De mitől? Ez a nagy talány. Ez az a kérdés, melyre senki sem tud felelni. Az osztrák-magyar egység esélyeit látja bizonytalanoknak? Mit jelent ez? Hiszen mi akarunk egyezkedni. Fogunk is, ha lehet. Tehát Ausztriá-

tól fél és Magyarországgal duzzog? Bankárok nem ilyen ostobák.

A rébus tehát áll. Rendületlenül, Szerzői pedig a bankárok, *rebus male gestis*, vagyis csunya dolgokat művelvén, tovább kaczerkódnak és szemforgatva hallgatnak.

A tőzsde azonban felelt a hallgatásukra. Azzal, hogy tudomást sem vett föltűnő tartózkodásukról. A haute banque azt mondta, hogy fél, a tőzsde azt felelte, hogy ő nem fél és szemhunyorításra sem méltatta a riadólövést. Olybá vette az egész dolgot, mintha meg sem történt volna.

Hogy a tőzsde elég erőt érez magában az ily magatartásra, az igen örvendetes jelenség. Mégis csak nagyon megváltozhattak az üzlet mértékadó viszonyai, mikor a mindennel szemben ingerlékeny tőzsde ily nyugalomra véli magát jogosultnak. Mert hát más körülmények között sújtó villámként hatott volna a legnagyobb pénzügyi intézetek eme leplezetlen gyávasága. Az bizonyos.

A tőzsde, úgy látszik, azért válik el a helyzet megítélésében a vezető tényezőktől, mert érzi, hogy körében a lebegő papíryanagy igen csekély. Ausztriában is, Magyarországon is az utolsó években nagyon óvatosak voltak az új értékek teremtésében. Az 1895-diki események az alapítások folyamatát nagyban megakasztották. Ami papír a vásáron hullámzott, az azóta a legnagyobb részben elhelyezésre is talált. Az árak még ma sem tuhajtottak. A papírok jövedelmezősége, tagadhatatlan, szembezőkő. Az évi közmeztakarítás lassan bár, de tartós folyamatban fölszivja az értékeket, melyek még magánkezéket keresnek. Mitől féljen tehát a tőzsze? Az a bizonyos „lavina”, mely, mikor megindul, mindent eltemet, ma nem lehet oly félelmetesen nagy, mint máskor. Nincs tehát semmi ok arra, hogy a papírosokat eldobják azért, mert a bankárok nem vásárolnak 3 és fél százalékos járadékot. Ez a közvélemény.

A tőzsde egyetlen praecoccupatioja a héten a spanyol-amerikai viszály volt. Ez tartotta hullámzásban a kedélyeket. Nem nagy hullámzásban. Lassankint hozzá törődnek az emberek ahhoz a gondolathoz is, hogy Spanyolország elveszti az ő szép szigetét. Mert hát elveszti. Az megpecsételtnek látszik. És ha elveszti? Mi lesz akkor? Akkor Spanyolország leszállítja papírjai szelvényének értékét és a francia tőkepénzesek, kik sok spanyol járadékot bírnak, nagy jövedelmi veszteséget fognak szenvedni. Ami rájuk nézve bizony nagy baj lesz. De az ember mindig elég erős elbirni másnak a baját. Nem kell tehát nagyon kétségbeesni. Csak a buzánk legyen jó. Az most a fődolog.

És ha az aratás kielégítő lesz, ha a francia bankárok és magánzók lenyelték veszteségüket: akkor talán ismét lesz kelendősege egy jól fundált pénzügyi állam 3¹/₂%-os járadékának és a rátartós Rothschild-csoport nénike is hajlandó lesz a magyar pénzügyminiszter bácsiával a „lombsátorba menni”, mint ők mondani szokták.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, április 16. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 299.50. Az irányzat csendes.

Hamburg, április 16. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 299.20. Az irányzat csendes.

New-York, április 16. (C. T. B.)

	április 16. cents	április 15. cents
Buza májusra	106 ³ / ₄	104
„ júliusra	92 ³ / ₄	89 ³ / ₄
„ szeptemberre	84 ³ / ₄	82
Tengeri májusra	35 ¹ / ₂	34 ⁵ / ₈

Chicago, április 16. (C. T. B.)

	április 16. cents	április 15. cents
Buza májusra	109	109
Tengeri májusra	30 ¹ / ₂	29 ³ / ₄

Ipar és kereskedelem.

A köszöntéskartell. Egybehangzó hírek szerint a köszöntéskartell, amelynek létrehozásán a salgótarjáni köszöntéskartell-részvénytársaság oly igen nagy, de jobb ügyhöz méltó buzgalmat fejtett ki, nem fog létrejönni. A tárgyalások megszakadtak és kérdéses, vajjon a közel jövőben uira meg fognak-e indit-

atni. Ami a Drasche-féle társaság Annavölgyi köszöntéskartelléi, a bécsi Bankverein már közelebb megfogja alakítani az új részvénytársaságot, amelynek alapítókéje tudvalevőleg 3 millió lesz. Ebben a részvénytársaságban vezetőszerpe természetesen az ismert Haas és Deutsch cégnek lesz, de nem bizonyos, hogy ez az igazgatóság összeállításában kifejezésre fog-e jutni, miután a szintén érdekelt pénzügyi intézetek ez a körülmény némiképp genirozná. Ugyanis az új részvénytársaságban érdekelve vannak a bécsi Bankvereinon kívül ennek budapesti szövetségese, a Magyar ipar- és kereskedelmi bank és végre a Haas és Deutsch céghez szintén közel álló Salgótarjáni köszöntéskartell részvénytársaság. Ez utóbbi főleg azért vesz részt az új társaságban, mert őt akarják megbízni az esztergommegyei annavölgyi köszöntéskartell termékeinek eladásával. Ilyképen vélik majd megpuhíthatni azokat a társaságokat, amelyek az esztergommegyei köszöntéskartell révén folytatják most a versenyt.

Kereskedelmi muzeum. A muzeum felügyelőbizottsága ma délután Vörös László államtitkár elnöklése alatt ülést tartott. Ráth Károly igazgató kifejtette az intézet működésének főbb mozzanatait. Ezután Micskei Endre miniszteri titkár jelezte a bizottság által tárgyalandó ügyeket, melyeket a végrehajtó-bizottság lesz hivatva előkészíteni. Az elnöklő államtitkár kijelentette, hogy a kormány a muzeum egyes osztályai egyesítésének kérdésével már huzamosabb idő óta foglalkozik és épen most fekszik a miniszter előtt az igazgatóságnak egy előterjesztése, mely a kérdésnek kedvező megoldására nyújt alapot. Végül Ráth Károly igazgató bemutatta az első levonatokat az intézet által kiadott nemzetközi kivitelű címtár második, tetemesen bővített kiadásából, melyet az intézet titkára, Sasvári Ármán kilencz nyelvű szöveggel irt meg. A bejelentést tetszéssel fogadták. A végrehajtó bizottság tagjává megválasztottak Auer Róbert, Forster Géza, Fürst Jakab, Gelléri Mór, Goldberger Berthold, hatvani Deutsch Béla, Hüttl Tivadar, dr. Matlekovits Sándor, Mende Bódog, Thék Endre, Weisz Berthold, Wolfner Lajos; hivatalból tagjai: a miniszterium szakosztály- és ügyosztály főnöke, a kereskedelmi muzeum igazgatója s aligazgatója és a kereskedelmi részvénytársaság aligazgatója. A végrehajtó-bizottság azonnal megalakult, dr. Matlekovits Sándort megválasztotta elnöknek és elhatározta, hogy jövő csütörtökön kezdi meg érdemleges tanácskozásait.

Kávéimportunk. Mint lapunknak írják, tegnap Fiume kikötőjébe érkezett a „Ville de Cayenne” nevű francia loogher 7000 zsák kávéval. A vitorlás Dél-Amerikából hozta a kávé s az utat Santosból Fiuméig 84 nap alatt tette meg. A rakomány egy fiumei cégnek van szánva.

Aruszármazási bizonyítványok. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a Tuniszbba való bevitelnél olajos gyümölcsök, pamutszövetek, kakas, fahéj, szerecsendió, vanília, exotikus gummik, gyanták és egyéb gyantászerű termékek után a r u s z á r m a z á s i bizonyítványok követelteknek.

Husárak Budapesten. A fővárosi vásárigazgatóság hivatalos kimutatása szerint a lefolyt héten a husárak követezőképen jegyeztetett u. m.: vesepecsenye egészben kilogrammonként 70—150 kr., tisztított 150—300 kr., hátulja 60—120 kr., leveshus I. rendű 60—90 kr., II. rendű 48—76 kr., III. rendű 40—72 kr., máj 20—60 kr., lép 20—52 kr., vese 48—64 kr., nyelv 45—80 kr., csont, velős 20—60 kr. Bivalyhus hátulja 56—68 kr., eleje 56—60 kr., többi része 40—48 kr., csont, velős 20 kr.

Kőbányai sertésáptoz, április 16. Magyar elsőrendű: Öreg nehez (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 57—57¹/₂ krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 57—57¹/₂ krajczárig. Fialtal nehez (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—60 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klgig terjedő súlyban) 59—60 kr. Könnyű (páronként 250 klgig terjedő súlyban) 59—60 kr. Szerbiai: Nehez (páronként 260 klg. felüli súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 58¹/₂—59 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. április 14. napján volt készlet 31.268 drb, április 15-én felhajtott 573 drb, április 15-én elszállított 272 darab, április 16-ára maradt készletben 31.569 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, április 16. A ferencvárosi petrolumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. április 15-én érkezett 550 drb. Készlet 391 darab, összes felhajtás 941 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 800 drb elszállítatlan maradt 141 drb. Napi árak: 120—18

kilós 57—59 krajczár, 220—230 krajczár, 320—380 kilós 56—59 krajczár, öreg nehéz 54—56, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi huzvásár, április 16. A huzvására e héten felhozott 115,500 kiló marhabús, 19,250 kiló borjúhús, 1614 kiló juhús, 36,020 kiló sertésbús, 350 darab öltött borjú, 110 darab öltött juh és 229 darab öltött sertés. Fizetett: Marhabús hátulja 33—66 krral, eleje 32—60 krral, angol bélszín 56—90 krral, juhús 42—48 krral, borjúhús 36—62 krral, sertésbús 50—70 krral, borjú 46—60 krral, juh 40—44 krral, sertés 48—58 krral külön-külön. Bányás 3—15 forinttal páronként. Sem a felhozatal, sem a kereslet nem volt nagy és így marhabús változatlan árban kelt, míg borjú és sertés jobban fizetett.

Bécsi vesztegári marhavasár, április 16. A mai vásárra felhajtottak 313 drb vágómarhát, e között 305 drb hizómarha. Jóllehet, a mai felhajtás rendes mérvű volt, az üzlet mégis vontatottan bonyolódott le. Jegyzések: hizóokor magyar fajta 26—33 frt, hizóokor német fajta 28—36 frt, prima 38 1/2 frt, alárendelt minőségek 21—26 frt, bika és tehén 21—30 frt, 100 kilónként 616 sulyban.

Közlekedés.

Az államvasutak forgalma. A magyar királyi államvasutak forgalma a folyó évben eddig, dacára a gabona- és lisztszállítmányokban a rossz termés folytán beállott tetemes csökkenésnek, a többi, habár kevésbé jövedelmező szállítmányok többlete, valamint a személyforgalom emelkedése által, jövedelmezőség tekintetében nem maradt el jelentékenyen a tavalyi, első felében még normális év eredménye mögött. Bevételet ugyan a m. kir. államvasutak saját vonalain 7,824 km. hálózat mellett, mely az előző évinél 112 kilométerrel nagyobb, az ideiglenes összehajlítások szerint a folyó év március havában a személy- és pódgyászforgalomból 1,674,400 és a gyors- és teheráruforgalomból 5,386,300, összesen tehát 7,040,700 forint, a múlt évi március hónap pedig végleges megállapodások szerint 1,624,664 forint a személy- és 5,598,202 forint az áruforgalomból, összesen tehát 7,222,866 forint. A különbözet tehát csakis mintegy 3 százalék, mely a folyó évi ideiglenes számok helyesbítése által esetleg még csökkenhet is.

Pénzügy.

Az államvasutak fölöslege. A magyar királyi államvasutak igazgatósága folyó évi április hó 12-én 800,000 forintot szállított be pénztári fölösleg gyanánt a központi magyar királyi állampénztárba. A jelzett összeg betudásával a folyó évi beszállítás immár 4,900,000 forintot ért el.

Biztosítás.

A biztosítási-ügy reformja. Amint egy könyv-matos jelenti, a magánbiztosítási vállalatokra vonatkozólag Beck Hugó kuriai bírót bízták meg a törvény előkészítéssel s ez a kész javaslat fogja az igazságügyminiszteriumban a kodifikáció alapját képezni. Ezzel egyidejűleg dr. Nagy Ferenc egyetemi tanárt bízták meg a biztosítás magánjogi részének előkészítésével. Ez a rész folytatása lesz a Beck Hugó javaslatának.

Fonciére, pesti biztosító-intézet. Folyó év első negyedében a „Fonciére, pesti biztosító-intézet” életbiztosítási osztályának 1873 ajánlat 3,339,494 korona biztosítási tőkére és 218 korona járadékra nyújtott be; 763 kötvény 2,911,864 korona tőkére és 218 korona járadékra állított ki. A díjbevétel 656,332 koronára rug. Haláleset 40 jelentett 218,770 koronáról. Egyszerűmünd utunk ama különös kedvezményekre, melyeket ezen hazai intézet (alapítva 1864-ben 4 millió korona részvénytőkével), nyereség- és díjtartaléki és évi bevételét körülbelül 24 millió korona az életbiztosításnál nyújt: 1. Hadbiztosítási díj pótlék nélkül 10,000 frt határig, a biztosított tőke feléről a közös hadsereg és honvédség; 15,000 forint erejéig a népfelkelés védkötelezeteire nézve. (Hivatászerű katonáknak mérsékelt díjpótlék mellett. 2. A föltételek értelmében a biztosítás érvényének megtámasztásának a biztosság még az esetben is, ha a biztosított párbaj vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kitűnik, hogy a biztosított a biztosítás alapjául szolgáló ajánlatban lényeges körülményre nézve tévedett. 3. Oly nyereségben való részesüléssel egybekötött biztosítást művel, melynek a kötvényben bizonyos minimális eredményekért szavatol és azonnali felüla biztosított a felszaporodott nyereségek 50 százalékában részesül. 4. A biztosításnak 3 évi fennállás után, a biztosítás ajutányos feltételek mellett: a) kölcsönt ad, vagy azt b) visszavásárolja, vagy c) minden további díjzetés nélkül elhárítási biztosításoknál tőke és díjzetést eszközöl anélkül, hogy a félnek utóbbiét folyamodnia kellene.

Az „Anker” élet- és járadék-biztosító társaság Bécsben április 14-én tartotta XXXIX. rendes közgyűlését gróf Falkenhayn Ferencz ur 6 nagyméltósága elnöklése alatt. Mint a számadási jelentésből kitűnik, az 1897. évben 10,208 ajánlat nyújtott be 24,656,786 frt 41 kr. tőkére és 17,807 frt 47 kr. járadékra és 7923 szerződés 19,020,346 frt 16 kr. tőkére és 15,392 frt 35 kr. járadékra létesítetett. Az év végén érvényben volt 84,717 biztosítási szerződés 239,750,553 frt 32 kr. tőkével és 117,921 frt 63 kr. járadékkal. Az 1897. évben halálesetekért, visszavásárlásokért éleletesi- és járadék-biztosításokért 1,621,247 frt 75 kr., a nyereségrészesüléssel kötött haláleseti biztosítások osztalék alapjaiból és a minimális eredménnyel garantított túlélési csoportok alapjaiból az üzleti nyereségből a társaság által adott összeg hozzászámításával 1,973,817 forint 39 kr., a nem garantított túlélési csoportok alapjaiból 1,416,811 forint 35 kr., összesen 5,011,876 forint 49 kr. fizetett, míg a tartalékok szabályszerű emelésére fordított 6,092,895 frt 66 kr. A biztosítottak előnye kitűnik abból, hogy a nem garantított túlélési csoportok tagjai évi részletekben befizetett 780,037 frt 69 kr. betétért 1,416,811 frt 35 krt, a garantított túlélési csoportok tagjai a biztosított összegben kívül a garantított tőke 13%-át kapták, míg az A) osztalékértv szerint halálesetre biztosítottak az évi díjnak 25%-át, a B) osztalékértv szerint (emelkedő osztalék) biztosítottak az évi díj 9, illetve 12%-át kapták nyereségszálék gyanánt. A biztosítéki vagyon a számadási jelentés szerint a díjtartalékokból (biztosítéki alap) 54,683,190 frt 52 kr. összegben, továbbá a részvénytőkéből 1,000,000 frt és a tőketartalék, külön-tartalék és az 1897. évi nyereségből átutalt 3,144,053 frt 40 kr., összesen 58,827,243 frt 92 kr. összegből áll. A társaság összes vagyona 61,930,327 frt 28 kr. A vagyon elhelyezése a törvényes határozományoknak teljesen megfelelően történik és ingatlanoktól, pupilláris jelzálogkölcsonokból és pupilláris értékpapirokból áll, melyekből Magyarországra esik: Magyar értékpapirokból 8,233,267 frt 05 kr. Jelzálogkölcsonok magyarországi ingatlanokra (6,786,408 frt becsértékben) 2,759,600 frt, továbbá a társaság háza Deák-tér 6. szám alatt (Anker-udvar) 531,884 frt 40 kr. 32,966 forint 17 krajczár tiszta jövedelemmel tehát összesen 11,524,751 forint 45 krajczár. A részvényesek között osztalék- és felülosztalék gyanánt 200,000 forint osztatik ki; a nyereségrészesüléssel biztosítottak osztalék alapja és a garantított túlélési csoportok javára 100,000 forint utaltatik és a rendkívüli tartalékok emelésére 150,000 forint fordittatik. Az 1897. évben a nyereségrészesüléssel biztosítottaknak és a felosztásra kerülő garantított túlélési csoportok tagjainak nyereségszálék gyanánt 324,785 forint 63 krajczár fizetett ki. Ő felsége uralkodói jubileuma alkalmából 10,000 forint a tisztviselők és szolgálk nem nyugdíjkepes özvegyei és árvái segélyezésére létesítendő alap javára adományoztatik. A igazgatótanácsból kilépő gróf Zichy Jenő ur 6 nagyméltósága az igazgatótanács tagjává ismét megválasztott. Az 1897. évi szelvény folyó hó 15-től kezdve 100 forinttal váltatik be a társaság pénztáránál.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, április 16.

A buza felmondások tovább folytatódnak, ma is 6000 métermázsát jelentettek be.

A felmondó bank — illetve a mögötte álló spekuláns — nem is leplezgeti nagyon szándékát, amely abban áll, hogy az állítólagos szállítások által a hausszet szétkeresse. Magától az árutól nem szívesen válik meg a bank és ha akad egy-két spekuláns, aki a buzáat tényleg át akarja venni, a felmondó ez esetben inkább minden prolongálási díj nélkül kicseréli az átvételi jegyet új kötésre.

Felmondottak továbbá 3500 métermázsza rozsoz. A mai készáruüzletben különben kevés forgalom és semmi árváltozás sem volt.

A heti hozatalok buzában 158,000 métermázsát tettek, elszállítottak 9900 métermázsát.

Az amerikai piacok ma mintegy két centsnyi olcsóbbodást jelentettek.

Az elhajozások Argentiniából megint apadtak e héten.

Elküldtek: Angliába 54.000 quarters, a continens felé 71.000 „, összesen 125.000 quarters buzáat, szemben a multheti 209.000 quartersal.

A tavaszi határidők innen-onnan már lebonyolódottak és pedig az árallás nem jelentéktelen megváltoztatásával, tekintetbe véve azt, hogy májusi elsején 12 forinton állt a tavaszi buza, 6.50

forinton a zab és 8.50 forinton a roz. Közéleg a május-juniusi terminusok leszámolási ideje és már egy hét múlva az e határidővel kötött ügyleteket be kell jelenteni — a giro és pénztáregyesületnél.

Ez üzletekre nézve különben a tőzsde tanácsa ma esti ülésében igen fontos elvi határozatot hozott.

Többször említettük ugyanis, hogy május-juniusi szállítással kizárólag a régi szokások alapján kötöttek ügyleteket, jöllehet a tőzsde ezt az új usanceokat életbeléptető hirdetményével egyenesen megtiltotta, kimondván, hogy mindama kötésekre nézve, amelyekben a szállítási határidő április végén tul van megállapítva, az új rend bir érvénynyel. Ámde a tanács tervez és az ember végez! A tőzsdetagok csakhamar rájöttek, hogy nem lehet például 75 kilogrammos minőségű áprilisi buzáról szóló kötések, 76 kilogrammos minőségű májusi buzáról szóló kötésekre prolongálni és nem törődve a börze ukázával, vigan adtak-vettek tovább a régi szokások alapján, nemcsak május-juniusra, hanem julius-augusztusra is, helyesen argumentálva, hogy az új standardot csak az új terméstől fogva honosíthatják meg.

Ahány tőzsdetanácsos csak gabonakereskedéssel foglalkozik, mindegyike ily „törvényellenes” kötlevelet irt alá, de bizony a tanács „mint olyan” ragaszkodott rendelethe betűjéhez. Persze ez nem maradhatott annyiban, megindult a egyezkvtálás a tőzsdetagok és a börze intőzősége között. A tanács nagy nehezen rászánta magát — jókésón — a kérdéses kötések hivatalos jegyzésére, aztán, ismételt sürgetésre, megbizta a giro és pénztáregyletet ez ügyletek leszámolásával, mert természetesen e hivatal sem vehette volna át saját felelősségére a szokványellenes üzletek liquidációját és végre újabb reklamációra mai ülésében elhatározta, hogy a legközelebbi napokban hirdetményt fog kibocsátani, amelyben eredeti rendeletét megváltoztatva, kimondja a tőzsdetanács, hogy mindamaz ügyletekre nézve, amelyek mult évi gabonára vonatkoznak, tekintet nélkül a szállítási határidőre, a régi szokányok hatálya köthető ki ugy a minőségre, mint a szállítási időtartamra, azaz a két hónapos terminusra nézve. Ezzel aztán az első hirdetmény által okozott visszas állapot meg fog szünni.

Buza.

Elkelt néhány kocsirakomány változatlan áron.

Előfordult eladások buzában.

Métermázsák számban	0 vagy új	származás	alkalmatlanok, közeli any. ligthon	minőség megjelölés	átadást hely	ár netto 100 kispán	keszp. vagy 3 huz
303	uj	tiszta	75	—	Budapest	13.82 1/2	8 hó
200	78	—	..	13.55	..
200	75	—	..	13.27 1/2	..
100	75	—	..	13.40	..

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 87,200 métermázsza buza és 63,800 métermázsza liszt, a nyugotiban 10560 métermázsza buza és 545 métermázsza liszt. A Sülösbán 4000 métermázsza buza.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buzában csekély forgalom volt, míg őszi buza szilárd irányzatot követ. Délután őszi buza roppant szilárd.

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Állomány	100 kilogr. kispán. ára		100 kilogr. kispán. ára			
		frtől	frtig	frtől	frtig		
Tavaszi	uj	74	18.—	19.10	75	18.20	18.20
..	..	76	18.80	18.35	77	18.45	18.55
..	..	78	18.80	18.70	79	18.75	18.80
..	..	80	—	—	—	—	—
..	..	80	—	—	—	—	—
..	..	74	12.95	13.05	75	12.15	12.20
..	..	76	12.25	12.80	77	12.40	12.50
..	..	78	12.55	12.65	79	12.70	12.75
..	..	80	—	—	—	—	—
..	..	74	13.—	12.15	75	13.25	12.80
..	..	76	12.80	12.40	77	12.80	12.80
..	..	78	12.65	12.75	79	12.75	12.80
..	..	80	—	—	—	—	—

Előfordult határidőkötések buzában.

Határidő	Délutáni és éjszakai tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kedet	forgalom	ár	kedet	forgalom	ár
április	12.65	12.65-37-45-51	13.60	12.65	12.70-71	12.65
május	12.25	12.25-33-34-35	12.25	12.25	12.70-71	12.25
augst.	9.40	9.50-51-52-53-55	9.50	9.50	9.51-52-53-54	9.55

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlolt árfolyamok
	április 16.		április 15.		
	penz	ár	penz	ár	
április	12.86	12.63	12.66	12.68	12.66
május	12.34	12.36	12.36	12.38	—
sept.	9.56	9.57	9.58	9.59	—

Rozs.

Határidőüzlet: Csekély üzlet volt e cikkben. Elkelt néhány kocsirakomány, közte 200 métermázsas oláh áru.

Előfordult eladások rozszban.

menyiség mázsában	ó vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 Kgr. kint	Kész vagy 8 óra
500	Uj	pestvidéki oláh	—	Bpest par. Budapest	9.18	kp.
200	—	—	—	—	8.70	—

Hivatalos jegyzések rozszban.

ó vagy uj	faj	hektoliterenkénti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára
uj	elsőrendű	70-72	9.15
uj	másodrendű	—	9.05

Raktárállomány: A közraktárban 22100 métermázsas; a nyugati pályaudvaron 1502 métermázsas.

Készárüzlet rozszban: Tavaszi rozszban csekély üzlet volt, őszi rozsz változatlan.

Előfordult határidőkötések rozszban.

Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezd.	forgalom	zárlat	kezd.	forgalom	zárlat
április	8.67	8.65	8.68	8.66	—	—
september	7.48	7.50-52	7.53	7.54	7.55-57	7.61
		54-57-58			7.61	

Hivatalos határidőjegyzések rozszban.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlolt árfolyamok
	április 16-án		április 15-én		
	penz	ár	penz	ár	
április	8.64	8.67	8.65	8.67	8.65
september	7.52	7.54	7.52	7.55	—

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab szilárd, a kínálat gyenge. Árpa változatlan, üzletelen. Tengeri szilárd, megint mutatkozik némi érdeklődés.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

menyiség mázsában	ó vagy uj	ár	minőség	átadási hely	ár, netto 100 Kgr. kint	Kész vagy 8 óra
200	uj	zab	—	Budapest	7.30	kézp.
100	—	—	—	—	7.15	—
100	—	—	—	—	7.07 1/2	—
150	—	—	—	—	7.05	—
100	—	tengeri	—	Fegyvernek Szarvas	5.17 1/2	—
800	—	—	—	—	5.12 1/2	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	ó vagy uj	Faj	Hektoliterenkénti súly kg.-ban	100 kg. készp.	
				frtál	frtg
Árpa	uj	takarmány égetni való sörfőzdei	60-62	6.60	6.90
		—	62-64	7.—	7.50
		—	64-66	8.—	8.50
Zab	—	—	39-41	7.06	7.35
Tengeri	—	bánsági másnemű	—	5.40	5.50
	—	—	—	5.35	5.40

Határidőüzlet. Tengeri irányzata szilárd, a forgalom csekély.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezd.	forgalom	zárl.	kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri	május	5.33	5.35-34-36-37-38	5.37	5.38	5.36-33-37	5.37
Zab	julius	5.43	—	5.46	5.47	—	5.46
	április	7.08	7.10-12	7.10	7.08	—	—
	sept.	5.81	5.83	5.82	5.82	—	—

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámlolt árfolyamok
		április 16-án		április 15-én		
		penz	ár	penz	ár	
Tengeri	május	5.38	5.38	5.36	5.38	—
	julius	5.47	5.48	5.46	5.47	—
Zab	április	7.10	7.18	7.04	7.07	7.04
	september	5.81	5.84	5.82	5.84	—

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, április 16.

A várakozó állásból, melybe a tőzsde napok előtt helyezkedett, ma sem mutatott nagyobb hajlandóságot kimozdulni. A békésebb hírek dacára, melyeket a reggeli lapok hoztak, a forgalom egészen délutánig csak fölötté mérsékelt volt. A déli tőzsdén még a Berlinből érkezett magasabb árfolyamok sem tettek nevezetesebb hatást; az árak színvonala ugyanaz maradt, mely a délelőtti csökkenés után állt elő. Csak az utótőzsdén mutatkozott némi élénkség arra a szilárdságra, melyet a nyugati tőzsdéről jeleztek. E szilárdságot pedig a washingtoni szenátus tanácskozásairól érkezett kedvezőbb hírek okozták. Tartósabb mozgalmat azonban e hírek sem idéztek elő nálunk. Helyi értékeinkben igen kevés volt az üzlet; csupán a salgótarjániak emelkedtek 616-ról 623-ra.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.50—353.60, Osztrák-magyar államvasut 343.50—342.60, Rimamurányi 254.—252.75, Salgótarjáni 616.—623 forinton köttetett.

Déllelőtti 11 óra 15 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 353.20, Magyar hitelrészv. 373.—, Aranyjradék 121.—, Koronajradék 99.30, Leszámloló bank 250.50, Jelzálogbank 252.—, Rimamurányi 253.—, Osztrák-magyar államvasut 342.40, Ipar- és kereskedelmi bank 102.25, Déli vasut 72.50, Közuti vasut 401.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Aranyjradék 121, Kereskedelmi bank 1408—1412, Salgótarjáni 622—617, Közuti vasut 401.55—401.75, Magyar hitelrészvény 373.25—373.50, Magyar jelzálogbank 250.25—250.75, Rimamurányi 253.—253.50, Osztrák hitelrészvény 353.30—353.90, Déli vasut 72.50—72.85, Osztrák-magyar államvasut 342.60—342.80, Hazai bank 111.50, Viktoria malom 120—122, Téglá és cement 90, Aszfalt 226, Ujlaki téglá 254.—, Részvényerőszöde 1335.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2—2.50 forint; 8 napra 5.—6.— frt, április utóljára 11—13 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	április 16.	április 15.
Magyar aranyjradék	121.—	121.—
Magyar koronajradék	99.20	99.20
Magyar hitelrészvény	373.25	373.25
Magyar ipar és keresk. bank	102.75	102.75
Magyar jelzálogbank	252.75	252.75
Magyar leszámloló bank	250.75	250.50
Rimamurányi vasut	253.—	253.75
Osztrák hitelrészvény	353.70	353.80
Déli vasut	73.—	73.—
Osztr.-magyar államvasut	342.50	343.25
Közuti vaspálya	401.25	401.25
Villamos vasut	272.25	272.25

Az utótőzsdén gyenge irányzat mellett osztrák-hitelrészvény 353.70—353.20, Osztrák államvasut 342.75—342.40, forinton köttetett.

Délután 4 órakor zárulnak:

	április 16.	április 15.
Osztrák hitelrészvény	353.60	354.30
Magyar hitelrészvény	373.25	373.75
Osztr.-magyar államvasut	342.75	343.50
Leszámloló bank	250.—	250.50
Jelzálogbank	252.50	252.50
Rimamurányi vasut	253.25	253.75
Közuti vaspálya	401.50	401.25
Villamos vasut	272.—	272.—
Ipar és keresk. bank	102.—	102.25
Déli vasut	72.50	72.50

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, április 16. Terményekben ma nem volt üzlet. Az irányzat és az árak nem változtak.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, április 16. A vásári forgalom: Husnála forgalom élénk, árak szilárdak. — Baromnála élénk, árak csökkentek. — Halban csendes, árak szilárdak. Tej- és tejtermékek élénk. — Tojásnál élénk, árak szilárdak. — Zöldség-nél élénk. — Gyümölcsnél élénk. — Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, enyhe. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhabus hátulja I. 48—56 frt, II. 42—48 frt. Birkabus hátulja I. 36—40 frt, II. 28—36 frt. Borjubus hátulja I. 56—60 frt, II. 45—50 frt. Sertésbus elsőrendű 66—68 frt, vidéki 53—50 frt. (Mindem 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonkint). Sertészsír hordóval 60.0—60.5 frt (100 kilonkint). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.20—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.50—1.30 frt. Lud hizott kilonkint 50—62 kr. — Különfélék. Tojás 1 láda (1440

drb) 30.0—31.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—5.00 frt. Petrezsel, em 100 kötés 1.00—5.00 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 8—12 frt. Paprika I. 100 kiló 30—50 frt, II. 10—30 frt. Vaj közöns. kilonkint 10.0—1.10 frt. Vaj-tea kilonkint 1.10—1.20 frt. Burgonya-rozsza 100 kiló 2.60—3.40 frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.65—3.50 frt. — Halak. Harsca (élő) 0.80—1.20 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.40—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, ápr. 16. Irányzat változatlan szilárd. Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75—19.25 forint. Finomított szesz nagyban 56.75—57.—, Finomított szesz kicsinyben 57.25—57.50, Élesztő-szesz nagyban 57.—57. 1/4, Élesztő szesz kicsinyben 57.50—57.75, Nyers szesz adózva nagyban 55.75—56.—, Nyersszesz adózva kicsinyben 56.25—56.50, Nyers szesz adózatlan (exknt.) 16.25—16.50, Denaturált szesz nagyban 20.75—21.—, Denaturált szesz kicsinyben 21.25—21.50. Az árak 10.000 literfokonkint hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, április 16. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.70—19.90 forintig kelt el. Zárlatjegyzés 19.70—19.80 forint.

Praha, április 16. Adózott tripló szesz nagyban 55. 1/4—55. 1/2 frton kelt el. Adózatlan szesz azonnali szállításra 18.75—19.— forinton jegyez-tetett.

Trieszt, április 16. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban cseh ár 12.50, román ár 11.50 forinton jegyeztek április-augusztusi szállításra.

Berlin, április 16. Szesz helyben 50.40 márka — 29.69 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint 4 10,000 litereszállék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.10 frt.

Stettin, április 16. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 49.93 márka = 29.39 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Boroszó, április 16. Szesz (50-es) pr. áprilisra 68.40 márka = 40.29 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 48.70 márka = 28.68 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.10 frt.

Hamburg, április 16. Szesz áprilisra 25.50 márka = 15.02 frt; ápril-májusra 25.50 márka = 15.02 frt; május-juniusra 25.40 márka = 14.96 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 forint.

Páris, április 16. Szesz folyó óra 48.75 frk = 25.77 frt; májusra 47.75 frk = 25.24 frt; májustól 4 óra 47.25 frk = 24.99 frt; 4 utolsó óra 43.50 frk = 23.01 frt. Az árak 10,000 liter százalékonkint 1/4% leszámitással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Czukor.

Praha, április 16. Nyers czukor 88% czukortartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.25 frt, okt.—decz. szállításra 12.30 forint.

Hamburg, április 16. Nyers czukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 9.02 márka, májusi szállításra 9.07 márka, augusztusi szállításra 9.32 márka. Irányzat nyugodt.

Páris, április 16. Nyers czukor (88 fok) kész ár 28.50—29.— frk, fehér czukor áprilisra 31.50 frank, májusra 31. 1/2 frk, 4 óra máj.-tól 32.—, 4 óra okt.-tól 30. 3/4 frk. Finomított készáru 101.50—102 frank.

London, április 16. Jávaczukor 11 1/4 shilling, ártartó. Nyers czukor és jegezedett czukor renyhe, de változatlan. Finomított darab-czukor változatlan, csekély kereslet mellett. Külföldi tört czukor nyugodt, de ártartó. Jegyezett kész-áru 10.9 3/4 sh., máj.-aug.-ra 11 sh. Répaczukor nyugodt, de ártartó. Német (88%) áprilisra 9.0 3/4 shilling, májusra 9.2 shilling, júniusra 9.3 shilling, júliusra 9.4 sh., augusztusra 9.5 shilling, okt.—deczem-berre 9.4 3/4 sh. Határidőüzlet: áprilisra 9.1 1/2 sh., májusra 9.2 1/4 sh., júniusra 9.3 1/4 sh., júliusra 9.4 1/4 sh., augusztusra 9.5 1/4 sh., október-decemberre 9.5 shilling.

Olajok.

Páris, április 16. Repceolaj folyó óra 53.50 frk (= 25.27 frt); májusra 53.75 frk (= 25.38 frt); 4 óra májustól 53.75 frk (= 25.38 frt); 4 utolsó óra 54.50 frk. (= 25.74 frt). Árak 100 kilonkint értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.70 frt.

Hamburg, április 16. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Köln, április 16. Repceolaj májusra (hordóval) 65.— márka (= 32.39 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

London, április 16. Terpentin 23.7 1/2—23.9 sh. Repceolaj 22. shilling. Lenolaj 15.10 1/2 shilling. Gyspotmagolaj 14.6—15. shilling.

Petroleum.

Hamburg, április 16. Petroleum helyben 5.05 márka = 2.97 frt.

Antwerpen, április 16. Petroleum fin. helyben 15. 1/2 frank = 7.21 frt.

Bréna, április 16. Petroleum fin. helyben 5.20 márka — 3.56 frt.

Newyork, április 16. Petroleum fin. 70 Abel Test. Newyorkban 5.70 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.65 cents; United Pipe Line Certificates áprilisra 75.—; nyers petroleum áprilisra 6.35 cents. London, április 16. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/2 sh.—1/2 sh.

Kávé, tea, rizs, juta, shellack.

London, április 16. Kávé. Santos, határidő ismét gyengébb. Jegyzetett apr.-ra 28.9 sh., májusra 28.9 sh., júliusra 29.3 sh., szeptemberre 30.3 sh. decemberre 30.3 sh. Tea: a piac még zárva van. Rizs: igen szilárd, de üzletlen. Juta: csekély üzlet mellett szilárd. Shellack: ártartó.

Fémek.

London, április 16. Réz, G. M. Brände 51—51 1/4, készáru és 51 1/2—51 3/4 font sterling 3 óra; best sel. 55 3/4—56 1/4 sh. font sterling. Ón: finom, külföldi 65 1/2—65 11/16 font sterling, készáru és 65 1/2—66 3/8 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 11/16—12 7/8 font sterling; külföldi 12 11/16—12 3/4 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/16—18 5/8 font sterling. Higany: 7.13 font sterling első és 7.0 font sterling másodikból. Vas: A glasgowi nyersvaspiac ártartó csekély üzlet mellett. Zárlatárak: 46.1 1/4 shilling készáru és 46.4 1/4 sh. egy óra. Cleveland 39.11 1/2 sh., készáru és 40.2 sh. egy óra; Hematit 49.6 sh. készáru és 49.9 sh. egy óra; Middlesbrough 50.6 sh. készáru és 51.— shilling egy óra. A nyersvaskészlet Glasgovban 332.251 Middlesbroughban 44.278 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, április 16. A bécsi tőzsde elején csekély gyengülés állott be, de az effektív piac irányzata, az csakhamar eloszlatta. Kötetett: buza tavaszra 12.63—12.67, buza május—júniusra 12.39—12.43, buza őszre 9.76—9.79, rozs tavaszra 9.06, tengeri május—júniusra 5.64—5.65 forinton. Az effektív piacon buza 20—25 krral emelkedett. Orosz buza 30 krral magasabb; 72.8 kilós 30, román buza 10.60 frton adatott el ab Győr. Zab gyengébb.

Hivatalosan jegyzetett:

Buza tavaszra 12.66—12.67, május—júniusra 12.40—12.42, őszre 9.78—9.80, rozs tavaszra 9.05—9.07, őszre 7.79—7.81, tengeri május—júniusra 5.65—5.67, június—júliusra 5.75—5.77, zab tavaszra 7.35—7.37, őszre 6.20—6.25 forinton.

Boroszló, április 16. Buza helyben 20.—márka (= 11.78 frt) sárga. Buza helyben 19.90 márka (= 11.72 frt). Rozs helyben 15.50 márka (= 9.13 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.07 frt). Tengeri helyben 12.—márka (= 7.07 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Hamburg, április 16. Buza holsteini 193—212 márka (= 11.66—13.49 frt). Rozs meklenburgi 143—160 márka (= 8.72—9.43 frt). Rozs orosz 116—117 márka (= 6.83—6.89 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

München, április 16. Buza 23.25 márka (= 13.60 frt). Rozs 17.40 márka (= 10.24 frt). Árpa 20.80 márka (= 11.66 frt). Zab 17.45 márka (= 10.27 frt). Minden 100 kilónkint. Hozatal 4.480 q Készlet 2.855 q. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.90 frt.

Lindau, április 16. Orosz buza 20.70—21.90 márka (= 12.19—12.90 frt), román buza 20.30—22.30 márka (= 11.96—13.14 frt).

Zürich, április 16. Orosz buza 26.50—28.—frank (= 12.64—13.35 frt), román buza 25.50—28.—frank (= 12.16—13.35 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, április 16. (Megnyitás.) Buza folyó óra 29.90 frank (= 14.26 frt). Buza májusra 29.90 frank (= 14.26 frt). Buza július-aug.-ra 29.10 frank (= 13.88 frt). Buza májustól 4 óra 23.40 frank (= 13.55 frt). Rozs folyó óra 18.50 frank (= 8.82 frt). Rozs májusra 18.50 frank (= 8.82 frt). Rozs július-aug.-ra 18.25 frank (= 8.70 frt). Rozs májustól 4 óra 17.25 frank (= 8.23 frt). Minden 100 kilónkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, április 16. (Zárlat.) Buza folyó óra 29.90 frank (= 14.26 frt). Buza májusra 29.90 frank (= 14.26 frt). Buza július-augusztusra 29.25 frank (= 13.95 frt). Buza 4 óra májustól 23.40 frank (= 13.55 frt).

London, április 16. Gabona szilárd, de nyugodt. Buza 1, liszt 1/2, —1, gömbölyű tengeri 1/4, kevert amerikai tengeri 3/4, árpa szűken 1, zab, 1/4 sh.-gel magasabb. Úszó gabonából buza ngyobára 1/2, árpa 1/2, kevert amerikai tengeri 1/4 sh.-gel magasabb. Hozatalok: buza 58-890, árpa 10-380 és zab 75.230 q. Tengeri helyben 19 sh.

Liverpool, április 16. Buza 3, tengeri 2 1/2, liszt 1 pennyvel magasabb.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, április 16. A mai tőzsdén általában gyengébb irányzat uralkodott, mert a külpolitikai helyzet még mindig bizonytalan és emellett a spekuláció is realizációkat eszközölt. Vasműrészvények olcsóbbodtak, míg más helyi értékek szilárdak maradtak.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 354.50—353.62, Magyar hitelrészvény 374.25, Osztrák-magyar államvasut 343—342.62, Déli vasut 73.10—73.30, Tramway 502.—, Prágai vasipar 748—743, Alpesi bánya 157.40—155.75, Rimamurányi 253—252.50, Brüxi közhézb. 295, Osztrák villamossági 303—304, Fegyvergyár 309—307.50 Török sorsjegy 57.10—57.20, Németmárka 58.91.

Délelőtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 353.87, Magyar hitelrészvény 373.—, Länderbank 223.—, Osztrák-magyar államvasut 342.75, Déli vasut 73.—, Alpesi bánya 156.50, Májusi járadék 102.—, Török sorsjegy 57.10.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.75, Magyar hitelrészvény 373.50, Anglo-bank 156.25, Bankverein 262.75, Tramway 502.— Union-bank 294.—, Länderbank 223.—, Osztr.-magyar államvasut 342.75, Déli vasut 73.—, Elbevolgyi vasut 257.50, Északnyugoti vasut 242.50, Török dohányrészvény 130.—, Rimamurányi 252.50, Alpesi bánya 156.30, Májusi járadék 102.—, Magyar koronajáradék 99.30, Török sorsjegy 57.20, Német márka 58.91.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjáradék 120.80, Magyar koronajáradék 99.45, Tiszai kölcsönsorsjegy 140.—, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.30, Magyar hitelrészvény 372.75, Magyar nyereségykölcsön sorsjegy 160.40, Kassa-oderbergi vasut 190.75, Magyar kereskedelmi bank 1406.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.25, Magyar keleti vasuti állami kötvények 121.40, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 249.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 252.50, 4.2% papírjáradék 101.90, 4.2% ezüstjáradék 101.75, Osztrák aranyjáradék 121.—, Osztrák koronajáradék 101.50, 1860. sorsjegyek 143.50, 1864. sorsjegyek 196.25, Osztrák hitelsorsjegyek 205.—, Osztrák hitelrészvény 353.75, Angol-osztrák bank 157.—, Union-bank 296.50, Bécsi Bankverein 263.75, Osztrák Länderbank 223.75, Osztrák-magyar bank 919.—, Osztrák-magyar államvasut 342.75, Déli vasut 73.25, Elbevolgyi vasut 256.50, Dunagőzhajózási részvény 446.—, Alpesi bányarészvény 156.70, Dohányrészvény 129.50, 20 frankos 9.55, Cászári királyi vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.85, Német bankváltó 58.87.

Bécs, április 16. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 353.37, Magyar hitelrészvény 373.25, Anglo-bank 157.—, Bankver. 263.25, Union-bank 296.50, Länderb. 223.75, Osztrák-magyar államvasut 343.25, Déli vasut 73.25, Elbevolgyi vasut 257.25, Északnyugoti vasut 242.25, Török dohányrészvény 129.50, Rimamurányi vasmű 253.—, Alpesi bánya 156.60, Májusi járadék 101.90, Magyar koronajáradék 99.40, Török-sorsjegy 57.20, Német márka azonnali szállításra 58.90.

Berlin, április 16. Májusi járadék 101.60, Ezüstjáradék 101.70, Osztr. aranyjáradék 102.60, Magyar aranyjáradék 102.50, Magyar koronajáradék 99.90, Osztrák hitelrészvény 221.25, Osztrák-magyar államvasut 145.50, Déli vasut 32.10, Bustiehrádi vasut 296.80, Osztrák bankjegy 169.75, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budápestre 169.65, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.51 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 91.75, Laura-kobó 183.—, Harpeni 179.—, Olasz központi vasut 132.75, Török sorsjegy 113.10.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 220.90, Osztrák-magyar államvasut 145.40, Déli vasut 32.—, Magyar aranyjáradék 102.50, Disconto-társaság 196.10.

Frankfurt, április 16. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 85.95, 4.2% ezüstjáradék 85.85, 4% osztr. aranyjár. 102.70, 4% magy. aranyjáradék 102.40, magyar koronajár. 99.85, osztr. hitelrészvény 299.50, osztr.-magyar bank 782.—, osztr.-magyar államvasut 294.62, déli vasut 64.37, elbevolgyi vasut 217.—, bécsi váltóár 169.70, londoni váltóár 20.525, párisi váltóár 81.033, bécsi bankverein 224.—, villamos részvény 138.—, alpeai bányarészvény 132.—, 3% magyar aranykölcsön 89.90. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 16. (Utőtőzsde.) Osztr. hitelrészvény 299.75, osztrák-magyar államvasut 294.62, déli vasut 64.63.

Hamburg, április 16. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 85.70, osztrák hitelrészvény 299.80, osztrák-magyar államvasut 734.—, déli vasut 152.50, olasz járadék 91.90, 4% osztr. aranyj. 102.50, 4%-os magyar aranyjáradék 102.60. Az irányzat gyenge.

Páris, április 16. Új 3% francia járadék 101.10, 3%-os francia járadék 102.37, 3 1/2%-os francia járadék 106.82, Osztrák földhitelintézet

1270, Osztrák-magyar államvasut 733.—, Länderbank 491.—, Osztrák aranyj. 102.—, Déli vasuti elsőbbség 388.50, Alpesi bánya 342.—, Török dohányrészvény 276.50, Török sorsjegy 103.50, Olasz járadék 91.85, Spanyol kölcsön 42.37, Meridional 671, Ottomankbank 531.50, Rio Tinto 690.50, Debeers 647.—, Eastrand 107.—, Chartered 67.—, Randfontein 38.50, Lanyha.

London, április 16. (Zárlat.) Angol consolok 110. 3/4, déli vasut 7.—, spanyol járadék 44.25, olasz járadék 91. 1/8, 4% magy. aranyjáradék 101.50, 4% rupia 62.—, Canada pacificvasut 82. 3/8, leszámítási kamatláb 3. 3/8, ezüst 25. 7/8. Az irányzat szilárd.

New-York, április 16. Ezüst 56.—.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. április 16-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legmagyobb min., A hőmérséklet Celsiusus szerint, Állomások, Legmagyobb min., A hőmérséklet Celsiusus szerint. Lists various weather stations and their data.

Az oroszországi erős légnyomás maximum déli irányban terjeszkedett és a Fekete-tenger táján a barometert jelentékenyen emelte. A depresszió északnyugaton van, de annak délkeleti szélén másodlagos minimumnak nyomára találunk.

Az időjárás Európa középső és keleti részén általánosan száraz. Esőt jelentenek Angliából és az Északi-tenger környékéről, részben Olaszországból is. A hőmérséklet Oroszországban állandóan alacsony, egyebütt közel normális.

Hazánkban az idő szárazabb lett és egyuttal a hőmérséklet is emelkedőben van. A szelek keletre fordultak a felhőzet csökkent. Délkeleti szelekkel további enyhülés és jobbra száraz idő várható, nyugaton zivatarokkal.

Felölő szerkesztő: Liposey Ádám

Budapesti cégmutató.

Palkovics szállodája az Angol királynő-höz.

Elsőrangú szálloda a város közepén, kilátással a Dunára. Éttermek és fürdő a házban, villamvilágítás és lift. — Mérsékelt árak.

„Vadászkürt” elsőrangú szálloda.

A város központján, újonnan és különösen berendezve. — Kávéház és étterem a szállodában. — Kitűnő kiszolgálás, olcsó árak. — Világítás és kiszolgálás az árakban benn foglaltatik.

idősb Kammer Ernő, tulajdonos.

Foncière, Pesti biztosító-intézet.

Alapítka 4 millió korona. Nyereség és díjazásokkal, valamint évi díjbevételei 25 millió korona. Elváltat tüz., jég-, szállítvány-, élet- és balesetbiztosításokat. Központi irodái: V., Sas-utca 10., saját házában.

Aszfaltéskátrány vegyi gyárak Biehn János.

Gyárak: Budapest, Kispest, Mezőtelep.

Központi iroda: Budapest, IX., Ferenz-kürt 48. sz.

Tiszta, természetes aszfalt-bitumenből készült valódi aszfalt fedőlemezek, aszfalt elszigetelő-lemezek, aszfalt és kátrány, valamint azok összes vegyi termékei. Vállal és készít legjobb kivitelben: fedőlemez-befűzéseket, faozement-tetőket, mindennemű aszfaltozásokat, nedved alak szárazsá tételeit, vízhatlan lefűzéseket.

Gundel János

István főherceg szállodája.

A város közepén, a lánchíddal szemben, kilátással a budai hegyekre és a királyi várpalotára. A gőzhajó és villamos vasúti állomás közelében. Részletes tisztaság, pontos szolgáltatás, kitűnő magyar és francia konyha, kammatatlan legjobb italek.

Össes árak. Férdek a házban

Budapesti Takarékpénztár és Országos Kéglőhőltő-társaság. Befizetett részvénytőke: 10.000.000 korona. Központi irodája és váltóüzlete: Andrássy-ut 5. Fiók: Korona háza: utca 11. Zálogtőke: Mátyás-kürt 18. Király-utca 87. József-kürt 12. és Kalbács-utca a főpostával szemben.

Meller Ernő

Hitel szabadelmi ügyvivő szabadelmi irodája Budapest, VII., Erzsébet-kürt 56. sz. Felvilágosításul és tanácsokul ingyen szolgál.

Félfürdő. Nagyvárad közvetlen közelében. Vasúti állomás. Kényelmes közlekedés. Fűtési oros, Dr. Kasny Kálmán. Tükör-fürdő, család- és kád-fürdő, moor-fürdő. Kitűnő zenekar, jó konyha és placc. — Kereskedő János Mész

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. Az időjárás e héten is kedvező volt. Jótékony hatású esőzés után kiderült megint az ég és a hőmérséklet, amely a hét kezdetén ugyancsak leszállt, valamivel emelkedett. A vetések állásáról csak elvétve hallani panaszt, nagyjában kielégítő a mezőgazdasági állapot. A külföldi gabonapiacok szilárd irányt követtek. A hausse élén Amerika állt, ahol a májusi buza 101 centstől 106 centsig emelkedett és 104 centssel zárul.

Nálunk mindvégig élénk volt a vételkedv és az egyes cikkek áralakulásáról a következőket jelenthetjük:

Buza. A hozatal 158.000 métermázsát tett, szemben a multheti 115.030 métermázsával. A forgalom 90.000 métermázsára tehető és az árak egyenlegként alig 10 krajczárnyi javulást tüntetnek fel.

Rozs is 5 krajczárral javította árát és budapesti paritásában 9—9.25 forintot kelt. Oláh rozst 8.80 forintig terjedő árakat fizettek.

Takarmanypálya a gyenge forgalom volt és Kőbányán 7.10—7.25 forinttal fizettek. **Maláta** és kiviteli árpában nem volt üzlet.

Zab gyéren kínálják és 7.10—7.35 krros áron adható el.

Tengeri iránt is javult a kereslet és a Tiszavidék állomásain 5.15—5.20 forintos árakat engedélyeztek.

Hüvelyek. Csekély forgalom mellett a következő árak voltak érvényben. **Bab** fehér 7—7.50 forint, barna 6.75—7 frt, tarka 5.75—6 frt, **Kendermag** 7.50—8.50 frt. **Bükköny** 5.70—6.50 frt, **Len** cse 8—10.— forint.

Olajmagvak. Az irányzat főleg repezére nézve szilárd, mert a repezetések rosszul állanak. **Káposztarepce** 12—13 forint. **Lenmag** 10—11 forint. **Baltacsim** 11.50—12.50 forintot jegyez.

Repczeolaj. Közepes kereslet mellett az üzlet szilárd, készáru nagyban jegyzése 35 forint, kicsinyben 36 frt, határidőáru augusztus-márcziusra 31.50—32 forint métermázsánként Budapesten.

Repczeogácsa. Csekély készlet mellett jegyez nagyban 5.75 frtot, kicsinyben 5.80 frtot Budapesten.

Liszt és korpa. A lisztüzletben a lefolyt héten, melyet részben még az ünnepek töltöttek be, a forgalom nem öltethet nagyobb mérvet, a hét vége felé azonban a belföldön valamivel jobb kereslet mutatkozott kenyérlisztekben. — A külföldről is

mutatkozik érdeklődés magyar lisztek iránt de üzletek nem jöhettek létre, mivel a disparitás áthidalhatatlan. A korpauzlet változatlán.

Arjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
20.60	20.20	19.80	19.20	18.80	18.40	17.50
	7	7 1/2	8	F	G	
		15.40	13.50	7.70	4.70	4.50

100 kilónként, zsákosul, Budapesten szállítva.

Vetőmagvak. A lefolyt héten meglehetősen hűvös időjárásunk volt, többnyire erős esőzésekkel kísérve, ami egyrészt már jól előrehaladt vetési időnyt, másrészt a forgalmat nem hagyták befolyás nélkül. Mindazonáltal az üzlet aránylag elég élénken folyt le. **Vöröslóherének** jó kereslete volt, főleg északibb vidékek részére volt igen erős kelete. Jelenlékenyebb készletekről természetesen már szó sem lehet, de a jelenlegi keresletnek még teljesen meg bírnak felelni. **Lucerna** e héten nem igen kerestették. **Takarmanypálya** mindenféleképp már nem létezik a termelők kezében; kereskedők, kik nagy készletekkel látták el magukat, igen jól cselekedtek, mert a répmag már évek óta nem kelt oly erősen, mint amiképp még jelenleg is kel. Fűmagvaknak is jó keresletük volt.

Szész. A szészüzletben e héten a kereslet élénkebb volt és főleg finomított szészben volt nagyobb forgalom. **Élesztőszész** szilárd és keresett. Az árak úgy finomított, valamint élesztőszészben a múlt heti zárlatjegyzés szerint záródnak. **Mezőgazdasági szeszgyárak** által kontingens nyersszész szilárd, bécsi jegyzések folytán a héten valamivel drágábban 18.75—19 forintig volt kínálva.

Vidéki finomító gyáraktól kínálat nem volt. A budapesti piacon finomított szész nagyban 56.75 frt, élesztőszész 57 forint, nyersszész adózva 55.75 frton, adózatlan (ex kontingens) 16.25 forint, denaturált szész 20.75—21 forint volt kínálva. **Kicsinyben** az ar 25—50 krajczárral drágább. A kontingens nyersszész ára Budapesten 18.75—19.25 forint. A kivitel e héten néhány tartány finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyárak változatlan szilárdan jegyeznek. **Losonc**, **Nagy-Vár**, **Kenyérmező D-Tuzla** 1/4 forinttal drágábban.

Budapesti zárlatárak e héten: **Finomított szész** 56.75—57.25 forint, **élesztőszész** 57.—57.25 frt, **nyersszész adózva** 55.75—56.25 forint, **adózatlan** 16.25—16.50 forint, **Denaturált szész** 20.75—21.50 frt. Az árak 10.000 liter fokont, hordó nélkül, bérmentve Budapestre szállítva, készpénzfizetés mellett értendő. **Bécs:** Kontin-

gens nyersszész azonnali szállításra 19.70—20.— frtig kelt el. — **Prága:** Adózott triplószész nagyban 55.25—55.50, adózatlan szész 18.75—19 frton jegyeztetett. — **Arad:** Finomított szész szilárd 56.—56.50 forinton jegyeztek. — **Kenyérmező:** Szilárd irányzat mellett finomított szész nagyban 57.50 frt. **Denaturált szész** hordóstól 20.50 21.— frt. — **Győr:** Szész változatlanul jegyeztetett. **Losonc:** Élesztőszész 57.50—58.— forinton kelt el. — **Trieszt:** Kiviteli szész román áru 11.50, cseh 12.50 frt, tartályokban szállítva 90 százalék hektoliterje.

Fűszer és déli gyümölcs. **Budapest,** április 16. **Datolya:** Kalafát 28—34 frt, alexandria 21—24 forint, koszoru 15 forint, szabadon 22—26 forint. **Füge:** koszoru 18.—18.50 frt, Calamata 20.50 frt, kosáru 14—15 frt, szabadon 13—15 frt, Puglia 9—12 frt. **Szmirna** 34—38 forint, **Maratonisi** 14.—14.50 forint. **Mogyoró.** Sicíliai 24.50 forint, nápolyi hosszú 35 frt, isztriai 35 frt, **Levante** hámozott 34.50—35.50 forint, **Levante** 16—17 forint, **Szent János-kenyér,** Puglia 9.50—10.50 forint, **Mandula** Avola courris 89—96 forint, **Molfetta** 82 frt, **Catania** 85 forint, **Palma** girent 86 forint, **Bari** 75—78 forint, édes Pugliai 90—92 forint, **dalmát** új 78.50—80 frt, **arméin** 45 frt. **Pignol** 62 frt per láda. **Mazsolaszőlő:** **Vourla** 36—38 forint, **Yerli** 36—39 frt, **Caraburno** 45—56 frt, **Éleme** 22 frt, **vörös Samos** 18 frt, **fekete Thyra** 16 frt, **fekete Samos** 22 frt. **Bors.** Irányzat még folyton emelkedő. **Singapore** fekete 52—58 frt. **Penang** fekete 46.— frt, **detto** fehér 76 frt. **Gyömbér** **bengáli** 28.50 forint. **Szegfűszeg** 40 frt. **babérlevél** 10.— forint, cif. **Trieszt.**

Czukor és kávé. **Budapest,** április 16. **Czukor.** Nagyban, ab Budapest vasut, fogyasztási adó nélkül. **Finomított prima** 37.25—37.50 forint, **koczká** 38.25—38.50 frt, **Pilé** 56—36.25 frt, **kristály-czukor** 38 frt, **Candis** fehér 46 frt, **Candis** sárga 41 forint, **Szőlőczukor** 25 forint. **Kávé:** Árak 1—1.50 forinttal emelkedtek. Az idej termésről szóló braziliai jelentések egymásnak homlok-egyenest ellentmondanak. Árak: **Santos** good average 40—42 frt, **Santos superior** 42—48 frt, **Portorico** 102—120 forint, **Jáva,** sárga 90—124 forint, **Menado** 140—170 forint, **Carracas** 66—80 frt, **Laguayra** 88—96 forint, **Jamaica** 90—110 frt, **Salvatore** 75—85 forint, **Lahat** 100 forint, **Mocca** **Hodeida** 108—114 frt, **Preanger** 118 forint, **Közép-amerikai** 104 forint, **Rio** 50—58 forint, **W. J. B.** 100—140 frt, **Bogota** 72—75 forint, **Lávgyöngy** 86—92 forint, **Guatemala** 100—112 forint, **Viktoria-gyöngy** 68 forint. **Mind ab Trieszt.**

Konzervek. Mai hamburgi jelentések szerint az árak következőleg alakulnak: **Ananász,** szingaporei érkezett 380 láda, a hozatal gyengül. 100 darab 1/4 kilogrammos doboz 53 márka;

A trónörökös apja és Magyarország.

— Reminiszcencia. —

Ferencz Ferdinand trónörökös minden alkalommal kimutatja Magyarországhoz való rokonszenvét s hogy e rokonszenv őszinte, arról kezeskedik neveltetése és elhunyt apjának, **Károly Lajosnak** magyar érzelme, melyet — mint példás családfe — a fiába is beleoltott. **Károly Lajost** nálunk csak jótékony-ságáról ismerték; ő visszavonulva, kizárólag a humanitásnak és családjának élt.

De volt a magyar nemzet történelmének egy válságos percze, midőn **Károly Lajos** erőlyesen fellépett és a magyar jogfolytonosság eszméjét győzelemre vezette.

A későbbi trónörökös abban az időben, mint a császár öccse, **Rudolf trónörökös** kiskorusága miatt — presuntív regens, — egész tekintélyét, mely rangját megillette, latba vetette; úgy, hogy fellépése által a magyar nemzet javára döntötte el a válságot.

Az esetet, úgy ahogy történt, maga **Schmerling** beszélt el egy gyenge perczében — ebéd után — vendégének, **gróf Majláth Kálmán**nak, aki azt nekem és barátainak elmondotta.

Egy kávéházban ültünk többen, midőn egy különös alak közeledett felénk. — Hosszu, földig érő köpenyben — mely ronda, elhasznált volt s mindenféle színeket játszott — jelent meg a szép meleg idő daczára, egy aggastyán, nyaka körül régi rongydarab volt tekerve és kezében egy nagy bőrtáskát tartott.

Ilyen elzülött külsejű ember akárhány van, de ennél feltűnt, hogy arca ősmagyar typut képviselt, minőt a régi ősök arczképein látunk.

Ez az aggastyán **gróf Majláth Kálmán** volt, a híres historikus **Majláth fia.** Helyet foglalt az asztalnál ő is, mert engem ismert. — Ki ez? — kérdé valaki a társaságból, de mielőtt felelhettem volna, **Majláth** így szólt:

— **Én Majláth Kálmán** vagyok, a „történész.”

Erre a társaság egész figyelme feléje fordult. **Majláth**nak ez időben két nagy gondja volt: a „váltóláz” és „**Darwin**”.

Majláth földre tette a táskáját és felnyitotta.

Abban könyvek voltak, **Müller János** és **Dunkert** történelmi művei, aztán tömérdek orvosságos üvegecske és egy doboz chinin-por, végre egy vastag kézirat, mely nyomtatásra várt és melynek czélja volt kimutatni, hogy **Darwin** szédelő volt és hogy az ember nem származik a majomtól.

Majláth kivette a kéziratot és a chinin-porokat s mind a kettőt maga elé tette az asztalra. Aztán így szólt: „Ha valakinek az tetszik, hogy az ember a majomtól származik, nem rontom a guszusát, de én — „a történész” — ki a történelemből megtanultam az emberiség magasztos hivatását, ezt nem hihe-tem és kénytelen vagyok **Darwin** és **Büchner**et olyan tudósoknak tekinteni, kik az ördög hatalmában állanak, hogy az emberiség erköl-cségeit megrontsák.”

Ez introdukzióból előre láttam, hogy bennünket nagy veszély fenyeget.

Majláth a kéziratot azért vette ki a táskából, hogy azt nekünk felolvassa; ezt valahogy meg kellett akadályozni, azért **Majláth** publicistái érdemeiről kezdtem beszélni, midőn ő a magyar közjog védelmére kelt **Lustkand** ellen.

— Az igaz — mondá **Majláth** mosolyogva — cikkeim nagy hatással voltak.

Ez édes emlékre aztán felnyitott **Majláth** egy chininport és lenyelte; a kéziratot pedig kezébe vette.

— Azt mondják — szóltam sietve — hogy **Schmerling** cikkeidre egészen ideges lett, tégedet magához hivatott, veled megismerkedett és azóta mindig szivesen látott magánál, mert véleményedre nagy sulyt fektetett.

— Ugy van — felelt **Majláth** és letette a kéziratot.

— Te, aki olyan jól ismerted — folytattam — tudom, kivetted belőle, hogy mit akart elérni az ugynevezett **Schmerling-rendszerral.**

— A monarchia képviseleti egységét — felelt **Majláth** — a magyar nemzetre nézve veszélyes experimentum volt; kevésbe mult, hogy direkt választások után, úgy, amint azt a februári patens előírta, nem jött létre a közös parlament. De ő felsége soha sem engedte meg, hogy a februári patens értelmében direkt választások történjenek a Bécsben tervezett közös **Reichsrathra** és ebben az ellentállásban nagy érdeme van a magyar konzervatíveknek és főként egy főherczegnek.

— Ezt honnét tudod?

— Magától **Schmerlingtől** hallottam a hetvenes években, midőn mint a legfelsőbb törvényszék elnökét, peres ügyekben többször meglátogattam, ebédre is meghívott és ebéd után bizalmasan társalogtunk, amiket **Schmerling** nekem mondott, meg is fogom írni, mint „történész”. Most **Darwin**...

— Ugyan hagyjuk el **Darwin**et és a majmokat máskorra — szóltam közbe ijedten — te olyan érdekesen tudsz beszélni, mond csak, ki az a főherczeg, akire **Schmerling** nehezelt és azzal vádolta, hogy része volt

detto 100 darab 1 kilós doboz 45.50 márká; detto Guadeloupe 100 darab 1 kilós doboz 95 márká; detto Bahama, láda á 24 doboz 158—160 márká; detto Saint-Miguel érkezett 460 láda, aukcióra került 320 láda 4 márká áremelkedéssel, per 100 kg. 236 márká. Tengeri rák: 96 doboz láda á 1/2 klg. 60 márká, detto 48 doboz láda á 1/2 klg. 52 márká. Lazac 48 doboz láda á 1/2 klg. 30 márká; detto magas dobozban 26 márká. Mustár maille 12 doboz á 1 klg. 9.50 márká; detto 1/2 kilós doboz 6.50 márká; detto diaphane 12 doboz á 1 klg. 6.75 márká; detto 12 doboz á 1/2 klg. 4.50 márká. Szarvasgomba: Perigord, legjobb minőség, 10 darab 1/2 doboz 65 márká, detto üvegben 60 márká; szárított per klg. 14 márká. Sajtok: Viktoria 20—30 kilós darabokban per klg. 2.40 márká; Chester 7—30 kilós darabokban per klg. 2.30 márká; Stilton 4—6 kilós darabokban per klg. 3.80 márká; Roquefort 2 1/2 kilós darabban 2.30 márká. Neufchatel 37 darabos kosárban 4.75 márká. Eidam 2 kilós gömbben 1.50 márká; hollandi tejszín per 10 klg. 20 márká. Svájci per 10 klg. 18 márká; Parmesan per 10 klg. 18 márká. Sardines á l'huile 1800 ládával érkezett: árak emelkedtek. Triest: Szardella 68—70 frt. Ajóka 35—36 forint.

Kötött, szövött, rövid és díszmárk. P a m u t. Liverpool per prompt 3^{24/64}, október-december 3^{24/64}, a kereslet elég élénk s a kedvező áralakuláshoz lényegesen hozzájárul a spanyol-amerikai konfliktus. A pamuttermelő országokban általában jó időjárás mellett megindult a munka, csak Texasból jelentenek hideg időjárást. S e l y e m. Bár az idén túltermeléssel számolunk nyersárut, illetőleg a fokozódó selyemdívat miatt az árak elég magasak, különösen jobb fajták, nevezetesen olasz selymek élénkebben keresettek. II-ód min. chappeselyem fél forintot veszített árából. — Gy a p o t. Habár a kedvező londoni aukció hatását fél- és egész gyártmányoknál még nem érezzük, már a közel jövőben is szilárdabb árakkal kell számolnunk. Haras, zephir-árak változatlanok. A tavaszi üzlet kezd kibontakozni, bár az elmúlt ünnepek gátolták a közvetítő kereskedelmet. A természetes kereslet miatt nyári cikkek jól fogynak, különösen moll- és ayour-kendők, munkásingeket, czérnaketztyűket, nyakkendőket és szalagokat sokat adtak el. A tavaszi idénycikkekben a világos zöld és heliotrop vetelkedik egymással. Az ünnepek és a beállott tavaszi idő kedveztek a kis-kereskedőknek az eladásban s így kedvező kilátásokkal nézünk a jövő elébe s reményünk van az idénycikkekben élénk utánrendelésekre. Pipákban újabb árhanatást jelenthetünk. Reméljük, hogy ezen minden számítás nélküli eladásoknak nemsokára vége lesz s hogy a gyárosok egymás között megállapodásra fognak jutni az árakat illetőleg. Pipaszárak változatlan árakon jól fogynak. Gumi-

árak a nyersárak drágulása miatt április 25-iki jegyzéssel 10 százalékkal drágultak. Piperecikkek, különösen divatszappan jól fogynak. Híteligyletek lebonyolítása valamivel javult.

Gépolaj és kenőcsök. Budapest. április 16. Olivaolaj valódi pugliai 44 frt, gyári olivaolaj 40 forint. Bakuolaj valódi orosz 22 forint, Ragozinolaj 26 forint, transmissióolaj 28 forint, turbinaolaj 26 forint, vulkanolaj 22 forint. **Kenőolajok:** Cilinderolaj valódi amerikai 38 forint, egyéb cilinderolaj 22—36 forint, consistens gepkenőcs 30—35 forint, bányakocsikenőcs 16—18 forint, sodrony- és kenderkötélkenőcs 24—26 forint, valvolinolaj elsőrendű 50—55 forint, fogaskerékkenőcs 20—24 frt, szij- vagy szerszámkenőcs 35—40 frt. **Gyantaárak:** Serfőzdeszurok 15—17 frt, terpentinolaj fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 7—11 frt, fenyőkátrány 10—12 frt, Vaseline bőrkenőcs 20—25 frt, szerszám- és fegyverkenőcs 30—35 frt, gyantaolaj 18—20 frt. Carbolineum 12—13 frt, kőszénkátrány 4—4.25 forint, **Halszir:** svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlan-zsir 12—13 frt. **Lenolaj:** 26 frt, valódi hollandi 30 frt. **Vaselinkenőcs** 35—40 frt, **Faggyu** 38—40 frt. **Tejszínzappan** 22 frt. **Kocsikenőcs:** fekete vagy sárga 5.50—5.75 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalkonei 7.50 frt, kék finom 7 frt, uszó 7.50—9.— frt, fehér 7.50 frt. **Fiakkerkenőcs** 9.75—10 frt, finom belga paraffin 7.30 frt. **Schellak** narancs 116 frt, félnarancs 88 frt, rubin 85 frt. **Szalmiák:** fehér angol 56 frt, jegec 28 frt. **Naftalin** hordókban frt 14.50. **Glicerín** 48—90 frt. **Benzin,** fehér 28 frt. **Kolofonium:** belföldi 6.75—7.25 frt, amerikai elsőrendű 6.50—11 frt. **Szurok:** bognárszurok 7.25—8 frt, fenyőszurok bajor 12.25—12.75 frt, detto fehér 5.50—6.75 frt, vargaszurok 10.50—12 frt. **Gummi** arabiai 75—77 frt, per kevert 39—42 frt, kereskedelmi 45—48 frt, Liüti 34 forint per 100 kilogramm ab Budapest.

Petroleum. Az utolsó hét forgalma kielégítően élénk volt és főleg így magyarázható, hogy most már azon vevők, kik nagyobb megrendeléseket a tél folyamán osztrák gyáraknál eszközölték, a mostani momentán szükségletüket ismét itt kénytelenek fedezni. Az árak még mindig változatlanok és meg is maradnak a jövőre mérvadó szempontok végleges megállapodásáig, főleg a kartell-remény pozitív előjeleinek feltűnéseig. Az erre vonatkozó munkálatok mindaddig csak a kísérlet jellegével bírnak.

Nagybani jegyzések. A kőolaj-finomító-gyár: Fiumei egycsillagos (amerikai) petroleum: 21.50 frt. Háromcsillagos (orosz) petroleum: 17.50 forint. Brassói prima: 14.50 frt. — A magyar petroleum-ipar-részvénytársaság: Császár-olaj: 23.50 forint. Egykeresztes petroleum 19.25 frt. Orosz három-

keresztes petroleum: 17.50 frt. Kétkeresztes petroleum: 16.50 frt. Budapesten, 100 kilogramm tiszta súly után, netto tara, hordóval együtt (ingyen hordó). Világos hengerolaj I. számú: 32 frt. Sötét hengerolaj II. számú: 30 frt. Könnyű gépolaj III. számú: 15 frt. Nehéz gépolaj IV. számú: 17.50 frt. Keverő olaj (tisztító olaj) X. számú: 10.— frt. Keverő olaj (nehéz, fajsúly 0.905) XI. számú: 12.— frt. A X. és XI. számú olaj fénytelen minőségben egy és 1/4 forinttal drágább. Budapesten 100 kilogramm tisztasúly után netto tara, ingyenhordóban, per cassa 2 százalék árengedménnyel. Orsovai Standard White (salon) petroleum: 16.— forint. — Az Apollo ásványolajgyár-részvénytársaság: Liliom-császár-olaj: 23.50 forint. Egysziv petroleum: 17.50 forint. Háromsziv petroleum 16.— forint. Csillag-kereszt 15.50 forint. Lámpaolaj: 13.50 forint. Budapesten netto cassa, 100 kilogrammonként, ingyenhordóban, 20% tara. Apollo III. számú gépolaj: 18.50 forint Budapesten 100 kilogrammonként, hordóval együtt, netto tara; per cassa 2 százalék árengedménnyel vagy váltóval négy hónapra. Egyes hordók 26 krajczárral drágábbak. Üres petroleumos hordók ára: 2.05 forint. Üres olajos hordók ára 1.30 forint. Ásványolajok: Jóllehet az orosz nyersanyagból készült olajok igen keresettek, főleg a galicziai olajok könnyebb minőségei olcsóbb árakkal már is erősen tért hódítanak, orosz nyersanyagból gyártva. Henger-olaj (magas gyulladási fokkal): 26 forint. Igen nehéz gépolaj (fajsúly 907—910): 22.— forint. Nehéz gépolaj (905—908): 20.— frt. Könnyű gépolaj (900—902): 18.— forint. Orsóolaj (900): 15.— forint. Tisztító olaj (885): 13.— forint. Vulkanolaj: 9.— forint. Budapesten 100 kilogrammonként, ingyen hordóban, netto tara. Nem orosz nyersanyagból gyártott olajok a minőség szerint két-négy forinttal olcsóbbak.

Vas. A lefolyt héten a vaspiacdon szokatlan élénkség uralkodott, a vidéki vevőelem eddiginél nagyobb számban volt képviselve, viszont a vasgyárak ügynökei is, felhasználva a kedvezőbb viszonyokat, tömegesebben jelentek meg a piacon. A vasöntődék elég munkával rendelkeznek és remélhetőleg ezen állapot a közel jövőben csak fokozódik; kötések elég szép számban kötettek. Budapesti helyiárak 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett két százalék pénztárengedménnyel: magyar nyersvas 4.45—4.65 forint. Bessemernyervevas 4.70—4.80 forint, witkowitzi nyersvas 4.55—4.65 forint, fél-nyersvas 4.20—4.30 forint. **Császárvasak:** nehezebb vasdarabok 8.80—8.40 forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3.00 forint, elsőrendű öntött vastörmelék 3.70—3.80 forint, elégett öntött vastörmelék 1.50—1.60 forint. 100 kilogrammonként készpénzfizetés mellett.

abban, hogy a király megtagadta beleegyezését a februári patens által előírt direkt választásokra a közös Reichsrathba?

Ez a főherceg a király öccse, Károly Lajos. Ha benneteket érdekel, elmondom nektek, mit mondott Schmerling a főhercegről, ki a tervezett rendszer megbuktatásában egyik fő-tényező volt.

Majláth a kéziratot félretette, újra lenyelt egy chinin-port és azután így szólt:

— Egy ebéd után, midőn Schmerling igen emelkedett hangulatban volt, megjegyeztem, hogy előre lehetett látni, hogy olyan magyar országgyűlés nem lesz soha, mely delegátusokat válaszson egy közös Reichsrathba.

— Nem is hittem én ezt egy percig sem — felelt Schmerling — azt legjobban bizonyítja a februári patens ama paragrafusa, mely arra az esetre, ha a magyar országgyűlés megtagadná a választásokat a közös Reichsrathba, elrendeli a direkt választásokat a közös parlamentbe.

Szándékom volt a magyar országgyűlés feloszlátása után egy-két évig temporizálni, míg a kedélyek lecsillapulnak és míg sikerül Erdélyt belevonni a közös Reichsrathba.

Hogy a horvát országgyűlés meg fogja tagadni a közös Reichsrathba delegátusok választását nem is álmodtam, mert tudtam, hogy az uralkodó-család befolyása mérvadó Horvátországban és bizton számíthatok a horvát delegátusok megjelenésére.

Mihelyt Erdély és Horvátország képviselve lettek volna a közös Reichsrathban, elrendeltem volna a direkt választásokat Magyarországon. Hogy tervem megbukott, annak Károly Lajos főherceg egészen váratlan, határozott fellépése volt a közvetlen oka.

Pedig más oldalról a szerencse nekem

kedvezett. Midőn az Almássy-féle konspiráció kiderült és fegyvereket csempészték be Magyarországra, egészen ura lettem a helyzetnek.

Az erdélyi országgyűlés delegátusai triumfussal vonultak be a Reichsrathba. Egyszerre csak a horvát országgyűlés megtagadta a delegátusok választását s ezáltal a direkt választások kérdése akuttá vált.

Ekkor a konzervatív mágnások ostromolták a dynasztia befolyásos tagjait, hogy buktassák meg a közös Reichsrath eszméjét.

— Micsoda közös képviselőtestület az, mondották a mágnások, ahol a képviselő padok üresek; egy ilyen parlament valódi paródiája a monarchia képviselői egységének.

— Ezt nem tagadom, feleltem egy magyar mágnás rokonomnak, ki a konzervatívoknál szerepelt, és gondoskodtam is róla a februári patensben, hogy a padok a közös Reichsrathban ne maradjanak üresek, azért elrendelem a direkt választásokat.

— Ezt, jegyezte meg rokonom, ő felsége soha sem fogja megengedni.

— Majd meglátjuk! — mondtam.

Néhány nap mulva felterjesztettem ő felségének tervemet, mely Horvátországban egyelőre s később Magyarországon a direkt választásokat a közös Reichsrathba elrendeli.

Ő felsége tudomásul vette felterjesztésemet és kijelentette, hogy nemsokára tudomra adja elhatározását. Ezalatt utánajártam, hogy mi történt a horvát országgyűlésen, s nyomára jöttem, hogy a Vatikán és a dynasztia legtekintélyesebb tagjai befolyásolták a horvát képviselők egy részét, mely váratlanul ellenem szavazott és a delegátusok választását megtagadta.

Ő felsége a direkt választásokat illetőleg

határozatát velem csak két hét mulva tudatta.

Előbb magához rendelte kihallgatásra a konzervatív mágnásokat, több titkos tanácsost, kihallgatta a tekintélyesebb főhercegeket is.

Én még mindig bízom a sikerben, mert Rainer és Albrecht főhercegek — a két igen tekintélyes főherceg — felterjesztésemet helyeselték.

Egy napon Rainer főherceg — a miniszterium elnöke — magához hivatott.

— Kedves barátom! — mondá — megbuktunk.

— Hogyan?

— Igen, megbuktunk. Ő felsége Károly Lajos fivérét Gráczból magához rendelte. Az ő szavára hallgat a császár leginkább, valahányszor nagy krízis áll be a monarchiában, mert ő áll a trónhoz legközelebb és ő képviseli a dynasztia érdekét. Ő felsége a testvére tanácsát fogja követni; Károly Lajos pedig a magyar mágnásokkal egyetért azért biztosra veheti, hogy megbuktunk. Rainer főhercegnek igaza volt; ugy történt, amint monda.

— Ismétlem — végezte Majláth — hogy mindezt magától Schmerlingtől hallottam.

Már késő volt, a társaság eloszlott s én Majláthtal egyedül maradtam.

— Köszönöm — mondám — az érdekes beszédet, most már szívesen meghallgatom, amit irtál Darwinról és a majmokról.

Majláth egészen boldog volt és olvasni kezdett. Én pedig azalatt afelett gondolkodtam, hogy az államférfni bölcseségnél többet ér az egyszerű józan ész. A nagy államférfi gyakran olyanra törekszik, amit elérni lehetetlen. Az egyszerű józanész ember soha.

Ujru gróf Bethlen Miklós.

MINDENFÉLE

Hárem-élet. A modern keleti nők sorsának mostohaságáról, amely gyakran adott alkalmat az európai sajtónak a keleti elmaradottság ellen való kirohanásra, — hosszabb cikket közöl most egy francia újság. A nő jogai még mindig csak a hárem falai között érvényesülnek, ott is csak addig, míg a hatalmas férfi meg nem jelenik. Abban a pillanatban, amelyben a férfi belépett a hárembe, a nő magatartása egészen megváltozik, a parancsoló urnő egy szempillantásra alávetett rabnővé válik. Ilyenkor fölemelkedik ülő helyzetéből és le sem mer addig ülni, míg a férfi le nem ül. A férfi mindenkor a hatalmasabb fél. Ha a nő hercegi vérből való és a férje sokkal alacsonyabb rangbéli is, az egybekelés pillanatától kezdve épen olyan rabja férjének, akár egy köz-sorsú lány a hatalmas szultánnak. Ha asztalhoz ülnek, a nőnek meg kell várni, míg férje leült. Az asztalfőn mindig a férj ül s a jobbján is csak akkor ülhet a nő, ha a férfinak egy másik férfirokona van jelen, akinek épen annyi engedelmességgel tartozik az asszony, mint a férjének. Először a férjnek találunk. A feleség köteles a cselédnőkkel együtt folyton arra ügyelni, hogy a férj semmiben se szenvedjen szükségét. A török háremurak nagyon szeretik az ételben a változatosságot. Az ebéd rendszeren olajbogyókkal kezdődik, azután a leves következik, majd kétféle hal, valami könnyű sajtféle, sült vagy főtt hus, két-háromféle főzelék, szárnyashus, piláf (faggyus rizs), mindenféle édeségek, sült tészták és csemegék. Tányérokat minden fogás után cserélnék, de abroszt, szerviettet, kést és villát csak az európai kultúrába belekóstolt urak házáinál használnak. Az idegenekkel szemben rendkívül előzékenyek a keleti nők; sok nyugati urhölgy tanulhatna tőlük egy kis szeretetreméltóságot. Sok derűs jelenet történik olyankor, ha a feleség barátait fogadja, s a férj belép a hárembe, anélkül, hogy tudná, hogy idegen nők is vannak jelen. Ilyenkor az összes idegen hölgyek fölkapják a leghamarabb kezük ügyébe eső tárgyat: asztalkendő, csucskit, vánkost, divántakarót, hogy arczukat eltakarják vele. Egy francia hölgy beszélt, hogy bejáratos volt Konstantinápolyban egy előkelő házhoz; uzsonnáközben behoz valakit a két cserkesz szolgáló lány s egyszerre mind a ketten az asztal alá bujtak a kezükben tartott tálcával. Szétnéztünk, hogy mi történhetett velük? Hát egy fiatal ember jött a szelámlíkből valami üzenettel. Ez a nagy félelem épen nem természetes; urnőjüktől való féltükben tartózkodnak annyira a férfaitól. Mert az urnő arra van kárhóztatva, hogy csak egy férfival szabad neki érintkezni, azért a szolgálóknak egygyel sem szabad.

A legnagyobb rendőrség. A világ leghatalmasabb rendőrsége kétségkívül a new-yorki. Ennek a testületnek négyezer olyan tagja van, aki mellett eltörpül a mi fogalmaink szerint való legmagasabb természetű ember is. Ezek az emberek legalább hat láb magasak, de vannak közöttük magasabbak is. A legmagasabb szálf legények a Broadwayn tartják fenn a rendet és a kocsik és gyalogjárók tömegéből magasan kiemelkednek. Az egész rendőri testület két legmagasabb tagja: Taggart és Graham, valóságos Góliáth. Graham hat láb hat és fél hüvelyk magas és harmadfél mázsa nehéz. Taggart két hüvelykkel kisebb, de annak ellenében jóval nehezebb társánál és mellbősége épen 47 hüvelyk. Taggart családjában vannak talán a világ legmagasabb emberei. A család feje hat láb két hüvelyk magas, felesége pedig öt láb 11 hüvelyk. A gyermekeik is átlag hat láb négy hüvelyk magasak. A nyolcz gyermek között a legfiatalabbik, Octave, a legmagasabb is: ő hat láb 11 és fél hüvelyknyi nagysággal dicsekedhetik.

Az éther-ivók. Keleti Oroszországban a nép szenvedélyesen hozzászólt egy új italnemhez, mely rosszabb az alkohólnál; ez a sulfurikus éther. A nép ettől mint az ágyu lerészegedik, s azt mondják, hogy ez az ittasság sokkal veszedelmesebb az alkohol által okozott ittasságnál. Röviddel ezelőtt az éther-ivók csekélyebb számban voltak, most azonban, mióta az alkoholos italok megdrágultak, az egész tartomány köznépe issza a kénköves étert.

Egy liter kénköves éter tényleg olcsóbb egy liter alkohólnál s az előbbiből kis adag is elegendő, hogy az illetőt lerészegítse. A tanítók is megvannak hőkkenve, mert most már az iskolásgyermekek is ilyen italtól megmámorosodott fővel jönnek az iskolába. Dr. Cohn, aki e hirt közlést teszi, javasolja, hogy úgy a természetes mint a Hoffmann-cseppekkel vegyített sulfurikus-éter eladása szigorúan tiltassék és legfeljebb csak gyógyszerárban árulhassák.

Statisztika a bibliáról. Sok embernek nagy türelme, de akkora türelme kevés embernek van, mint annak az iglői diáknak, aki levelet küldött hozzánk. Nekünk is megszámlolta hány vers, hány szó, hány betű van a bibliában. Miért tette ezt és milyen eredménnyel, elmondja ime a levél:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur!

Az „Országos Hírlap“ március 25-iki számában a „Mindenféle“ című rovatban olvastam, hogy egy svájci megolvasta a biblia versecske strófáit, szavait és betűit. Szerinte van a bibliában 31,173 versecske-strófa, 773,692 szó és 8,566,480 betű. Én már szinte hosszú idő óta foglalkozom ugyanezen dologgal, azonban számításomat csak a napokban fejezhettem be, miután svájci kollegám példáján felbuzdulva éjet-napot egygyé téve, fáradhatatlanul dolgoztam. Munkám eredményéről ezennel tisztelettel értesítem a tekintetes szerkesztőséget. Az én számításom szerint van a bibliában 31,215 versecske-strófa, 774,492 szó és 8,572,616 betű. Tehát különbség köztem és a svájci között a versecske-strófáknál 39, a szavaknál épen 800 és a betűknél 6,136, mindenütt többlet.

Tisztelettel maradtam a Tekintetes Szerkesztő Urnak mindig kész szolgálja.

Igló, 1898. április 14.

Dömötör,
VII. o. t.

Aki nem hiszi, helyes-e az iglői diák számítása, kövesse az ő példáját, számolja meg a biblia betűit. A nagytürelmű diákember különben még sokra viheti, ha mire kikerül az iskolából az életbe, el nem hagyja a türelme.

KÉT ASSZONY

BARANCZEVIC S. KÁZMÉR REGÉNYE

oroszból fordította SZABÓ ENDRE (80)

Ezekben a levelekben meg volt az ő egész hét éves házasság életének a rajza. Ime itt a fítesváre válasza, melyben ez a szkeptikus, epés ember kicsufolja a Sztepanics Péter ünneplés hangulatát és így végzi levelét: „különben adjon Isten neked jó szerencsét és mindkettőtöknek szeretetet.“ Ime: ezek meg a felesége rövid, ügyes-bajos levelei, melyeket az akkor írt neki, mikor ő kiküldetésben járt. Itt van az ő egész izgatott, családi életök, a gyerekek csintalanságai, a házi bajok, a pénzkérdő levelek stb. A külön összekötözött csomag a Vjéra levelei, melyeket Sztepanics Péter a legnagyobb gondnal és szeretettel őrizget. Mennyi remény, törekvés, megnyugvás e levelekben és nincs egy parányi panasz vagy elesüggedés sem. S itt van végül az Olga utolsó, végzetes levele. Mily sötét, hideg, kétségbeesett levél!

Sztepanics Péter nehéz érzéssel akarja félre tenni ezt a levelet, de önkéntelenül is olvasni kezdi:

„Kedves testvérem — írja Olga — mikor ezt a levelet megkapod, én már valószínűleg megszüntem élni. Nem tudom: mennyi idő alatt hat a méreg, amelyet bevettém, de azt hiszem, hogy elég rá egy óra. Ne kárhóztass ezért a nem keresztényes lépésemért, de mást már nem tehettem. Ugy mint eddig éltem, tovább nem élhetek. Mintha szétvonult volna előttem egy függöny: mindent megláttam, de oly szomorú, rossz világításban, amely megértette velem, hogy tovább menni már nincs hova. Utolsó perczimeket egy botrány mérgezte meg az egyletünkben — a miről talán te is hallottál, — de ne gondold, hogy csak amiatt határoztam el magam a halálra. Nem, ez oly esekélyesség, amelyet elviseltem volna, de azért mégis ez volt az a csepp, amely a poharat megtöltötte. Nincs hova

lennem: ez a legszörnyűbb s mindig csak a gyötrelmem igáját huzni untató és céltalan dolog. A leányomat én nevelni nem tudom — mi célja, mi értelme volna hát az én életemnek? Arra, kérlek, kedves testvérem, teljesítsd utolsó kérésemet, vedd magadhoz Lidát és csinálj belőle valamit. Ha ez neked nem sikerül, akkor küld el az apjához, de csak akkor, ha már mindent megpróbáltál vele s látod, hogy semmire sem lehet vele menni. Ez utóbbtól félek, ez az egy, ami miatt ingadoztam utolsó elhatározásomban és ami gondolkozóba ejtett, hogy van-e jogom így határozni életem felett. Ezen kívül semmi sem tart itt vissza, még a kinoktól való félelem s annak felgondolása sem, hogy mi vár reám ott. Kinek okoz fájdalmat az én halálom? Talán neked és Vjérának. Legkevésbé fognak sajnálni azok, akik szerettek, hiszen azok nem engemet szerettek, csak a testemet. Az ezer rubelt, amelyet itt küldök, küldd el Vjérának, használja fel belátása szerint. Most pedig Isten veled! Csókolak sokszor, sokszor. . . . Imádkozzál értem. Olgád.“

Sztepanics Péter végigolvasta a levelet, aztán felkelve, járkalni kezdett.

Rágondolt az Olga tragikus halálára, eszébe jutott: milyen vidám, kedves, rakoncátlan természetű leány volt. Gondolkozott, hogy milyen nevelési rendszert alkalmazzon a náluk lakó Lidánál, aki eleven, koraérett gyerek, de nagyon el van rontva s nagyon vigyázni kell majd reá! Meg kell menteni ezt a szegény leányt, újra nevelni, nem az Olga kedvéért, hanem általában az emberiség szempontjából.

Ebéd után Sztepanics Péter újra visszament a szobájába. Régi szokás szerint ebben az időpontban bebocsátották oda a gyerekeket is. Nagy zajjal szaladtak be, legelő a legkisebb: Vjéra. Sztepanics Péter leült a divánra, maga köré gyűjtötte az apróságot, fecsegett velök, képeket mutogatott nekik. Lida félre állt és kedvetlenül nézett. Sztepanics Péter magához hitta, leültette és simogatni kezdte a fejét. A kis leány arca feldurult s mihamar belevegült a csevegésbe.

Ez alatt a többi szobában egyre folyt a rendezkedés. A kárpitások kopognak a kalapácsokkal. Petrovna Olimpiáda fekete selyem ruhában, a római matrónák méltóságával járt ki a szobákban és utasításokat adott a munkásoknak. Most, hogy Sztepanics Péter egyre haladt fölfelé, Petrovna Olimpiáda nemcsak kibékült vele, de még becsülni is kezdte őt. A vele való érintkezésben mindig jólelkű, sőt szerető anyósna mutatkozott. Szergejevna Nagyvezsdával mindig pártfogói módon bánt, a többiekkel — felsőbbességgel.

Meghallván Sztepanics Péter ur lépteit, Petrovna Olimpiáda rákiabált egy kárpitásra, aki egy függönyruddal összenyomott egy virágbokrot.

— Mit csinálsz te, galambocskám, tán nincs szemed? hiszen össze törheted volna a remek fuksiákat! Nem tudsz vigyázni?

Sztepanics Péter szólanul, mosolyogva ment el mellette. Tudta már az anyósa szokását, hogy az minden kínálkozó alkalommal igyekezett megmutatni, mennyire védi ő a veje érdekeit. Senki annyit nem pöröl a mérsárossal, fűszeresekkel és házmeztterekkel, mint Petrovna Olimpiáda. Alapjában véve ezek a pörlekedések rendkívül oktalanok voltak és semmire sem vezettek, de Sztepanics Péter belenyugodott az anyósával egy fedél alatt lakó nők sorsába és nem avatkozott az anyósa rendelkezéseibe. Csak egyszer kérte meg az anyósát arra, hogy ne avatkozzék a gyerekek nevelésébe, de ezt olyan hangon cselekedte, hogy Petrovna Olimpiádának nem maradt egyéb tennivalója, mint magát megadni.

Hamar eljött az este. Sztepanics Péter megint a dolgozószobájában ült, jól fűtött kandalló mellett, de ezuttal ott volt mellette Szergejevna Nagyvezsda is. Ez már fel volt öltözve a vendégek fogadásához s a sötét ruha nagyon jól illett neki az ő szép természetén, az ő nyugodt arczához.

Sztepanics Péter eltűnődve nézett a kandalló tüzére és nem értette a felesége utolsó szavát.

(Vége következik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, vasárnap, 1898. április 17-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 84. Havi bérlet 12.

Folt, a mely tisztít.

Dráma 4 felvonásban. — Irta: Richeray J. Spagyolból erede. Műből fordította: Pálffy Károly.

Személyek:

Matilde P. Márkus
Enriqueta Maróthy M.
Dona Concepción Helvay L.
Delorna Koczéri I.
Fernando Mihályfi
Don Justo Berenyi
Don Lorenzo Császár

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 60. Havi bérlet 6.

Lejo Lili k. a. vendégfellelével:

Faust.

Nagy opera 5 felv. Zenéjét szerette Gounod K. Szövegét Goethe után írta Barbier és Carré. Fordította Ormay F.

Személyek:

Faust Arányi
Mefistofeles Szendrői
Valentin Váradi
Wagner Ney B.
Margit Lejo Lili
Siabi Payer M.
Máriha Várent V.

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárak mellett:

1848.

(Hadak útja).

Látványos, zenés színmű, előjátékkal, 11 képben. A népszínházi bizottság megbízásából írta és zenéjét szerette Verő György. A nyitány, mely a népszínházi bizottság által hirdetőt pályázaton első díjat nyert, írta és vezényelt Barna László.

Személyek:

Petőfi Sándor Lubinszky
Vasvári Pál Szerdahelyi
Hányi József Várnai I.
Zakár György Kenedik
Egy nő hölgy Bártfal M.
Egy polgár Ujvári
Egy bérgy Lu. Ácsy
Gróf Balhány Ferenczy
Gróf Széchenyi Lendvai
Kossuth Szirmai
Ester Bárdi G.
Dankó Mózes Horváth V.
Débor Sipsóné
György Szirmai
László Raskó
Pistika Gytrika
Balta János Kiss M.
Antos pipános Szabó A.

Este fél 8 órakor rendezes helyárak mellett:

Másodszor:

Felhőszakadás.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irta Gerő Károly. Zenéjét összeállította Ifj. Bekor József.

Személyek:

Balajthy Máté Lubinszky
Péter, a fia Szirmai
Baldissar Szabó
Kóczi Gábor Kiss
Lidike, a leánya Kúry Klára
Valkó Mihály Raskó
Zsófi, a nővére Sipsóné
Sarcsa Vidorné
Török Balázs Szerdahelyi
Katica Gazsi M.
Horika Jani Vidor
Forgó Palkó Ujvári

Színházi műsorok a 21. oldalon.

Élővirág-üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására jutni, hogy helyben

Andrássy-ut 79. sz. alatt
1. é. március hó 1-én

Élővirág-kereskedést nyitottam.

Nester Lujza és Rieger Mórál, mint közzéadó számos éven át szerzett tapasztalatom és szakismeretemre támaszkodva, azon helyreben vagyok, hogy izéles szép kivitelű cserkőket és koszorúkat a legjutányosabb áron szállíthatok. Vidéki megrendelések pontosan, olcsón és lelkiismeretesen eszközöltek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérv, vagyok

Telefon 20-14.

kiváló tisztelttel
Erdő Juliska.

21. oldalhoz minden időben kaphatók.

VIGSZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

A nőszabó

Bóhózat 3 felvonásban. Irta Feydeau G. Ford. Komor Gy.

Személyek:

Moulineaux Góth
Yvonne Kalmár
Aigreville Góth
Aubin Hunyadi
Susanne Gá
Cassinet Dedi
Róza Ealassa
Pompenette Varsányi
D'Herblayné Pécsi
Etienne Bezzeti
Szeremi

Este 7 órakor rendezes helyárak mellett.

660. szám. 660. szám.

Feri kisasszony.

Amerikai bohózat 3 felvonásban. Irta: M. Morton. Fordította: Mihály József.

Személyek:

Frank Staynor Tapolyczai
Fred Anderson Fenyvesi
Byron Mac Stuff Góth
Anagybácsi Hegedűs
So per. komornyik Szerényi
Veata Dedi E.
Edsa Varsányi I.
Mann kisasszony Nikó L.
Chetwyndné R. Roslagi
Cosette, szobaleány Bezzeti I.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Délután fél 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Aranylakodalom.

1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képben, dalokkal és táncszíval. Írták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő Molnár L.
Katalin Hettyey A.
Béla Bessenyei
Nyárády Szentmiklóssy
Howard Szilágyi V.
Tarnay Ákos Irányi A.
Emerenczia Szilassy
Tábornok Adám L.
Segédtszáz Kardos
Boriska Csik I.
Oreg paraszt Mátrai J.
Petike, unokája Tóth M.
Czigányprimás Váradi P.
Bem tábornok Láposi G.
Petőfi százados Gabányi
Mikulás Janó Forenczi K.
Krauszhácsi Sziklai S.
Kozáktáplár Aessenyei

Este fél 8 órakor rendezes helyárakkal:

Ugyanez.

VÁROSLIGETI SZÍNHŐR

Igazgató: Feld Zsigmond.

Délután 3 órakor félhelyárakkal
Nyárai Antal a kolozsvári nemzeti színház tagja vendégfellelével:

Az új honpolgár.

Eredeti énekes f. v. életkép 3 felv. Irta Köressy Albert. Zenéjét szerette Dedin Henrik és Konti József.

Este 7 1/2 órakor:

Az aranyember.

Számú 5 felv. Irta Jokai Mór.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly

BÉCS, III., Hauptstrasse 120.
(saját házban.)

Az aranyéremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mészből feloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállíthatók és ami a festék szűrőtisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

Fehér ló szálloda

étterme

VIII. ker., Kerepesi-ut 15. sz.

Magyar, francia konyha. jó valódi borok, gyors kiszolgálás, mérsékelt árak.

Esténként kitűnő cigányzene hangversenyez.

FARKAS JÁNOS,

vendéglő-tulajdonos.

Butorvevők

becsés figyelmébe ajánljuk, hogy a

Nemes és Lengyel,

Belváros, Egyetem-tér 5., I. em.

Művő nagy butoraktárában a ház lerombolás miatt a

butorkészletek

minden áron eladnak. 408

A legjobb zongorák

Steinway és Sons

BLÜTHNER GYULA

kir. udv. pianogyárosok egyedüli képviselője

KOHN ALBERT-nél

BUDAPEST, IV., Kilyó-utca 6.

Ezenkívül igen dúsz választékban kaphatók új és átjátszott zongorák és harmonikumok. (708)

Legolcsóbb kölcsönadjak.

Külföldön elsajátított szakismeretek és hosszú gyakorlat alapján készíték modern stílusban

kárpitos- és díszítési munkákat.

Függönyök díszítése, terem díszítések stb. kiváló ízléssel eszközöltek.

Magamat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlv, maradtam kitűnő tisztelettel

SZILÁGYI ZSIGMOND,

kárpitos és díszítő.

Budapest, VII., Dohány-utca 68.
(Kertész-utca sarkán.) 120

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség és t. revőim szíves tudomására adni, hogy **Róza-téren** és **Kossuth Lajos-utczában** 1854-ben alapított üzleteimet beszüntetem és

Csakis Kilyó-utca 1. szám alatt

összpontosítottam esőernyő és napernyő árulást. Ez alkalomból azon helyzethelyre vagyok, hogy **nagymennyiségű nap- és esőernyőket a legjutányosabb áron** adhatom. Tisztelettel

Láng Ágoston, Kilyó-u. 1. sz.

Zavaszi Nemzetközi Kiállítás

az új műcsarnokban
az **Andrássy-ut végén**
1898. április 15-től június 15-ig.
Nyitva reggel 9 órától este 9-ig.
Csütörtökön és vasárnap este 7-11-ig séta-hangverseny.

Buffet.

Belépő-díj egy korona. 864
Vasárnap délután 1-től 6-ig 20 krajczár.

A világhírű

CHICAGO-kerékpár

raktára oszakis

BUDAPESTEN,

VII. kerület,
Erzsébet-körut 19. sz.

Perl és Löwinger.

Részletfizetésre is kapható.
Képes árjegyzék 10 kr. postabélyeg beküldése ellenében küldeti k.

BUTOROK.

Saját készítményű elegáns háló-, ebédlő-és szalon berendezések szállítástól kivételben, legolcsóbban kaphatók:

FELDMANN HENRIK

asztalos-meternél
Budapest, Csengery-utca 16.
Dob-utca sarkán.

Parfumerie Royal

Budapest, Erzsébet-körut 54.

sz. előkelő világ legkedveltebb illatszerei.

Kézápolás (manicure) és amerikai arcfürdők

Nyitva: naponta 8-8 óráig.
Vasár- és ünnepnapon zárva.

Az Esketési Ügyvivőség

beszerzi az esküvőhöz szükséges összes okmányokat és elvégzi az összes utakat. (359)

Hivatala: Budapest, VII., Erzsébet-körut 7.
Vidéke levélben. Vidéke levélben

A könyvpiac újdonságai!

Flammarion Camille. A csillag-világ osodái. Népszerű csillagászat és az égboltozat egy-teszes leírása. Teljes kiadás. Fordította Zempléni P. Gyula. 2 díszes kiállítású vasos kötet több mint 80 lnyvi terjedelemben. Művészi kivitelű ábrákkal, csillagászati térképpel stb. stb. Ára 1 frt 50 kr. Díszes kötetben. 1/2 frt 50 kr.

A „Fővárosi Lapok” bírálatá e műről kivonatban:

A csillag-világ osodái (Népszerű csillagászat) cím alatt, a magyar könyvpiac és a magyar olvasó közönség **Flammarion Camille**-nak, a francia költő csillagásznak legkiválóbb munkájához, melynek első kiadása teljesen elfogyott, ismét hozzájut. **Vass József** könyvkereskedés (Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 54.) illeti a dícsért, hogy a nagyvárasi és a világirodalomban páratlanul álló művet **mindenképpen át kell hoztatni** és a két kötetet, remek illusztrációkkal díszített műnek árát oly olcsóra szabta, hogy **Flammarion** e könyve most igazán közkincsé válhatik. Külön dícsértet feleltet a könyvre pazarolunk. **Flammarion** nevével jól ismeri közönségünk. Tudományos költemények ezek, melyek lelkiünk, szívünk és elménk egyformán hatnak. Gyönyörű regények, melyeknek olvasásánál ábrándokba merülünk, elgondolkozunk az ismeretlen világokon, amelyeknek rejtelmeibe a francia tudós bevezet és képzeteitnek szárnyain elszállunk oda, ahová a véges ember soha el nem juthat. A csodák világa, a csillagok világa, a teremtés nagy műve nyílik meg előttünk végtelenségében, minden szépségével és ragyogásával. A fordítást, a legújabb francia kiadás nyomán. **Zempléni P. Gyula** végezte, ki ugyane szerzőnek **Uranus** című művét is átállította irodalmunkba. A fordítónak régismert jó neve kezesség arra is, hogy az eredetinek minden szépségét megtalálja a fordításban.

Günth humoros történetek és karcolatok. Elegáns kiállítású kötet, akerült művészi címlappal. Ára 80 kr.

Feltai Jenő. A hét csodás esztendő. Regény. A „Káló” genialis szerzőjének legelső regénye, mely az egész magyar olvasóközönség kíváncsiságát felkeltette és nagy érdeklődéssel fogadtat. A regény meséje olyan érdekes és az írói elbeszélő tehetség oly fényesen jut érvényre a kedvelt költő ezer első, de igazán mesteri regényében, hogy teljesen meghódította a nagyközönséget. A könyv címlapját **Márk Lajos** remek rajza díszíti. Ára 80 kr.

Az összeg előleges beküldése mellett bérmentve. Kimerítő árjegyzéket **teszálított** áru könyvekéről bérmentve küldök.

VASS JÓZSEF

könyvkereskedés és minta-antiquarás.
Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a magyar király. pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a második magy. kir. szab. osztályorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A magyar kir. pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

100.000 sorsjegy

50.000 nyeresemény.

Első osztály. Betét 12 korona Huzás 1898. május 11. és 12-én.		Második osztály. Betét 20 korona Huzás 1898. június 7. és 8-án.		Harmadik osztály. Betét 32 korona Huzás 1898. július 6. és 7-én.		Hatodik osztály. Betét 24 korona Huzás 1898. szept. 14. — október 13-ig.	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000		
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000		
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000		
3 á	2000 6000	3 á	3000 9000	3 á	10000 30000		
5 á	1000 5000	5 á	2000 10000	5 á	5000 25000		
8 á	500 4000	8 á	1000 8000	8 á	2000 16000		
30 á	300 9000	20 á	500 10000	10 á	1000 10000		
50 á	100 5000	60 á	300 18000	70 á	500 35000		
2900 á	40 116000	3900 á	80 312000	4900 á	130 637000		
3000 nyer.	K. 240000	4000 nyer.	K. 477000	5000 nyer.	K. 898000	30000 nyer. és jutalom Kor. 9550000	
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás 1898. augusztus 3. és 4-én.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás 1898. augusztus 24. és 25-én.					
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona				
1 á	90000	1 á	100000				
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000 30000	3 á	10000 30000				
5 á	5000 25000	5 á	5000 25000				
8 á	2000 16000	8 á	2000 16000				
10 á	1000 10000	10 á	1000 10000				
70 á	500 35000	70 á	500 35000				
3900 á	170 663000	3900 á	200 780000				
4000 nyer.	Korona 934.000	4000 nyer.	Korona 1.061.000				

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a magyar királyi ellenőrző hatóság és kir. közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a magy. kir. szab. osztály-sorsjegyek valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1898. április 15-én.

Magy. Kir. Szabad. Osztálysorsjáték Igazgatósága

Lényay.

Hazay.

A NAGY KRACH.

New-York és London nem kímélték meg az európai államokat és csak egy nagy katasztrófát indítottak el, hogy az egész Európát csak a munkásság egy kis kárpótlása ellenében elhagyja. Ha meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni és tehát bárkinek megküldöm a következő tárgyakat pontosan a kárpótlásért: **6 frt 60 kr. és postáig:**

- 6 db finom asztali kés, valódi angol pengével.
- 6 db amerikai szab. ezüst villát, egy darabból, evőkanalat, evőkanalat
- 6 db kávékanalat
- 6 db késrészt
- 6 db gyümölcskés
- 6 db gyümölcsvillát
- 6 db tejszűrőt
- 6 db tejszűrőt
- 6 db tojás-szívet
- 6 db angol Viktoria-tálca
- 2 db igen hatásos gyertyatartó
- 1 db tejszűrőt
- 1 db finom csukorporcát,

56 db összesen 6 frt 60 kr.

Mint a fenti 56 tárgy előbb 40 frtba került és most csak 6 frt 60 kr. minimális áron kapható. Az amerikai szab. ezüst egy kivül-belül fehér fém mely ezüst színűt 25 esztendőig is megtartja, a szétválasztott. Legjobb bizonyíték, hogy csak kímélték

nem csalás

kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszadni és semmi sem mulassa el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen díszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű lakodalmi alkalmi és bál ajándéknál egyes egyedül kapható.

HIRSCHBERG A.-nál

az egy. amerikai szab. ékszergyárak főgyárához
WIEN, II., Rembrandtstrasse 19 C. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez tisztító-por 10 kr.

Valódi csak az oldalt látható védjeggyel (egészségi fém).

Kívonat az elismerő levelekből:

Az első küldeményemmel meg vagyok elégedve, kérek még egy készletet.

Kalocsa. Majorossy János, kanonok.

A küldeményt megkaptam és igen meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 kr. Nagym. Bánffy báróé Kolozsvár.

A küldeményt megkaptam, meg vagyok elégedve, kérek még egyet Pozovicz. Keresztes Sándor, főszolgabíró

Fiu-öltönyök

Loden-öltönyök 3 1/2 frt. Teveszörkaverek teljes gallérral 4 1/2 frt. Matróz-öltönyöt dupla gallérral 5 frt.

Rohberger Jakab cs. és kir. udvariszállítónál Budapest, IV., Váci-uton 28. sz.

Fogak

darabja 2 frt, teljes fog-sor 40 forint

Prohászka Henrik

fogászati műtermében

VII. ker., Királyutca 15.

Kérem czímzámra figyelni.

GUMMI

eredeti párisi gummi és halhólyag, finomság és jószág tekintetében még a legmagasabb igényeket is meghaladó, tuczatontként 1, 2, 4, 5, 6, 7 és 8 forintért. Bouts Amer. (rövid) 3 és 4 frtért, legfinomabb női szivacsok 2, 3, 4 és 5 frt. Női preszervatívok Hasse után 2 frt. Messinger tanár után 2 frt 50 kr darabja Suspensoriumok stb. kimerítő árjegyzék szerint. Szétküldés a legdiszkrétebbül

REIF J. BÉCS,

L. Brandstätte 3. Praktikus teljes mintagyűjtemények urak számára 2, 3, 4, 5 frt. Árjegyzék zárt borítékban ingyen.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves húziszor ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közvényenél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüleséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegeként árban majdnem minden gyógyszerboltban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtéku utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza. RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Első magyar sport-tanintézet

mint részvénytársaság

Budapest, VI., Ferencziek-tere 9.

(Cziráký-féle palota).

Oktatás urak és hölgyek részére korokphozásában és a összes sportnemekben u. m. vívás, tornászás, lövészet, szabakorosójás és tánc. Gyakorlatok haladó kerék párosok részére. Arak prospectus szerinti. Beiratás 9-12 és 2-7 óráig. Minden heten katonai hangverseny.

Az igazgatóság.

Chic a fazonban, tarts és olcsó. Minden tiszta gyapjuból. Egy felöltő 9 frt. — Egy öltöny 10 frt. — Egy gyermek-kosztüm 3 frttól, kerékpárdress 8 forint és 50 krtól feljebb

az „Angol szabónál” Kohn Heilmann és fiai Budapest, Károly-körút 12. — Legnagyobb ur- és gyermekruha raktár. — Alapított 1848. — Szigoruan szabott árak. Kérjük czímünket jól figyelembe venni.

Kincsem Sportlap

egyed. szám ára 5 kr. Szexszőség és kiadóhivatal Erzsébet-körút 29.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatalában,

VIII. Józsefkörút 85. szám

WALLA JÓZSEF

mozaik- és csementáru-gyára

építési anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 13. szám.

Vállalkozások: Gránit-törzso, Beton-törzso, Medencék, Csement-lapok és Mozaik-lapokkáli készvények elkészítésére, Fayencze-lapokkáli falburkolások stb.

Csatornák, Székcsanak, Jánosok, Csementvezetők

Raktár tartás

Kerámilapok, Kőboltozat-lapok, Terracotta-árak

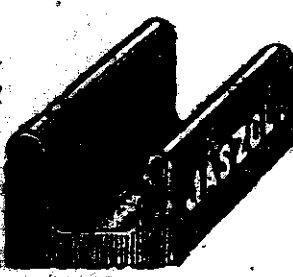
Mozaik-lapok, metlaci móra, Aszfalt tető-lemez, Aszfalt elszigetelő-lemez, Tűzálló-téglák, Kőanyag-csövek, Kémény-toldalékok, Kőanyagból stb.

Gyári raktára

a Garmeni portland-csement- és vízellátó gyárak.

Mennyezet-ábszövet-raktár.

(Stucco-árak)

1878. Berlin

első Államdíj.

1896. Berlin

Tiszteletdíj. Állami érem.

KRAMME C.

német csász. és kir. udvari szállító

Villany-

légszesz-csillárok

Légszesz-kályhák

Ajtó-

ablakkilincsek

gyári raktára

BUDAPEST

VI., Andrassy-ut 13. sz.

1883.

Amsterdami nemzetközi Jury-tag.

1879. Berlin

Érdembíró az iparkiváltáson.

HIRDETMÉNY.

(Morva-szülészial-oseh-osztr. köszénforgalom)

Folyó évi április hó 1-től új kivételes díjszabás lépett hatályba, mely által az 1897. évi június hó 1-től fennálló hasonló díjszabás érvényen kívül helyeztetik.

Budapest, 1898. április 1-én. A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Déli vasut.

F. é. május hó 1-én a déli vasut vonalain új menetrend lép életbe, mely a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

a budapest-pragerhofi

vonalon a gyorsvonatok lényegesen gyorsítva lettek, minék következtében ezen vonatok Budapestről később fognak indulni illetve oda korábban érkeznek be és pedig a reggeli gyorsvonat 7 óra 30 perc helyett még csak reggel 8 órakor, míg az éjjeli gyorsvonat 7 óra 45 perc helyett még csak este 8 órakor indul Budapestről. Az ellenkező irányban a gyorsvonatok d. e. 9 óra 50 perczkor és este 9 óra 20 perczkor érkeznek Budapestre, míg az érkezéséig 10 óra 14 perczkor d. e. és 9 óra 40 perczkor este történt. A gyorsvonatok Székesfehérvár helyett Balaton-Földváron fognak feltételeesen megállni. A 214. sz. személyvonat reggel 6 órakor indul Székesfehérvárról és 8 óra 15 perczkor d. e. érkezik Budapestre.

A székesfehérvár-komáromi

vonalon mindegyik irányban egy új másodrendű személyvonat hozatik forgalomba, melyek közlekedtetése által a helyi forgalom úgy Székesfehérvár, mint Komárom felé és viszont nagyon előnyössé tételik. A vonatok forgalma ezen vonajon a következő lesz: Székesfehérvárról indulás reggel 5 óra 30 perczkor, d. e. 10 órakor és este 8 óra 30 perczkor; ezen utóbbi vonatnak Budapest felől az 5 óra 25 perczkor este induló 217. sz. személyvonathoz lesz csatlakozása. Komáromból reggel 4 óra 40 perczkor, d. u. 1 óra 30 perczkor és este 6 óra 30 perczkor. A d. u. 1 óra 30 perczkor induló vonat Székesfehérvárról a 8 óra 15 perczkor este Budapestre beérkező 206. sz. személyvonathoz fog csatlakozni.

A steinbrück-sziszeki

vonalon az eddigi 510. és 511. sz. másodrendű személyvonatok gyorsabban közlekedő rendes személyvonatokká alakították át (indulás Zágrábból 9 óra 40 perczkor este, érkezés Steinbrückbe 12 óra 13 p. éjjel; indulás Steinbrückből 5 órakor reggel, érkezés Zágrába 7 óra 24 perczkor reggel).

Közelebbi adatok az állomásokban kifüggesztett menetrend-hirdetményekben foglaltatnak. Zsebrétü menetrendek ugyint eddig a vasuti pénztáraknál árusítottak el.

Nekünk bemutatott számtalan megbízható hiteles közönetirat folytán ezen segédanyagad óto fuválló reedelő-intézet o legmelo: gubben ajánlható.

TITKOS BETEGSÉGEKET,

hugycsöfolyásokat és sebeket, az életveszélyes utóbbjait, az elgyengült férfiere, magánlőseket, a bujakor utókövetkezéseit, nekünk férfierfolyást, bármennyire idősiek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és bűbetegeket gyógyít! új gyógyszer szeriat, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. GARAI ANTAL

orvos, sebész-, szemész- és szülészdudor, v. cs. kir. oszt.-főorvos Budapest, belváros, IV. ker., Kigyó-utca 1. szám. II. emelet. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel naponta délelőt 10 óráig egész déntán 4 óráig, este 7 óráig és 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszolnak és gyógyszerkezlől is gondoskodva lesz.

Nőknek külön vörőterem. Ugyanott megjelenl és a szerzőnül Dr. GARAI ANTAL-ai megrendelhető;

NÉPSZERŰ UTMUTATÓ.

(már a 12-ik kiadásban megjelenl) a neml betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséhez címűkönyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beklldése mellett bérmeutve, vagy 20 kr. utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. II. A neml életbredése. III. Az önfertőztetés s az éjjeli magmúlések. IV. Hög-hőkákár (tipper) és hugycsőszűkületek. V. A bujakor (siphilis) A Asvéréfolyás. VII. Elgyengült férfiere VIII. Női magtalanság. IX. A z avri szervek megbetegedéseinek főtényezője: a prosztatid.

Hirdetmény.

(Morva-Sziléziai-cseh-osztrák köszénforgalom.)

Folyó évi április hó 1-től új kivételes dijszabás lép hatályba, mely által az 1897. évi június hó 1-től fennálló hasonló dijszabás érvényen kívül helyeztetik.

Budapest, 1898. április 1-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

43712/1898. A-IV. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapesti balparti üzletvezetőségének kezelése alá tartozó magyar észak-nyugati h. é. vasut nyitra lipótvári vonalának galgócz-lipótvári része f. évi márczius hó 31-én a nyilvános személy- és áruforgalomnak átadatott.

Közbenő állomások ezen vonalrészén nem léteznek.

Budapest, 1898. április hó 3-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Hazai gyártmány!

A legújabbban javított, erősített magnetikus áramu villamos „Volta-Kereszt” az összes eddigi készítményeket kétszeresen földimulja villamos erőben.

Az 1898. szám rajta vana keresztben és rajta van a borítékon is, rendelésnél tehát tessék csak ilyet kérni.

Senkinek de különösen gyenge idegű és vérszegény egyéneknek egy pillanattig sem volna szabad a villamos Volta-Keresztet nélkülözni, ez szabályozza a vérkeringést fölfrisíti és tisztítja a vért, elűzi az álmatlanságot, előmozdítja az étvágyat, edzi a testet.

„Volta-Kereszt”

Ezen erősített áramu villamos Volta-Kereszt hasonlíthatatlanul jobb minőségűt fogva az összes eddigi gyártmányokat fölfülmulja, felújítja a vért s megújítja a testet, gyermekek és fiatal nők részére „Volta sziv.”

Alagujabbban javított villamos Volta-Kereszt a test mérsékelt, de folytonos magnetikus villanyozása következtében gyógyítja a következő betegségeket:

Csuz és rheuma, neuralgia idegyöngöseség, álmatlanság, hideg kezek és lábak, buskomorság sápkór, asztma, mereredés, görcs, agybarizelés, bűrbetegség, aranyér, gromorba, influenza, köhöges, fulzóság, fogfájás, hysteria, fölfájások, szivdobogás, kolika.

„Volta-Kettős-Csillag, oly egyéneknek, kik keresztet nem hordanak.

Közönlő és háleiratokat nem teazunk közzé.

Ára 1 frt 80 kr.; 2 frt előre beklldése mellett bármennyire; utánvétellél 20 kral több Volta-sziv ára: 1 frt 50 kr. hozzávaló különleges szalag 20 kr.

Főraktár:

Tausig J.

Budapest, VII/10 Csöméri-ut 23/a. I. emelet.

FÜREDI LIPÓT

BUDAPEST.

VII/10 Óroda-utca 24. sz.

Vízszelárasztókknak megfelfelő engedmény.

Telefon 57-38.

Telefon 57-38.

Átköltözéseket és szállításokat

árt szab. butorkocsiakal a legjutányosabb árak mellett eszközzel

MAUTNER HENRIK

butorszállítási és beraktározási vállalat

Budapest, VIII. ker., József-körut 21. szám.

Katonai ügyi iroda

BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

A Bécsben és Prágában létesített hasonló irodák által elért nagy sikerek s azon tapasztalat, mi szerint a katonai ügyekkel foglalkozó irodák szükséges és nélkülözhetlen volta manap már kétségtelenül bebizonyult, — indítottak arra, hogy Budapestén ezen „Katonai ügyi irodát” felállítsam.

A „Katonai ügyi iroda” elkészít és felszereli mindazon törvényszerű kérvényeket, felszólalásokat, felfolyamodványokat s egyéb beadványokat, amelyek a nem fényleges szolgálatbeli katonatisztek (Gageisten) s létszámbeliek s általán a védkötelesek, az egyéves önkéntességre igényyel bíró védkötelesek, avagy olyanok ügyeiben szükségesek, akik a katonai szolgálat teljesítésében valamely kedvezményre igényt tartanak, illetve kedvezmény elnyerésére törekednek.

A „Katonai ügyi iroda” eljár továbbá a sorozással, fegyvergyakorlat, ellenőrzési szemlék s általában minden néven nevezendő katonai ügyben s ezekben a feleknek szakszerű tanácsot és utbaigazítást nyújt.

A „Katonai ügyi iroda”, kizárólag a vöd-törvény s ennek végrehajtásáról szóló utasítás és előírások keretében tartozó ügyekben és szigorúan a törvény alapján s az iroda jogi tanácsosa közbejöttével intézi a felek ügyeit. Levélbeli megkeresések gyorsan és készséggel elintéztetnek; a díjak mérsékeltnek. Hivatalos órák: reggel 9—12-ig, délután: 3—6 óráig; ezenkívül az ügyek bármely órában felvételnek.

Dominka János,

volt cs. kir. százados, irodatulajdonos.

M. k. államvasutak igazgatósága.

25204/1898 C-II. sz.

Hirdetmény.

Magyar-adriai vasuti kötelék.

A magyar-adriai vasuti kötelék dijszabásainak 1898. január hó 1-től érvényes II. rész. 1. és 2. füzetében valamint az azokhoz tartozó függelékben a barcs-pakráczai vasut Pakrácz-Lipik állomása neve Pakráczra helyesbítettett.

Budapest, 1898. április 7-én.

Magyar királyi államvasutak a részes vasutak nevében is.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Dr. Högyes-féle

az egész vilgon szabadalm. hygénikus asbest talpbatét

Egy találmány, mely hosszas kísérletek és fáradságok eredménye hivatra van, hogy az emberi test legényegesebb részét megóvja a meghűléstől. Nincs többé tyukcszem, bürkeményedés, lábfejtörés, lábégés, meg van védve hideg vagy meleg és tábizadás ellen az, ki cipőjét Dr. Högyes-féle szabadalmozott Asbest talpbatétel látja el. Csuzban szenvedőknek és köhögesre ingerülteknek megbecsültheilen értékű. Az asbest talpbatét kitűnősegét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvéd ségnek eddig 22500 pár szállított. Ára páronként 1 frt 20 kr., gyermekeknek 60 kr. Ezétküldés csakis utánvétellel. Felvilágosítások és prospektusok ingyen.

Általános Asbestárugár vételt társaság Budapest, VII., Bato-utca 18. — Bécs, I., Franz Josef-qual 7. Ismételtárasztók keresztetnek. 797

RAJZTARTÓ ELŐ. (KÖNYVTÁR. ÉS LEGBŐB. KÖNYV.) ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847

Müller János

Műszaki Kivitelés

ÓRAK. EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLASSAL RÉSZLETFIZETÉSRE

Müller János és társai Budapest, VIII. ker., József-körut 21. szám.

A jövő hó elején,

vagyis május hó 11. és 12-én megtartandó osztálysorsjáték-húzásra kérjük becses megrendelését hozzánk juttatni. Legzélszerűbb a pénzt postautalvánnyal küldeni és a megrendelést az utalványszelvényre írni. Kívánatra utánvét mellett is küldünk sorsjegyeket, de ez a mód költségesebb.

A nyereményjegyzéket a húzások befejezte után, a következő húzásra szóló sorsjegyekkel együtt **megküldjük**, nyeremény esetében külön is értesítjük ügyfeleinket.

Magyarozó könyvecskét bárkinek ingyen küldünk.

A vidéki megrendeléseket a legnagyobb figyelemmel intézzük el.

A nyereményeket egy millió koronáig azonnal kifizetjük!

Az első osztály húzásánál a

Főnyeremény 60,000 korona.

a többi húzásoknál nagyobb főnyeremények lesznek kisorsolva, az utolsó húzásnál szerencsés esetben

a főnyeremény egy millió korona.

A sorsjegyek ára:

Egy egész 6 frt.

Egy negyed 1.50

Egy fél 3 frt.

Egy nyolcad 75kr.

Főelvünk a pontos, szolid és diskrét kiszolgálás.

Hecht Bankház főelárusító

Budapest, Ferenciek-tere 6. szám.

A következő számokra fogadunk el megrendeléseket:

551-től	600-ig	24701-től	24750-ig	43501-től	43525-ig	63951-től	64000-ig	82651-től	82675-ig
1301	1350	26176	26200	44526	44550	64001	64050	82976	83000
1401	1450	27001	27025	44801	44825	64801	64825	84101	84150
3551	3600	27201	27300	47766	47800	67926	67950	84626	84650
4101	4200	28301	28350	48351	48400	71051	71100	86251	86275
6501	6525	29276	29300	50301	50350	73801	73825	86651	86675
8401	8425	29501	29550	51801	52000	73901	73950	87476	87500
9101	9125	29876	29900	53801	53825	74401	74450	88951	88975
10401	10450	30601	30925	54101	54125	75076	75100	89676	89700
13801	13850	32251	32275	55026	55050	76001	76050	90151	90200
14301	14300	33151	33200	55151	55175	79501	79550	91651	91700
15351	15400	35001	35050	55426	55450	80051	80075	92551	92575
15901	15950	35601	35700	56101	56150	80251	80275	92901	92950
17601	17650	35976	36000	56651	56700	80301	80325	93426	93450
20101	20125	37001	37025	56751	56800	80551	80600	95901	95950
20601	20650	39601	39625	58601	58625	80701	80725	97851	97875
22801	22850	42151	42175	60851	60900	80901	80950	99376	99400
22901	22950	42601	42650	61776	61800	81401	81500	99676	99700

Nyilvános közönet.

T. Hecht bankház

Budapest.

Azon pontos és lelkiismeretes kiszolgálásért, melyben részvettünk, valamint azon szives előzékenységet, hogy az 1317. száma alatt főnyereményt rögtön a húzás után, tehát már a törvényes határidő letelte előtt, minden levonás nélkül kifizetni méltóztatott, fogadjunk legőszintűbb köszönetünket.

Kittató tisztelttel

Pintér István, Kovács János,
Nagy-Mányok, Bpest, Királymalom

Dankó Antal, Pincés Mihály,
bányakönyvívő, Debrecen

Czerny Tanningene-je,
a legjobb festőszer hajnak és szakálnak.
Általános maradó, egyszerűen alkalmazható, színtiszta, barna és fekete színben. Ára 2 ft 50 kr.

Czerny keleti rózsatej
gyengéd üde ifjuságu
Finom, tiszta arcbőrt kőcsőz, mely más szer által el nem érhető. **Balsamozott** hozzá 30 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható:

ANTON J. CZERNY, BÉCS
XVIII. Carl Ludwigstrasse 6. (szját ház). Főraktár: I. Wallisgasse 5. Székküldés azonnal utánvétel. 5 frton felüli megrendelések csomagolási költség nélkül és ezenfelül postadíjmentesen küldetnek. Leírások és használati utasítások az egész Czerny-féle készítményekről kívánatra legyzen és bérmentve. Raktár Csongrád: Tóth Miksa gyűzősz. Művelő-utca 12. és Egger A. Fia, Váci-körút 17. Csak akkor valódi, ha Anton J. Czerny névvel van ellátva, más visszautasítandó. (167)

Több kiállítási éremmel kitüntetve
Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár

Justus Sándor és fia
JOUSINZ JALOUSIA ÉS IR
Andrássy-ut 60. sz. Csongrád-sarkán.
ajánlja

gördülő faredőnyeit
acélpánttal vagy hervederrel összekötve.
Széleskörűen alkalmazott hengerverszerkezetével!!!
és minden szakba vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy katalógus ingyen és bérmentve. Telefon 23-06.

Magas
jutalék, esetleg fixizetés
érhető el bárki által, ki
résztelvéim eladásával foglalkozna. Ajánl. intézkedések

FUCHS H.
váltóháza
Spart, Kelemen-tér 1.
Alapították
1866.

BUTOR
kézpénztér, ugyintén
részletfizetésre
legjuttányosabban kapható

GONDA S.
obstruktívban 451
VII., István-tér 7. sz.

A tavaszi és nyári idősakra
való tekintettel

áruházam oly annyira van felkészítve cipőárukkal, hogy képes vagyok e tekintetben minden kívánalomnak eleget tenni. Áram oly olcsó, hogy valóban bámulatos.

Férfiaknak.

Czugas cipő, egy darab pitting bőrből	2.-
Borjúbőr beételes cipő	2.50
Borjúbőr, kestyűbőr-szárral, elegáns	3.50
Dívatos barna színű, bergsteiger cipő	4.-
Dívatos barna színű czugas cipő	4.-
Dívatos színű barna borjúbőr, elől kárpoccsos cipő	4.50
Dívatos zöld színű előlkárpoccsos cipő	4.50
Dívatos színű barna félczipő	3.50
Szaladtak cipő, világosbőr vagy kestyűbőr szárral	4.50

Hölgyeknek.

Női lasztin czugas cipő, 16 csm. magas selyem czug	2.50
Zergébőr czugas cipő	2.-
Dívatos színű barna fűzős angol cipő	2.50
Dívatos színű barna gomhos angol cipő	2.50
Dívatos zöld színű előlkárpoccsos cipő	2.50
Női zergébőr gomhos cipő 10-12 gombmagas 4. - fűzős-lábbal 4.-	2.50
Dívatos színű barna félczipő	2.50
Zergébőr regatta-cipő, kőmi való	2.50
Lasztin regatta-cipő, kőmi való	2.50
Óriási választék mindennemű dívatos barna és zöld színű, valamint fekete bőr gyermek-, gomhos- és fűzős-cipőben. — Vidéki rendelések pontosan eszközölköttek több száz dívatos lábbal ellátott árjegyzékem ingyen és bérmentve. Tisztelettel	000

AGULÁR EDE Budapest, Erzsébet-körút 6.
a New-York palotával szemben.

Zongorák és pianinok

A világ első gyártásai, valamint saját készítmények, melyek zeneművészek által a zongoráknak nevezettek el, ez időben legszolidabban vásárolhatók. 725

Keresztély mintazongora termében
Budapest, Váci-körút 21. sz.
Ócska zongorák becsértéltetnek és hangolástok valamint javítások lelkiismeretesen eszközölköttek.
Váci-körút 21. sz. (Ipar udvar).

Szobráncz gyógyfürdő
gyomor- és májbetegek magyar Karlsbadja.
Fürdőmegnyitás május 15-én.

Ezen — maga nemében páratlan — gyógyfürdő négy ásványos forrásának hideg sós-kénos vize biztos segínyt nyújt: mindennemű bőrkérbőzésekben, gyomor- és májbetegségeben, görvlyes betegségeben, csuszos éskőszvényes bántalmaknál, dagadtatok, vértörlés, azangyongulás, neml bajok és kövérég ellen. A fürdőterületen levő forrás a szemekre rendkívül gyógyzóval bír.

A legújabb nagyművi újítások és átalakítások ezen kútnál a rendkívül előnyös fekvésű fürdőt egy kényelem szempontjából, valamint egyáltalában minden tekintetben olyannyira emelték, hogy a legválogatottabb igényeket is kifogástalanul kielégíteni képes.

Zongorával ellátott közös társalgó, valamint külön férfi és női terek. Igen szép étkező helyiségek, kútnál konyhával a mérsékelt árrakkal. A fürdői összes vízvezetékek, szivattyúk stb. szőre rendezettek le.

Vasuti állomások: Ungvár és Nagy-Mihály, honnét kényelmes bérkocsik közlekednek (12/4 óra.)

Ezen kútnál gyógyvíz-üvegekben több évig is megtartja gyógyerejét, miért is azt a beteg otthon is sikerrel használhatja. Árak: egy nagy láda 40 üveggel a 1 literes üvegekben a fürdőben 7 ft, kisebb láda ugyanolyan 20 üveggel 4 ft. A vízszállítás is vasuti kedvezményekben részesül. Megrendelések a „Fürdőigazgatóság” címzendeők; Budapest **ÉDESKUTY L.**-nél kapható

Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig.
Állandó fürdőorvos dr. Rustay Gábor

Lajos járásvos. — Szobráncz, 1898.

A fürdőigazgatóság.

23 év, rszben katonaságnál, a budapesti és bécsi kórházakban, észben magánorvosi praxisban szerzett bő tapasztalatok utján gyógyítja, legbrvidebb idő alatt, lelkiismeretes alaposággal és biztos eredménnyel

Dr. Kajdacsy József
v. or. és kir. ezredorvos

a neml betegségek elnevezése alatt összefoglalható valamennyi bántalmi, makacs nő- és hőrbetegségeket, gyengeségi állapotokat pedig az orvosi világ által legújabban felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Elektromasszage
által.

Lakik: Budapest, V., Váci-körút 4.,
I. emelet. 418

Levelekre díjmentesen és kimerítően válaszol-tatik. Gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.

Rendelés naponta 9—4 óráig és este 7—8-ig

INGATLANOK.

TELKEK

BIRTOKOK

HÁZAK

VILLÁK

eladatra

PÉNZ-KÖLCSÖNÖK

ingatlanokra, birtokokra, házakra, telkekre, váltókra és értékpapírokra eszközölköttek

AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI TELEK ÉS BIRTOK LADÁSI ÉS VÉTELI INTÉZETE
által.
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-ut 19.

Weiner Mátyás
BUDAPEST,
Andrássy-ut 3. szám.

legnagyobb divatruháza

kivánatra ingyen és bérmentve küldi bárkinek selyem- és gyapjú-szővet mintagyűjteményét, amely meglepő szép hűdonságokat, amely valamely és az árak tekintetében minden konkurrencziát fölülmúl.

Külön férfidivat-osztály.

Kérem a címre figyelni!

LANGEN és WOLF BUDAPEST, VI., László-u. 1.
Szállítja a világhírű

eredeti „Ottó” motorokat
légvezet- és benzín-használatra.

Ezen motorok minden iparágban a legjobb és legmegbízhatóbb üzemgépeknek bizonyultak. Gazdasági gépek üzeméhez ajánljuk a pályadíjas **„Ottó” benzín-mozgonyt.**

Nem kell gépész! Minos tűzveszély!
Minos vízfogyasztás!
Felvilágosítás, prospektus és költségtetés ingyen.

Kertész Jenő
Kerepesi-ut 8. szám

áruházában Budapesten legnagyobb ernyő-raktár van ahol szabott árak mellett olcsóbbat, szebbet és jobbat kap mint bárhol. — Tulfizetés lehetetlen, mert a szabott gyári árak minden darabban feltűnően kaphatók.

Egy nyers selyem férfi vagy női ernyő 1 ft 50 és 1 ft 90 kr., automat szerkezettű 2 ft 50 kr.

Egy graciosza (vasbottal) tokban 1.50 és 1 ft 90 kr., finom nyers selyemből tokban 2 ft 50 kr.

Egy szegeden angol graciosza tokban 3 ft, gordonet selyemből 3.50 és 4.—lyoni selyemből 5.— és 5.50.

Egy valódi automat nehéz gordonet-selyemből 4.50, igen nagy 12 águ 4 forint.

Egy gyermek-ernyő, —55, fodros —48, selyemből 1.— és 50 graciosza 1 ft 90 kr.

Üdönség! Önműködő selyem-ernyő vasbottal, mely nyomás által magától csukódik 3.50, 4.50, 6.—

KÉREM A CÍMRE FIGYELNI!